

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Muotoilun koulutusohjelma / Kaluste- ja sisustussuunnittelu

Niina Jalasjoki

URJALAN PÄIVÄKODIN RYHMÄTILAN SISUSTUSSUUNNITTELU

3-5-VUOTIAILLE LAPSILLE

Opinnäytetyö 2009

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Kaluste- ja sisustussuunnittelu

JALASJOKI, NIINA

Urjalan päiväkodin ryhmätilan sisustussuunnittelu 3-5-vuotiaille lapsille

Opinnäytetyö

57 sivua + 12 liitesivua

Työn ohjaaja

Heikki Lindroos, tekninen johtaja Jari Lehtonen

Toimeksiantaja

Urjalan kunta, Urjalan päiväkoti

Helmikuu – Heinäkuu 2009

Avainsanat

päiväkotisuunnittelu, varhaiskasvatus, turvallisuus, esteettömyys, ergonomia

Päiväkotisuunnittelutyö perustuu turvallisuuteen ja esteettömyyteen. Turvallinen päivähoitoympäristö antaa pohjan rauhallisen, varhaiskasvatusta tukevan ilmapiirin luomiseen, ja lisää lasten ja työntekijöiden hyvinvointia.

Unelmat toimivasta ja turvallisesta päiväkodista toteutuivat myös Urjalassa. Nykyinen päiväkoti laajennetaan samassa rakennuksessa oleviin rivitaloaluoneistoihin ja mittava saneeraus yhdistää tilat yhdeksi suureksi päiväkodiksi.

Tämä työ käsittelee Urjalan päiväkodin saneerausta keskittyen 3-5-vuotiaiden lasten ryhmätilojen sisustussuunnitteluun. Työssä esitellään eteis-, saniteetti-, ryhmä- ja leppuhuoneen suunnittelu vaiheittain. Päämääränä on luoda lapsille turvallinen ja rikas oppimisympäristö ja henkilöstölle hyvää työkykyä edistävä työympäristö. Tilasuunnittelussa on kiinnitetty erityistä huomiota ergonomiaan, muunneltavuuteen, turvallisuuteen ja hygieniaan.

Uudet ryhmätilat ovat toimivat ja niiden yleisilme on raikas ja virikkeellinen joka tukee sekä lapsen oppimista että henkilökunnan työkykyä ja tehokkuutta. Suunnitelmat on tehty yhteistyöllä päiväkodin lasten ja henkilökunnan, arkkitehdin sekä suunnittelualan asiantuntijoiden kanssa lakeja ja määräyksiä noudattaen, leikkimielttä ja maalaisjärkeä unohtamatta.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Furniture and Interior Design

JALASJOKI, NIINA

Kindergarten design

Bachelor's Thesis

57 pages + 12 pages of appendices

Supervisor

Heikki Lindroos

Commissioned by

Urjala county

February – July 2009

Keywords

kindergarten design, parenting, safety, unobstructed ergonomics

The idea was to design a safe, ergonomic and inspiring kindergarten for a group of children aged between 3 to 5 years. A safe kindergarten environment increases well-being of children and staff.

The thesis studies how to consider exercise and creativity, ergonomics and functionality in kindergarten where people are different ages and sizes. Kindergarten is a learning environment that gets children interested in learning and discovering new things. It is important to consider safety when designing an environment for children because their play and games include a lot of exercise.

A kindergarten can't be designed only for children, it is also a working environment for the teachers who are responsible for the children. The furniture should be durable and especially ergonomic. Ergonomically designed furniture increases the good ability to work well and help teachers to avoid tiring working positions.

The thesis includes some interior design drawings of outer hallway, bathrooms, sleeping and dining room, and custom-made coat racks for the children. National regulations and laws have also been taken into consideration. This new kindergarten environment for 3 to 5 year old children is a functional, inspiring learning and working environment in which children and adults can enjoy themselves.

ESIPUHE

Tämä työ käsittelee Urjalan päiväkodin kehittämistä ja suunnittelua paremmaksi varhaiskasvatusympäristöksi, turvallisemmaksi, oppimista ja liikkumista tukevaksi toimintaympäristöksi sekä hyvää työkykyä ylläpitäväksi työympäristöksi

Projektin taustaorganisaationa ja toimeksiantajana oli Urjalan Kunta ja projektiasiakkaana Urjalan päiväkotiki, joka työllistää 15 aikuista, joiden hoidettavana on noin 80 lasta. Hankkeen arkkitehtisuunnittelusta vastasi arkkitehti Mikko Uotila ja kiinteistön rakenteista Tuomo Närvänen. Ohjaavana opettajana työssä oli Heikki Lindroos.

Konkreettisenä kehittämis- ja suunnittelukohteena työssä on päiväkodin 3–5-vuotiaiden lasten ryhmätilat. Tutkimuksen ja päiväkotiympäristön kehittämistarpeiden pohjalta ryhmätilojen sisustussuunnitelma on materiaaleiltaan yleispätevä. Sitä tullaan käyttämään myös päiväkodin muiden ryhmien kotitiloja saneerattaessa, jotta koko päiväkotiympäristö noudattaisi sisustukseltaan selkeää, kestäväää ja yhtenäistä linjaa.

Suunnittelutyö on tehty valtakunnallisia lakeja ja määräyksiä noudattaen.

Kiitän koko Urjalan päiväkodin väkeä. Ilman innokkuuttanne ja unelmianne päiväkotiympäristöstä ei olisi tullut yhtä onnistunut.

Tampereella 1.11.2009

Niina Jalasjoki

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

ESIPUHE

TYÖN KESKEISET KÄSITTEET

1	JOHDANTO	8
2	PÄIVÄKOTISUUNNITTELU	9
2.1	Unelmien päiväkoti	9
2.2	Päiväkoti lasten varhaiskasvatusympäristönä	10
2.2.1	Toiminnot ja ergonomia	12
2.2.2	Turvallisuus ja hygienia	20
2.2.3	Oppiminen, luovuus ja virikkeet	24
2.3	Päiväkoti kasvattajan varhaiskasvatusympäristönä	26
2.3.1	Työsuojelu ja työturvallisuus	27
2.3.2	Hyvä työkyky	27
2.3.3	Ergonomia työympäristössä	28
2.4	Esteetön ja joustava toimintaympäristö	30
2.5	Urjalan päiväkotisuunnittelun tavoitteet	31
2.5.1	Työ- ja oppimisympäristön parantaminen	33
2.5.2	Ergonomiset ja haasteet	34
2.5.3	Visuaaliset haasteet	35
2.5.4	Liikunta, elämykset ja estetiikka ympäristössä	36
3	SUUNNITTELUN VAIHEET	37
3.1	Tavoitteiden saavuttaminen	37
3.1.1	Tutkimusmenetelmät apuna ryhmätilojen suunnittelussa	38
3.1.2	Kolmen konseptivaihtoehdon esittely ja tulkinta	39
3.1.3	Naulakoiden suunnittelu	49
3.2	Valmis suunnitelma Urjalan päiväkodin ryhmätiloihin	49
3.2.1	Ryhmätila	50
3.2.2	Lepotila	52

3.2.3 Eteistilat	53
3.2.4 Saniteetitilat	54
4 TYÖN TULOKSET	54
4.1 Ympäristö työn ja kasvun tukena	55
4.2 Lapsilähtöinen ympäristö ja muunneltavuus	55

LÄHTEET

LIITTEET

- Liite 1. Päiväkodin ryhmätilojen muutos
- Liite 2. Naulakoiden mittapiirustus
- Liite 3. Pohjapiirustus
- Liite 4. Pohjapiirustus ja päämitat
- Liite 5. Pohjapiirustus ja leikkaukset
- Liite 6. Projektit ryhmähuoneesta
- Liite 7. Projektit lepohuoneesta
- Liite 8. Projektit kuraeteisistä
- Liite 9. Kuraeteisen Elfa -hyllyjärjestelmä
- Liite 10. Projektit sisäeteisistä
- Liite 11. Projektit saniteetitiloista
- Liite 12. Materiaalikartta

TYÖN KESKEISET KÄSITTEET

Päiväkotisuunnittelu = kindergarten design

Päiväkotisuunnittelulla pyritään luomaan lapselle kasvua ja kehitystä tukeva toimintaympäristö sekä henkilöstölle hyvää työkykyä tukeva stressitön työympäristö.

Varhaiskasvatus = parenting

Pienten lasten eri elämänpiireissä tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta, jonka tavoitteena on edistää lasten tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Se koostuu hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuudesta. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 10.)

Turvallisuus = safety

Suhteellinen määre, joka tarkoittaa vaaran tai riskin poissaoloa. Tunteena se on yksi ihmisen perustarpeista.

Esteettömyys = unobstructivity

Ympäristön esteettömyydellä helpotetaan lasten, lyhytkasvuisten ihmisten tai henkilöiden, joiden toimintakyky tai aistit ovat alentuneet, toimintoja tiloissa sekä luontevaa kommunikointia toisten ihmisten kanssa. (Saarsalmi 2008, 71.)

Ergonomia = ergonomics

Ergonomia on toiminnan muuttamista ihmiselle sopivammaksi. Muutokset voivat kohdistua ympäristöön, menetelmiin, työtapoihin tai kalusteisiin. Sen tietoja käytetään uusia asioita suunniteltaessa, tai kun halutaan korjata huonoiksi osoittautuneita ratkaisuja. Toiminnasta pyritään tekemään mahdollisimman vaivatonta ja tehokasta. (Ergonomia, Työterveyslaitos [viitattu 10.10.2009].)

1 JOHDANTO

Tervetuloa tutkimaan päiväkotiympäristön kehitystä paremmaksi varhaiskasvatusympäristöksi ja unelmien päiväkodiksi. Muuttuvassa yhteiskunnassamme päiväkotien kehittäminen on tullut yhä ajankohtaisemmaksi. Päiväkodit ovat lapsille hyviä paikkoja kasvaa ja kehittyä, mutta tämän päivän uudet haasteet ja vaatimukset pakottavat miettimään toimintatapoja uudestaan. Ympäristön laatu vaikuttaa olennaisesti lapsen kehitykseen ja samalla aikuisen työkykyyn. Aina ei tarvita upeita tiloja ja paljon rahaa toimivien tilojen saavuttamiseksi, vaan keskeistä on käyttää mielikuvitusta toimintaympäristön suunnittelussa.

Urjalan päiväkoti, sekä taustaorganisaatio, Urjalan Kunta, ottivat suuren haasteen vastaan lähtiessään kehittämään 80 lapsen päiväkotia unelmien päiväkodiksi. Uusi päiväkoti on noin 500 m² ja koko rakennushankkeeseen on varattu noin 700.000 euroa. Koko rakennuksen saneeraus ja laajennus yhdeksi isoksi päiväkodiksi on jo yksinään toteutettuna suuri haaste. Koko remontin taustalla on kuitenkin yksi suuri päämäärä ja unelma: luoda päiväkodista toimiva, liikkumiseen kannustava, esteetön, ergonominen, rikas ja turvallinen varhaiskasvatusympäristö, joka tukee lapsen kasvua ja kehitystä sekä edistää henkilöstön hyvää työkykyä. Tämä tähtäimessä alkoi laaja tutkimustyö ja sukeltaminen varhaiskasvatuksen ja sen ympäristölle asettamien haasteiden maailmaan, sekä päiväkotiin, jonka opinpoluilla myös minä olen lapsena kulkenut.

Työn konkreettiseksi tutkimus- ja suunnittelukohteeksi valittiin päiväkodin 3-5-vuotiaiden lasten ryhmätilat, joihin kuuluvat muun muassa kura- ja sisäeteinen, käytävä, saniteetitilat, ryhmähuone sekä lepotila. Suunniteltavat tilat ovat kooltaan noin 120 m². Lopullinen tuotos suunniteltavista tiloista sisältää pohjapiirustuksen, seinäprojektiot, kalustesuunnitelman, verhosuunnitelman, materiaalikartan sekä kiintokalustesuunnitelman sisäeteiseen, jonne naulakot haluttiin teettää mittatilaustyönä.

Työn tavoitteiden saavuttaminen ja toteuttaminen suunniteltavaan tilaan vaati projektilta laajaa tutkimustyötä varhaiskasvatuksesta, lapsen kehityksestä, värien vaikutuksesta ihmiseen, ergonomiasta, materiaaleista, valtakunnallisista laeista, hygieniasta ja siitä, millaisista tekijöistä turvallinen ympäristö koostuu. Projektin suunnitteluvaiheessa tärkeimpinä ideoinnin edistäjinä olivat projektipäiväkirjan pitäminen, lasten piirustukset, henkilökunnan haastattelut ja vierailut eri päiväkodeissa.

2 PÄIVÄKOTISUUNNITTELU

2.1 Unelmien päiväkot

Unelmien päiväkot tuo monen mieleen kauniin, viihtyisän ja kodinomaisen ympäristön, jossa lapsilla ja henkilökunnalla on hyvä olla. Samanlaisia ajatuksia oli myös Urjalan päiväkodin väellä, kun listasimme ajatuksia unelmien päiväkodista. Nämä ovat kuitenkin vain mielikuvia upealta näyttävistä tiloista. Todellisuudessa unelmien oppimis- ja työympäristöt päiväkodissa muodostuvat paljon syvemmälle vietyjen, eikä ai-noastaan visuaalisten asioiden yhteisvaikutuksesta. Päiväkot on lapsen ensimmäinen kodin ulkopuolinen kasvatusympäristö ja sillä on tilaisuus vaikuttaa lasten elintottumuksiin.

Ensimmäinen askel päiväkodin kehittämisessä oli tiedostaa päiväkodin nykytila ja suunnistaa kohti unelmia. Unelmasta tulee heti tavoite, kun sen perään laitetaan päivämäärä. Urjalan päiväkodin unelman päivämäärä oli marraskuu 2009. Silloin alkaisi kauan odotettu päiväkodin saneeraus ja laajennus päämääränä uusi turvallinen päiväkot, joka edistää kaikin mahdollisin tavoin lasten ja henkilökunnan hyvinvointia.

Kun vanhaa päiväkotia lähdettiin saneeraamaan ja kehittämään, paineet ja vaatimukset olivat kovat, tavoitteista puhumattakaan, sillä uusien tilojen tuomat mahdollisuudet olivat laajat. Urjalan päiväkodin suunnittelu- ja kehitysprojektissa liikkeelle lähdettiin pienin askelin miettien ensiksi vahvuuksia päiväkodin toiminnassa. Urjalan päiväkodissa liikunta ja toiminnallisuus ovat aina olleet arvokkaita asioita, ja niillä on tärkeä rooli lapsen kokonaisvaltaisessa kehityksessä. Muun muassa näitä vahvuuksia päiväkodin toiminnassa haluttiin entisestään kehittää.

Maailmasta ei löydy yhtä ainutta ja oikeaa tapaa toteuttaa unelmien päiväkotia, mutta lähtökohdat suunnittelun ja kehittämisen aloittamiseksi ovat yleensä melko samanlaisia. Käytännön kokemukset, erilaiset näkökulmat toimintatavoista, teoreettinen tieto, lait ja määräykset sekä luovuus ja mielikuvitus olivat erinomaisia keskustelun ja tutkimuksen aiheita siihen, millä tavoin Urjalan päiväkodin toiveita lähestyttäisiin, ja miten niitä sovellettaisiin juuri 3–5-vuotiaiden lasten ryhmätilassa sekä koko päiväkodissa. Sellaista asiantuntijaa, joka tämän päiväkodin henkilökuntaa paremmin tietäisi, miten heidän päiväkotinsa toimintaa ja ympäristöä tulisi kehittää tai parantaa, ei varmasti ole.

Varhaiskasvatusta voidaan tehdä monella eri tavalla lapsen hyödyksi, mutta tämä edellyttää tietynlaista ympäristöä, jossa myös työntekijät tuntevat olonsa turvalliseksi. Motivaation kannalta päiväkodin kehittämisessä olikin tärkeää, että tavoitteet olivat riittävän konkreettisia, kaikkien tiedossa ja mahdollisia saavuttaa. Nämä päämäärät olivat ne välietapit, joiden kautta unelmia lähdettiin toteuttamaan. Tutkimus ja konkreettinen tilasuunnittelu 3-5-vuotiaiden lasten ryhmätiloista onkin tehty sekä lasten että henkilökunnan toiminnot, hyvinvointi, turvallisuus, ergonomia ja tarpeet huomioon ottaen.

2.2 Päiväkoti lasten varhaiskasvatusympäristönä

Käsitys kasvatuksesta ja oppimisesta ohjaavat päiväkotiympäristön suunnittelua ja rakentamista. Varhaiskasvatusympäristön tavoitteena on edistää lapsen hyvinvointia huolehtia lapsen perustarpeista Leikkiympäristön tietoinen ylläpitäminen ja uudistaminen ovat osa varhaiskasvatusta. Konkreettiseen varhaiskasvatusympäristöön kuuluvat rakennetut tilat, lähiympäristö, materiaalit ja välineet. Kokonaisuudessaan se muodostuu fyysisistä, psyykkisistä ja sosiaalisista tekijöistä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 14.)

Sisätilojen suunnittelussa on olennaista ottaa huomioon sekä toiminnalliset että esteettiset näkökulmat. Lasten ikä ja kehitys sekä erilaisten leikkien vaatimat aika-, tila- ja välineratkaisut sekä materiaalit on tärkeää huomioida heti suunnittelun alussa. Lasten tulee kohdata päiväkotiympäristössä erilaisia asioita, kuten numeroita, geometrisia muotoja ja kirjaimia. Kun lapset törmäävät näihin päivittäisissä toiminnoissa, kiinnostus ja mielenkiinto näitä asioita kohtaan heräävät ja puolet oppimisesta on silloin jo tapahtunut. (Kokljuschkin 2001, 78.)

Päiväkoteja kierrellessäni huomasin, että lasten ryhmäkoot olivat melko suuria. Näiden oppimisympäristöjen suunnittelussa oli kiinnitetty huomiota pääasiallisesti siihen, että ympäristö on helposti hallittavissa. Aikuisten ehdoilla laaditut tilat olivat virikkeettömiä ja näyttivät mielestäni tylsiltä ja pikkusieviltä. Virikkeetön ympäristö rajoittaa Kokljuschkinin (2001, 6) mukaan lapsen omatoimisuuden mahdollisuutta ja tukahduttaa lapsen tarpeita.

Kun ympäristö suunnitellaan joustavaksi, sitä voidaan tulevaisuudessa muuttaa ajan tarpeiden mukaan. Oppimiseen innostava monipuolinen ja joustava ympäristö tekee

mahdolliseksi kaikkien aistien ja koko kehon käytön tutkimisen ja kokeilemisen välineenä. Se herättää lapsissa mielenkiintoa, kokeilunhalua ja uteliaisuutta kannustaen lasta ilmaisemaan itseään. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 14.)

Urjalan päiväkodin 3–5-vuotiaiden lasten ryhmätilojen ja suunnittelussa tätä itseilmaisua harjoiteltiin kuvallisesti. Päiväkodin lapset osallistuivat ryhmätilasuunnittelun ideointivaiheessa omien kotitilojensa suunnitteluun kykyjensä mukaan kuvin ja tarinoin. Värikkäät tarinat ja kuvat kertoivat, millaisia näkemyksiä lapsilla on unelmien päiväkodista. Urjalan päiväkodin lapsia kiinnostivat erityisesti paikat, joissa voi juosta, hyppiä ja piileksiä. Kasvit, eläimet ja satuolennot olivat myös vahvasti mukana piirustuksissa (kuvat 1 ja 2).

Kuva 1. Tyttö ja puukipeily

Kuva 2. Uimakoira

Rikkaan leikkiympäristön rakentamiseen tarvittiin valloittavien piirustusten lisäksi paljon muutakin. Kasvattajien asiantuntemus toi tietoa lasten leikin kehitysvaiheista ja leikkikulttuurista. Tämä oli varsin tärkeää tietoa lasten kasvuympäristöä kehitettäessä ja suunniteltaessa. Urjalan päiväkodin johtajan Riitta Rajoon (13.2.2009) mukaan hyvin rakennettu, mielekäs ja myönteinen ympäristö, joka jättää lapselle tilaa löytää, yllätyä ja kokeilla, on viihtyisä ja kannustaa lasta liikkumaan, tutkimaan ja luomaan asioita.

Viihtyisän ja joustavaa toimintaa ihannoivan oppimisympäristön keskellä ei myöskään saa unohtaa tilojen turvallisuutta. Ympäristön tulee olla ehdottoman turvallinen ja ottaa hyvin huomioon kaikki lasten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvät tekijät.

2.2.1 Toiminnot ja ergonomia

Toiminnot:

Ympäristön laatu vaikuttaa olennaisesti lapsen kehitykseen. Lapsen älykkyys pelkää ei johda oppimisen onnistumiseen, vaan siihen vaikuttaa myös konkreettinen tila. Fyysisen toiminta- ja oppimisympäristön suunnittelussa tulisi huomioida lapsi ympäristön käyttäjänä. Tilojen tulisi olla muunneltavissa ja tukea lapsen liikuntaa ja omaehtoista toimintaa. (Kokljuschkin 2001, 69.)

Urjalan päiväkodin 3-5-vuotiaiden lasten ryhmätiloja suunniteltaessa punnitsimme mahdollisuuksia tilojen esteettisyyden ja liikuntamahdollisuuksien välillä. Liikkuminen ja leikkiminen tuli kuitenkin asettaa etusijalle, koska liikuntaa haluttiin uudessa toimintaympäristössä käyttää kehityksen edistämisen persoonallisuuden synnyn välineenä. (Rajoo 13.2.2009.)

Lapsi tarvitsee päivittäin mahdollisuuksia liikkua, hypellä ja kiipeillä. Näitä tarpeita ei voida rajoittaa määrättyihin tiloihin tai aikoihin, koska ne ovat lapselle luontaisia. Siksi päiväkodeissa tulisi aina olla mahdollisuus vapaaseen liikkumiseen, jota lapsi voi tehdä milloin haluaa. Toiminnallinen energian purkaminen on tärkeää lapsen motorisen kehityksen kannalta. Lasten motoriikka kehittyy nopeasti 3-5 vuoden iässä ja syitä tälle ovat leikin ja liikunnan tarve, uteliaisuus tarmokkuus ja tarve kokea ja oppia uutta (Zimmer 2001, 63).

Liikunnan vaatimuksia ei vanhan päiväkodin ryhmätiloissa aikaisemmin ollut pystytty toivotulla tavalla huomioimaan, koska pyrkimys kodinomaiseen ja kauniiseen ympäristöön oli ollut etusijalla. Tilojen ahtaaus, matot ja suuri määrä kalusteita rajoittivat mahdollisuuksia erilaisille liikettä sisältäville toiminnoille ja leikeille. Ahtaat tilat voivat altistaa lapsia myös käsikähmään ja levottomuuteen. Nyt uuden päiväkotiympäristön myötä lapsille haluttiin taata parempi ympäristö kasvaa ja kehittyä.

Leikki on tutkitusti lapselle luonteenomainen piirre ja itsetarkoitus. Lapsi oppii leikkessään. Hän ei kuitenkaan koskaan leiki oppiakseen, vaan siksi että leikki tuottaa hänelle iloa. (Zimmer 2001, 69.)

Liikunnalla ja leikillä on tärkeä merkitys oppimisen lisäksi lapsen havaintokyvyn kehityksessä. Lapset pomppivat patjoilla ja pehmusteilla, pyörivät ympäri kaatumiseen asti, juoksentelevat käytäviä pitkin – he etsivät kaikkialta liikuntamahdollisuuksia. Aikuisten mielestä lasten telmiminen näyttää usein hyödyttömältä ja yksinkertaiselta leikiltä. Tämä kyseinen toiminta on kuitenkin hyvin tärkeää lapselle, ja se muodostaa pohjan lapsen oppimiselle, havaintokokemuksille ja tarpeelle aistia ympäristöä kaikilla aisteilla.

Lapsen havainnoinnin kehittymisen seurauksena lapsi kykenee vastaanottamaan aistiärsyksiä eli erottamaan merkitykselliset ärsykkeet merkityksettömistä. Tämä tarkoittaa keskittymiskyvyn kehittymistä – lapsi kiinnittää huomionsa esimerkiksi satua lukevan aikuisen ääneen, eikä anna ympäristön äänten häiritä. (Zimmer 2001, 53.)

Kukapa olisi uskonut, että lasten hulvattomilla ja hieman yksinkertaisilla leikeillä olisi näin suuri merkitys lapsen kehityksessä. Huomion kiinnittäminen tilojen toimivuuteen, sekä lasten oppimista tukevan liikunnan ja leikin mahdollistamiseen, oli todella tärkeää heti suunnittelun alkuvaiheessa.

Suunnitteluprosessin alussa oli hyvä määritellä jokaiselle huoneelle omat toiminnot. Nämä tiedostamalla pyrittiin toteuttamaan toimintojen tehokkuus maksimaalisesti. Ajatukset esteettisyydestä ja tilojen sisustuksesta voitiin siirtää suosiolla taka-alalle, jotta unelmat ihanan näköisistä tiloista eivät sumentaishi ajatuksia tilojen toimivuudesta ja oppimiseen tukemisesta.

Päiväkodissa päivittäisiä fyysisiä toimintoja liikunnan ja leikkimisen lisäksi ovat syöminen, peseytyminen, pukeutuminen ja nukkuminen. Urjalan vanhassa päiväkodissa pelkästään nämä perustoiminnot tuottivat hankaluuksia. 3-5-vuotiaiden lasten ryhmätiloissa kuraeteisen puuttuminen oli kaikkein suurin ongelma. Kuraeteisen puute johti siihen, että yli kahdenkymmenen lapsen riisuminen ja pukeminen, kenkien, ulko- ja sisävaatteiden kuivaus sekä lasten vaatteiden, reppujen ja muiden henkilökohtaisten tavaroitten säilytys tapahtuivat kaikki pienessä sisäeteisessä. Lisäksi tilasta oli kulkuyhteys neljään muuhun tilaan.

Oli selvää, että uusia tiloja varten tuli tarkkaan miettiä, mitä välttämättömiä puutteita vanhoissa tiloissa oli, jotta samat toiminnalliset epäkohdat eivät kulkisi mukana uusiin tiloihin. Lapsiryhmän kotitilojen suunnittelun alkuvaiheessa kaikki mahdolliset toiminnot huoneissa listattiin ylös. Tilojen suunnittelussa pyrittiin huomioimaan lisäksi lapsen omaehtoisesta kokeilemisesta mahdollisuus ja mielikuvituksen käyttäminen toimintaa toteutettaessa. Esimerkiksi eteistilojen suunnittelussa lapsen omatoimisuus haluttiin mahdollistaa mitoittamalla kalusteet niin, että lapsi yltää ilman hoitajan avustusta omalle naulakollensa.

Kun lapsi menestyy jossakin itsenäisessä toiminnassa, hänelle kehittyy itseluottamusta. Myös tila- ja kalustesuunnittelussa on tärkeää, että ympäristö luo lapselle tilanteita, joissa hän pystyy itse ratkaisemaan ongelmia. (Zimmer 2001, 83.)

Ergonomia:

Ergonomisen ympäristön luominen päiväkotiin on haastavaa, koska käyttäjät ovat hyvin erilaisia. Tilojen pitäisi olla yhtä aikaa sekä lasten toiminnalle että aikuisten työlle sopivat. Lasten koko, toiminta ja kehitys ovat kaikki vaikuttavia tekijöitä kun suunnitellaan ergonomista oppimisympäristöä. Hyvän ergonomian toteutuminen lasten toimintaympäristöä suunniteltaessa vaatii kaikkien aistien huomioon ottamista.

Liikkuessaan ja leikkiessään lapset päästävät iloisia naurun purskahduksia ja kiljahduksia. Joskus äänitasot voivat nousta niin korkealle, että ne muodostuvat korville ja ihmisen kuulolle haitallisiksi. Siksi ääniergonomian huomioiminen päiväkotisuunnittelussa on erityisen tärkeää. Tutkimuskohteessa, Urjalan päiväkodin 3-5-vuotiaiden ryhmätiloissa, ääniergonomian toteutumiseen haluttiin kiinnittää paljon huomiota.

Päiväkodin olosuhteiden tulisi tarjota lapselle mahdollisuus luonnolliseen kielenkäyttöön eri tilanteissa. Melu vaikeuttaa puheen kuulemistä ja keskittymistä. Nuoret lapset tarvitsevat mahdollisimman hyvät olosuhteet kuullakseen puheen oikein heidän kielellisen kehityksensä kannalta. (Päivähoidon työsuojelu- ja kehittämisopas 2001, 44.)

Ympäristön voimakkaita äänihaittoja voidaan vähentää muun muassa tarkasti valittujen materiaalien avulla. Urjalan päiväkodin vanhat tilat olivat hyvin meluisat ja rasittivat päiväkodin käyttäjäkuntaa päivittäin. Uusissa ryhmätiloissa meluhaittoja pyrittiin karsimaan pehmeillä ja akustisilla materiaaleilla. Muun muassa akustiikkakaton ja

akustiikkalattian välisiä hyötyjä ja haittoja punnittiin tarkasti. Molemmissa oli puolensa, mutta tilojen rakenteelliset syyt ja materiaalikustannukset vaikuttivat materiaalivalintoihin.

Päiväkotisuunnittelussa on olennaista huomioida välttämättömimmät ympäristön toimivuuteen ja turvallisuuteen vaikuttavat tarpeet. Kustannusten noustessa liian suuriksi kannattaa miettiä, halutaanko luopua terveyttä edistävästä akustiikkalattiasta vai mieluummin arvokkaista design valaisimista. Koska erikoisominaisuuksilla varustetut materiaalit ovat usein arvokkaita, materiaaleja ja kalusteita valittaessa on tärkeää punnita niiden ominaisuuksia suhteessa hintaan, ja miettiä eri ratkaisuvaihtoehtoja toivottujen tarpeiden toteuttamiseksi. Materiaalien ergonomisuuteen lasten toimintaympäristössä voidaan vaikuttaa valitsemalla aikaa ja kulutusta kestäviä kalusteita ja pintamateriaaleja, jotka on käsitelty tai valmistettu niin, että esimerkiksi lattialla liukastumisen vaara on pieni. Pölyämättömien ja vesipestävien tekstiilien valitseminen tiloihin on tärkeää.

Minkä kokoisia kalusteita sitten päiväkotiin tulisi hankkia? Vapaaseen leikkimiseen tarkoitetuissa tiloissa kalusteet voivat olla lapsille mitoitettuja, mutta tämä ei ole välttämätöntä, sillä lapsi tottuu esimerkiksi kotioloissa käyttämään normaalikorkuisia kalusteita. Lapsen omatoimisuutta normaalistandardien mukaan mitoitetussa ympäristössä voidaan helpottaa syöttötuoleilla, joihin he oppivat aikuisten avulla helposti kiipeämään.

Lapsen päivittäisiä toimintoja ryhmä- ja lepotilassa ovat muun muassa piirtäminen, syöminen, nukkuminen, pukeutuminen, leikkiminen, liikkuminen ja pelaaminen. Näiden toimintojen ergonominen toteuttaminen uuden päiväkodin ryhmä- ja lepotilassa koettiin haastavaksi.

Päiväkodin vanhoista tiloista oli jäänyt runsaasti käyttökelpoisia lapsille mitoitettuja kalusteita, jotka oli määrä hyödyntää uusissa tiloissa (Lehtonen 13.2.2009). Matalien lastenkalusteiden ongelmana oli se, että niiden katsottiin hankaloittavan henkilökunnan työtä ja rasittavan heidän kehoaan. Urjalan päiväkodin uusiin ryhmätiloihin valitulla kalusteratkaisulla pyrittiin vaikuttamaan entistä paremmin sekä lapsia että aikuisia tukeviin ergonomisiin ratkaisuihin, ja vanhassa päiväkodissa kohdattuihin ongelmiin. Vanhojen kalusteiden rinnalle harkittiin muutaman normaalikorkuisen kaluste-

ryhmän hankkimista, jossa aikuisten olisi helpompi ja tehokkaampi toimia rasittumatta.

Vuonna 2007 valmistunut Ruusutarhan päiväkoti Ruutanassa oli Urjalan päiväkodin tavoin halunnut päiväkodin toimintojen kehittämisessä tarttua ergonomia-ajatukseen hoitohenkilökunnan ja lasten kannalta. Ruusutarhan päiväkodin ryhmätiloihin oli valittu Tevella Oy:n valmistamat normaalikorkuisiksi mitoitettut pöytäryhmät, jotta henkilökunnan työkyky ei heikentyisi vaikeiden työasentojen rasittavuuden takia. Pikkusievien lastenkalusteiden sijaan valitut normaalikorkuiset kalusteet toimivat tiloissa hyvin. Eri-ikäisille ja erikokoisille lapsille löytyi tarpeiden ja lasten koon mukaan erilaisia tuolivaihtoehtoja. Osa tuoleista oli varustettu käsinojilla (kuva 3). Näin turvattiin pienen lapsen turvallinen istuminen normaalikorkuisella tuolilla. (Taipale 4.2.2009.)

Kuva 3. Ruusutarhan päiväkoti, Korkea Kymppi-tuoli

Tevella Oy on suomalainen päiväkotien kaluste varustaja, jonka valmistamat kalusteet ovat kestäviä, keveitä ja tasapainoisia ja ne on suunniteltu ja rakennettu päiväkotikäyttöön. Normaalikorkuisiksi mitoitettuja tuoleja on saatavana erilaisilla lisävarusteilla. Pienille lapsille suunnitelluissa tuoleissa on käsinojat ja vielä pienikokoisten lasten tuoleihin voidaan lisätä myös turvakaari. Kiipeämistä helpottavat ja säädettävät askelmat löytyvät kaikista Korkea Kymppi-tuoleista sekä Ergo -tuolimalleista. Kyseiset tuolit on suunniteltu ergonomisesti sopiviksi sekä lapselle että aikuiselle. (Tevella Oy 2008, 3.)

Urjalan päiväkodin uusien saniteettitilojen suunnittelua lähdettiin pohtimaan kalusteiden mitoittamisella 3-5-vuotiaille lapsille sopiviksi. Ajatuksesta kuitenkin luovuttiin, koska matalat tasot ja kalusteet olivat osoittautuneet vanhoissa päiväkodin tiloissa hankaliksi käyttää. Saniteettitilojen toiminnoissa pieni lapsi tarvitsee aina hoitajan avustusta. Jos tasot tai wc-kalusteet ovat liian matalia, henkilökunnan liikeradat, esimerkiksi lasta nostettaessa, muodostuvat liian kuormittaviksi. Normaalikorkuisiksi mitoitetuissa saniteettitiloissa lapsille sopiva ympäristön ergonomia voidaan huomioida muun muassa korokkeita käyttämällä.

Tutkitun tiedon mukaan päiväkotien saniteettitiloihin voidaan rakentaa mitoitukseltaan normaaleja standardeja matalammat allastasot, joihin lapsi itse yltää, tai vaihtoehtoisesti normaalikorkuisten altaiden eteen voidaan sijoittaa tukevat korokkeet, joiden avulla käsien peseminen helpottuu. (Päivähoidon työsuojelu- ja kehittämisopas 2001, 59.)

Useissa vanhoissa päiväkodeissa suurin osa kalusteista on mitoitettu pienille lapsille sopiviksi. Myös Ruutanan päiväkodin saniteettitiloissa on käytössä matalat allastasot (kuva 4). Päiväkodin johtajan, Tarja Luurin (4.2.2009) mukaan, mitoitusratkaisu on sopiva lapsille, mutta rasittaa huomattavasti aikuisen kehoa, koska toistuessaan säännöllisesti suuret liikeradat käyvät raskaaksi selälle.

Kuva 4. Ruutanan päiväkoti, saniteettitilat

Matalien tasojen käytön haittana päiväkodeissa voidaan pitää myös sitä, että lapsi tottuu hitaammin muun ympäristön olosuhteisiin, jossa ympäristö on harvoin mitoitettu

lapsille tai lyhytkasvuksille ihmisille sopivaksi. Lapset tottuvat kotona normaalikorkuisiin tasoihin, ja siksi olisi suotuisaa käyttää samoja mitoituksia myös päiväkodeissa. (Luuri 4.2.2009.) Vaikka normaalien standardienmukaista mitoitusta päiväkotisuunnittelussa on lisätty, tarkoituksena ei ole täysin unohtaa lastenkalusteita. Pitää osata huomioida tilanteet ja toiminnot, jotka eniten rasittavat aikuista ihmistä ja samalla vähiten hankaloittavat lapsen toimintaa ympäristössä.

Ergonomisen ympäristön suunnittelussa päiväkotiin on tärkeää pyrkiä luomaan hoitohenkilökunnalle hyvää työkykyä edistävä ympäristö, jossa ympäristön käyttö on mahdollisimman vaivatonta. Tämä vaikuttaa hyvin olennaisella tavalla lapsen kehitykseen ja hyvinvointiin. Urjalan päiväkodin suunnittelussa henkilökunnan ergonomia sijoitettiin etusijalle, mutta sitä päätettiin tukea lyhytkasvuksille ja lapsille sopivilla ergonomisilla ratkaisuilla, jotka osaltaan helpottavat toiminnan toteutumista, koska ne ohjaavat lasta omatoimisuuteen. Näin myös henkilökunnan voimia voitiin säästää.

Eteistiloissa kyseistä ajatusta vietiin eteenpäin miettimällä tapoja helpottaa päivittäisiä riisuutumisen- ja pukeutumiserutiineja. Vaatekoukkujen sijoitus normaalia matalammalle korkeudelle kuraeteisessä saattoi muun muassa ratkaista osaltaan ongelmaa. Sisäeteiseen toivottiin mittatilaustyönä tehtäviä naulakoita, jotka olisi mitoitettu 3-5-vuotiaalle lapselle sopivaksi. Lapsen tulisi itse yltää omalle naulakolleen ja lokerolleen, jossa lapsen henkilökohtaisia tavaroita säilytetään. Tämä kannustaisi lasta omatoimisuuteen. (Hartvig 13.2.2009.) Myös Ruusutarhan ja Ruutan päiväkodeissa sisäeteiseen oli valittu lapsille mitoitettuja hauskannäköisiä naulakotia (kuvat 5 ja 6).

Kuva 5. Ruusutarhan päiväkoti

Kuva 6. Ruutan päiväkoti

Lepotilojen ergonomiaa lähdettiin tarkastelemaan toimintojen ja kalusteiden vuorovai-
kutuksen kautta. Lepotilojen toiminta oli vuoroin nukkumista ja vuoroin leikkimistä
eli se painottui suurimmaksi osaksi lapsen liikunnalliseen toimintaan. Lepotila on
myös tärkeä osa päiväkodin oppimisympäristöä, jossa lapsi kokee, aistii ja hänellä on
lupa käyttää mielikuvitustaan. Näihin asioihin myös tilojen ergonomisilla ja lapsiystä-
vällisillä ratkaisuilla on suuri vaikutus. Lapsen toimintaan voidaan vaikuttaa esimer-
kiksi leikkivälineiden sijoittamisella niin, että ne ovat lasten ulottuvilla ja ergonomi-
sella korkeudella lelujen käyttäjiin nähden myös omaehtoisen leikin aikana.

Tilassa, jossa myös nukutaan, on tärkeää pyrkiä fyysisten ergonomisten ratkaisujen li-
säksi toteuttamaan myös mentaalista ergonomiaa. Väreillä ja kuvioilla voidaan vaikut-
taa ihmisen mieleen monella tapaa. Ergonomia pyrkii aina toiminnan vaivattomuuteen.
Siksi lasten lepohuoneessa tulee päiväuniaikaan vallita harmiton ja levollinen tunnel-
ma.

Lepo-
huoneen kalusteet painottuvat pääasiassa sänkyihin, joiden kasaamisen tuli olla
helppoa, kun tilaa tarvittiin päiväunien jälkeen pelaamiseen ja leikkimiseen. Uuden
päiväkodin 3-5-vuotiaiden lasten ryhmätilojen suunnittelussa liikuntavälineiden käyt-
töä ei tarvinnut huomioida, sillä käytössä oli yksi yhteinen jumppasali, joka oli suunni-
teltu peleihin ja leikkeihin, joissa tarvittiin patjoja, köysiä, ynnä muita jumppavälinei-
tä.

Sänkyjen valinnassa yhtenä vaihtoehtona olivat muun muassa kaappisängyt. Ne ovat
helppoja kasata ja niihin lasten on helppo kiivetä. Pinnasängyt taas ovat sekä työnteki-
jölle että lapsille hankalia käyttää ja lisäksiivät vaikeita työasentoja. Niin sanottuja sis-
konpetivuoteita ei tilaan valita hygienian syiden vuoksi.

Päiväkodin vanhoissa tiloissa kaappisängyt olivat toimineet hyvin, mutta uusia tiloja ja
toiminnallisuutta kehitettäessä kalustevalintoja ei haluttu pitää itsestään selvyytenä.
Kalusteiden valinnat haluttiin tehdä toiminnan tehokkuuden, ergonomian, turvallisuus-
den ja ympäristön välisen yhteisvaikutuksen pohjalta. (Rajoo 13.2.2009.)

Hyvän käyttäjätystävällisen ergonomian toteutumiseen päiväkodissa vaikuttavat siis
hyvin monet tekijät: materiaalit, kalusteet, mitoitus, tunnelma, äänet ja niin edelleen.
Ihminen aistii kaikilla aisteillaan ergonomian toteutumista tilassa. Ergonomisesti hy-
vin suunniteltu ympäristö voi olla melko huomaamaton, silloin kun toiminnan suju-

vuus on ihmiselle miellyttävä kokemus. Pahimmillaan ergonomisesti puutteellinen ympäristö voi aiheuttaa ihmiselle pysyviä terveydellisiä haittoja, vaaratilanteita ja toiminnan sujumattomuutta.. Ergonomia vaikuttaa osaltaan myös turvallisuuteen, jonka toteutuminen lasten kasvuympäristön ja aikuisen työympäristön suunnittelussa on kaikkein tärkeintä.

2.2.2 Turvallisuus ja hygienia

Turvallisuus:

Turvallisuus päiväkodissa merkitsee siellä annettavan varhaiskasvatustyön turvallista toteuttamista. Toimintayksikön turvallisuuden tarkastelupiiriin kuuluvat henkilöstö, lapset, vierailevat henkilöt, yksikön ulko- ja sisätilat sekä toimintavälineet. Päiväkodin tilojen turvallisuussuunnittelu tukeutuu lasten päivähoitoa, kulutustavaroita, terveys- ja työsuojausta, työsuojausta ja työturvallisuutta sekä pelastustoimintaa koskeviin lakeihin ja asetuksiin. (Saarsalmi 2008, 13.)

Jokaisessa päiväkodissa tulee olla oma turvallisuussuunnitelma, joka tähtää kokonais- ja turvallisuuden parantamiseen ja ylläpitoon. Turvallisuus päiväkodissa merkitsee sitä, että siellä on mahdollisimman vähän pelon tai häpeän tunteita. Se merkitsee myös että lapsen kasvuympäristö on suotuisa. Turvallisuussuunnitelmassa arvioidaan toimintaa uhkaavat vaarat ja riskitekijät, kuten terveyteen ja henkiseen hyvinvointiin vaikuttavat seikat, varhaiskasvatustoiminta yksikössä laitteisiin ja apuvälineisiin liittyvät häiriöt sekä toimintayksikön kaikista ympäristötekijöistä aiheutuvat vaarat. (Saarsalmi 2008, 22.)

Lapsen toiminta- ja oppimisympäristön suunnittelu vaatii tarkkaa toimintakartoitusta ja erilaisten riskien tarkastelua. Lapset leikkivät ainoastaan silloin kun he tuntevat olevansa turvassa ja luottavat ympäristöönsä (Zimmer 2001, 69).

Päiväkodin riskeistä tärkein tarkastelukohde on henkilöriskit, jotka kohdistuvat yksikön ihmisten terveyteen sekä psyykkiseen ja fyysiseen turvallisuuteen. Seuraavana tulevat toimintariskit, jotka kohdistuvat kiinteistön käyttöön, huoltoon ja toimintaan. Omaisuus- ja tietoriskit kohdistuvat omaisuuteen ja tietotekniikan turvallisuuteen. (Saarsalmi 2008, 29.)

Koska lapsen kyky tehdä havaintoja ja toimia on rajallinen, on heihin kiinnitettävä erityistä huomiota häiriötilanteissa (Saarsalmi 2008, 30). Henkilöriskien vähentämiseksi tilasuunnittelussa ratkaisevaa on näkyvyys ja tilan hallinta, jotta lapsen on vaaratilanteissa aina mahdollista saada aikuisen apua. Päiväkodeissa lapsille sattuvista tapaturmista suurin osa on törmäämisiä, kaatumisia ja putoamisia. Lapsi ei ole oppinut miten kaadutaan, eikä tositilanteessa pysty ottamaan vastaan omaa painoaan. Hän voi loukata itsensä vaikka putoisi varsin matalalta. Liikunnallista varmuutta opitaan vain liikunnalla. Tilanteiden ehkäisemiseksi kalusteiden on oltava tukevia. Pyöreiden tai kaareva-reunaisten kalusteiden käyttö on suositeltavaa, muussa tapauksessa kulmikkaiden kalusteiden terävät kulmat ja reunat on suojattava.

Myrkyllisten aineiden, kuten siivoukseen ja puhtaanapitoon käytettävien aineiden säilyttämien tulee tapahtua lukitussa tilassa. Lapsen mahdollisten allergioiden vuoksi henkilökunnan on suositeltavaa käyttää tuoksutonta kosmetiikkaa. (Saarsalmi 2008, 35.)

Päiväkodin lasten käytössä olevat lelut tulee tarkastaa säännöllisesti ja vialliset lelut tulee poistaa käytöstä välittömästi. Lelujen ikärajoitusten huomioiminen on myös olennaista lelujen hankinnan ja niiden turvallisuuden kannalta. Kaikki lelut eivät sovellu kaikkein pienimmille lapsille.

On tutkittu, että 3-5-vuotiaiden lasten leikit ovat yleensä rakentelu- ja mielikuvitusleikkejä. Lapsi käsittelee leluja yhä tarkoituksenmukaisemmin ja alkaa luoda niistä jotakin (Zimmer 2001, 71). Lelujen ja leikkivälineiden, joista lapsi voi rakentaa esimerkiksi palikkarakennelmia, tulee olla mahdollisimman vaarattomia. Urjalan päiväkodin ryhmätilojen ja palikka-leikkivälineiden suunnittelussa haluttiin huomioida erityisesti tämän ikäisten lasten rakenteluleikkien mahdollisuus ja turvallisuus. Palikat suunniteltiin pehmeiksi ja ne valmistettiin palamattomasta, vesipestävästä materiaalista.

Päiväkotitoiminnan sujuvuus edellyttää, että kiinteistö on suunniteltu vastaamaan käyttötarkoitustaan ja sen tekniikka toimii hyvin. Kiinteistön toimintahäiriöt voivat liittyä, esimerkiksi käyttöveden häiriöihin, sähkönjakeluun, ilmanvaihtoon, kalusteisiin ja laitteisiin.

Käyttöveden häiriötilanteissa tulisi huolehtia paperipyyhkeiden riittäväydestä. Häiriön sattuessa terveystarkastajalta voidaan varmistaa, onko veden laatu huonontunut.

Sähkönjakeluhäiriöiden aikana päiväkodin valaistus tulisi korvata vara-akuilla ja paristokäyttöisillä valaisimilla. Kyseisten välineiden säännöllinen huoltaminen on tärkeää, jotta ne ovat toimintakunnossa häiriötilanteiden sattuessa. (Saarsalmi 2008, 61.)

Huonolaatuinen sisäilma aiheuttaa muun muassa päänsärkyä, väsymystä, lämmön nousua ja silmien ärsytysoireita, jotka ovat riski lapsen terveydelle. Päivähoitotilojen sisäilmanlaatu pysyy hyvänä kun huolehditaan hyvästä ilman vaihdosta. Huono ilmanlaatu edesauttaa myös tartuntatautien leviämistä sisätiloissa. Suositeltavin ratkaisu ilmanvaihtoon päiväkodissa on koneellinen tulo- ja poistoilmavaihtojärjestelmä. Tällä voidaan varmistaa vedoton sisäilman puhaltaminen ja myös epäpuhtaudet saadaan suodatettua hyvin pois. Epäpuhtaudet kerääntyvät laitteeseen helposti, jos sitä ei säännöllisesti huolleta. (Saarsalmi 2008, 63.)

Melu- ja äänihaittoihin on syytä myös puuttua päiväkodin turvallisuussuunnittelussa. Tilojen akustiikka on osa ergonomiaa, mutta myös osa turvallisuutta. Äänenvaimennusmateriaalia valittaessa on varmistettava sen soveltuvuus allergisille ihmisille. Melu on usein päiväkodeissa impulsiivista ja koostuu yksittäisistä korkeista äänitasopiikeistä. Tämä on usein hyvin stressaavaa. Toiminnan melua voidaan säädellä tehokkaasti toimimalla pienryhmissä. (Saarsalmi 2008, 64.)

Erialaisten laitteistoiden, kuten ilmanvaihtolaitteiden, tasainen ja pitkäaikainen suhina voivat rasittaa kuuloelimiä, jos ilmanvaihtoa tehostetaan hallitsemattomasti. Teknisten laitteiden keskiäänitaso, ei *Asumisterveysohjeen* (Sosiaali- ja terveysministeriö, Oppaita 2003:1, 33) mukaan, saa oleskelu ja työskentelytiloissa ylittää 35 desibeliä. Hyvien akustisten olosuhteiden saavuttamiseksi päiväkotiympäristöön, tulee ääntä vaimentavia materiaaleja sijoittaa ainakin kahdelle eri tasolle tilassa, esimerkiksi kattoon ja kahdelle seinälle (Saarsalmi 2008, 64).

Kalusteiden ja laitteiden tulee päivähoitotiloissa olla kestäviä ja hyvin suojattuja. Toimintayksikössä saa käyttää vain sähköturvallisuusmääräysten mukaisia sähkölaitteita. Pistorasiat on suojattava lasten leikeiltä ja sähkölaitteiden virrat tulee katkaistava työajan päätyttyä (Saarsalmi 2008, 65). Lasten käytössä olevissa tiloissa tulisi käyttää tukevia ja kestäviä kalusteita. Esimerkiksi kaappisänkyjen käytössä tulee varmistaa, etteivät ne pääse aukeamaan itsestään ja aiheuta vaaratilanteita.

Urjalan päiväkotisuunnittelussa lapsen turvallisuuden tunteeseen tilojen haluttiin vaikuttaa tilojen toiminnan kautta. Muun muassa wc-tilojen ovien lukot valittiin sen mukaan, että ne olisi mahdollista avata myös ulkopuolelta. Näin vaaratilanteelta, että lapsi lukkiutuu vahingossa vessaan, vältytään. Samaa voidaan soveltaa myös esimerkiksi varastotilojen ja komeroitten lukituksessa, joihin asennettavat lukot on mahdollista avata myös sisältä päin.

Kaikissa päiväkodin tiloissa tulee olla myös selkeät paloturvallisuusohjeet ja sammutusvälineet tulipalon varalta. Selkeät kuvat ja merkit, joita lapsi oppii helposti ymmärtämään, tulee sijoittaa kaikille poistumisteille. On tärkeää, että paloturvallisuutta koskevaa tietoa annetaan lapsille helposti omaksuttavalla tavalla. (Saarsalmi 2008, 76.)

Lapsella on oikeus turvattuun kasvuun ja kehitykseen sekä turvalliseen ja terveelliseen ympäristöön, jossa voi leikkiä ja toimia. Päiväkodin tulee tarjota lapselle kaikki nämä tarpeet joihin lapsella on oikeus. Perus turvallisuus auttaa lasta oppimaan, kehittymään ja itsenäistymään, kun hänelle vain annetaan mahdollisuus luottaa ympäristöönsä.

Hygienia:

Infektoriskien vähentäminen päiväkodeissa on tärkeää. On havaittu, että päiväkotilapset sairastavat noin kaksi kertaa enemmän kuin kotona hoidettavat lapset. Lapsen riskiä sairastua, voidaan vähentää huolehtimalla päiväkotiympäristön riittävästä siisteydestä ja puhtaudesta. Haitallisten infektiota aiheuttavien mikrobien lisääntymistä voidaan parhaiten hidastaa poistamalla ympäristöstä likaa. Alkoholipohjaisen käsihuuhteen käyttö vähentää mikrobien määrää erittäin tehokkaasti. (Sosiaali- ja terveysministeriö, Oppaita 2005:28, 3.)

Ympäristön suunnittelulla ja materiaalivalinnoilla on suuri vaikutus hygienian toteutumiseen ja ympäristön puhtauteen. Kun materiaalit ovat vesipestäviä ja pinnat sileitä, niiden puhdistaminen on helppoa. Myös erilaisilla laiteratkaisuilla, kuten automaattisilla vesihanoilla, joissa on liiketunnistin, voidaan vähentää bakteerien leviämistä. Säännöllinen käsienpesu vähentää sairastumisen riskiä huomattavasti, tämä tulee opettaa pienille lapsille heti alusta alkaen.

Käsien pesu tulee suorittaa aina wc-käynnin jälkeen, ennen ruokailua ja ulkoleikkien jälkeen. Päiväkodin ryhmätiloissa tulisi olla useita vesipisteitä, jotta hygieniasta hu-

lehtiminen olisi helppoa ja muodostuisi ajan myötä rutiiniksi. Erilaisille pinnoille, kuten kädensijoihin, leluihin ja wc-istuimen reunoille siirtyy päivän aikana runsaasti ihmisen kuljettamaa likaa ja mikrobeja. Lika toimii mikrobien kasvualustana ja ravintona. Tilojen, kalusteiden, erilaisten pintojen ja lelujen puhdistamistarpeen ja -tiheyden arvioinnissa on huomioitava niiden käyttöaste ja lasten ikä. Mitä nuorempia lapset ovat, sitä helpommin taudit tarttuvat ja toimintaympäristön puhtauden merkitys kasvaa. (Sosiaali- ja terveysministeriö, Oppaita 2005:28, 21.)

Päivittäisiä puhdistusrutiineja päiväkodin tiloissa ovat, wc-tilojen kaikki kosteat pinnat, kuten wc-altaan nuppi, oven kahvat ja lukot, saippua-annostelijat, potat ja pöntöt. Ryhmätiloissa, joissa myös ruokailaan, on pöytien ja tuolien, tuolien käsinojien ja lattiapintojen puhdistaminen päivittäin suositeltavaa. Lelut, joita lapset laittavat suuhunsa, on pestävä useita kertoja päivässä. Uusia leluja ja leikkivälineitä hankittaessa tulee huomioida lelujen vesipestävyys. Jos leluja ei voi pestä ne tulee kuivata säännöllisesti, sillä kosteat lelut keräävät mikrobeja ja voivat aiheuttaa homeen syntymistä. Viikottain tapahtuvia puhdistustoimenpiteitä ovat muun muassa sänkyjen lakanoiden vaihtaminen ja pyyhkeiden peseminen. Nykyään suositellaan kuitenkin tekstiilipyyhkeiden vaihtamista kertakäyttöisiin puhdistuspyyhkeisiin, jotta bakteerit eivät leviä. Sosiaali- ja terveysministeriö Oppaita 2005:28, 23.)

Hygienian toteutuminen on osa päiväkodin lasten ja henkilökunnan turvallisuutta. Jokaisen lasten kanssa työskentelevän henkilön on omalta osaltaan ryhdyttävä tehostamaan arkipäivän hygieniää ja huolehtimaan siitä myös hoitolasten osalta. Toimintayksiköitä suositellaan laatimaan oma infektioiden ehkäisy-suunnitelma joka on myös osa varhaiskasvatussuunnitelmaa. (Saarsalmi 2008, 39.)

2.2.3 Oppiminen, luovuus ja virikkeet

Oppiminen:

Lapset oppivat koko ajan erilaisissa ympäristöissä ja tilanteissa. Kun he toimivat vuorovaikutuksessa ihmisten ja ympäristön kanssa, he käsittelevät tietoa ja oppivat (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 21). Monet oppimisprosessit tapahtuvat tiedostamatta ja ohjauksetta. Lapsi esimerkiksi tarkkailee toisten lapsien hyppelyä kiven päältä. Hän iloitsee onnistuvista hypyistä ja yrittää itsekkin samaa. Oman menestyksensä motivoimana lapsi yrittää hypyä vielä monta kertaa. (Zimmer 2001, 76.)

Pienen lapsen kehitys perustuu lähinnä liikkumiseen ja havainnoimiseen. Lapsi ei opi ymmärtämään ympäristöään niinkään henkisten kykyjensä avulla, vaan tutkimalla ja kokeilemalla asioita. Lapsen ympäristöstä saamat fyysiset kokemukset auttavat häntä ymmärtämään muun muassa esineiden ja lelujen ominaispiirteitä, joiden parissa hän leikkii. (Zimmer 2001, 33.)

Mitä moninaisempi ja vaihtelevampi materiaallinen ympäristö on, sitä enemmän lapsi kerää niistä tietoa ja kokemuksia. Tunnetun kasvatustutkijan, John Deweyn (Varhaiskasvattajana päivähoitossa 2008, 16) mukaan, lapselle tulisi järjestää opetusta hänen tarpeistaan käsin. Tässä kasvatustutkimuksessa kyseessä on tekemällä oppiminen. Lapsella on halu tutkia, keksiä ja oppia asioita kokeilemisen ja tekemisen kautta. Kun lapsi ratkaisee ongelmatilanteita, hän kokee oppimisen iloa.

Urjalan päiväkodin kasvatuserätyksissä on paljon samaa kuin Deweyn opissa. Lapsi oppii liikunnan ja tekemisen kautta saamallaan kokemuksillaan ja aistimuksillaan. Nämä päämäärät halutaan ottaa huomioon myös Urjalan päiväkodin uuden oppimisympäristön suunnittelussa. (Rajoo 13.2.2009.)

Luovuus ja virikkeet:

Puolivalmis on haastavaa. Useimmat lelut ovat nykypäivän teknillisyyttä ihannoivassa maailmassa hyvin automaattisia. Lapset tarvitsevat ennen muuta keskeneräisiä ja luomiseen houkuttelevia asioita, sillä ainoastaan keskeneräisyys synnyttää luovuutta, omaa ajattelua ja itse tekemistä. Jos kaikki on täydellistä, lapsi saattaa aloittaa tuhoamisen. Liian valmiissa ympäristössä ei ole tilaa lapsen ideoille ja mielikuvitukselle. Näin ollen tilasuunnittelun merkitys on suuri lapsen leikin ja luovuuden kehittymisen tiellä. (Zimmer 2001, 165.)

Luovan toiminnan oppimiseen lapsi tarvitsee ympäristöltään virikkeitä. Virikkeet ympäristössä tarjoavat lapselle elämyksiä. Liian modernit ja yksinkertaiset tilat voivat olla hidastavia tekijöitä lapsen motivoitumisen kannalta. Viimeistellyissä, rauhaa ja järjestystä vaativissa tiloissa, saattaa olla vaikeaa parantaa leikin ja mielikuvituksen käytön mahdollisuuksia. Kliinisisissä ja liian harmonisissa tiloissa juokseminen ja kiipeily saattavat tuntua jopa sietämättömiltä. Jos miljöö ei ole manipuloiduissa, lapselta kielletään tietämättään luontevat tavat purkaa energiaa. (Kokljuschkin 2001, 68-69.)

Urjalan päiväkodin 3-5-vuotiaiden lasten ryhmätilojen suunnittelussa luovuus haluttiin tuoda tiloihin liikunnan tueksi, jotta lapsi voisi muuttaa liikuntatoimintaansa mielikuvituksensa mukaan itse. Esimerkiksi erilaisten kuvioiden maalaaminen seinille houkuttelisi lasta tähtäysheittoihin, tai ympyräkuvio lattiassa helpottaisi lapsen orientoitumista tilaan ja ohjaisi pelejä ja leikkejä.

Myös leikki- ja liikuntavälineiden virikkeellisyys on tärkeää. Lapset ovat uteliaita ja haluavat tietää miten kojeet ja härvelit leikkiympäristössä toimivat. Kiinnostavat välineet ja telineet saavat yleensä lapset kokeilemaan uusia asioita, ja toimimisen kokemuksilla he saavat usein sellaisia leikin ideoita, joita aikuiset eivät ikinä keksisi. (Zimmer 2001,164.)

2.3 Päiväkoti kasvattajan varhaiskasvatusympäristönä

Kasvattajien vastuu päiväkodin varhaiskasvatusympäristössä ei ole pelkästään lasten, vaan myös henkilökunnan hyvinvoinnista. Kasvattajat huolehtivat tilojen toiminnasta, turvallisuudesta, siisteydestä ja myönteisen ilmapiirin toteutumisesta. Jotta työntekijät voisivat hyvin, vaaditaan myös ympäristöltä heidän kasvatustoimintaansa tukevia ominaisuuksia. Työympäristön hyvä ergonomia, tilojen toiminnallisuus ja joustavuus, myönteinen ilmapiiri, turvallisuus ja viihtyvyys sekä ammattitaito vaikuttavat kaikki työoloihin ja varhaiskasvatukseen laatuun. Yhteisten kokemusten ja ammattitaidon myötä päiväkotitoiminta on oppiva organisaatio, jossa myös kasvattajat oppivat toisiltaan. Toiminnan ja ympäristön kehittäminen luo hyvän kasvupohjan lapsille.

Kasvattaminen toimintana edellyttää kasvattajalta aina arvovalintoja, mikä näkyy esimerkiksi varhaiskasvatusympäristön rakentamisessa tehdyissä valinnoissa. Lasten erilaisten toimintojen kirjossa, tavoitteena on saada selvä kuva siitä, kuinka lapsen kasvu-tapahtuma etenee. Tarkoituksena ei ole opiskelu, vaan välineiden ja valmiuksien hankinnan aloittaminen, jonka avulla lapsi pystyy kokemaan ja perehtymään maailman ilmiöihin. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 21.)

Ammattitaitoinen henkilöstö ja päiväkotiympäristö ovat keskeinen voimavara varhaiskasvatukselle. Ympäristö tuo lasten ja kasvattajien yhteiseen toimintaan erilaisia taidollisia, taidollisia ja kokemuksellisia aineksia. Viihtyisä ja joustava kasvatusympäristö vaikuttaa henkilöstön olo-tiloihin ja jaksamiseen. Kun tavoitteena on lasten

hyvinvoinnin edistäminen ja yksilöllisyyden kunnioitus, on tärkeää, että henkilökunta työpaikalla voi hyvin.

2.3.1 Työsuojelu ja työturvallisuus

Päiväkoti on lasten toiminta ja kasvuympäristön lisäksi kasvattajien työympäristö, jonka suunnittelu vaatii työntekijöille laadittujen lakien ja asetusten huomioimista.

Työturvallisuuslaki ottaa tarkasti huomioon työn laadun, työolosuhteet, työntekijän iän ja ammattitaidon eli ne seikat, jotka ovat tarpeellista ottaa huomioon työntekijän suojelemiseksi. Lakien mukaan suunnitellussa ympäristössä tavoitteena on estää työntekijän altistuminen tapaturmalle tai saamasta työn vuoksi haittaa terveydelleen. Työympäristöä on tarkkailtava säännöllisesti työntekijöiden terveyshaittojen torjumiseksi. (Päivähoidon työsuojelu- ja kehittämisopas 2001, 20.)

Työtilojen suunnittelussa on huolehdittava riittävästä ilmavaihdosta, työtilan tilavuudesta, melutasosta ja valaistuksesta. Työvälineet, kalusteet ja laitteet on pyrittävä sijoittamaan siten, että ne mahdollistavat työn tarkoituksenmukaisen ja vaivattoman suorittamisen. Jos työstä aiheutuu vaaraa työntekijälle ja hänen terveydelleen, hän voi pöydäytyä työstä. (Päivähoidon työsuojelu- ja kehittämisopas 2001, 21.)

Työturvallisuuslaissa todetaan myös, että työpaikalla on noudatettava järjestystä ja siisteyttä. Siivoaminen säännöllisesti ja yleisestä hygieniasta huolehtiminen on tärkeää. Ympäristöä hoitamalla kasvattaja huolehtii myös lasten turvallisuudesta ja terveydestä. (Päivähoidon työsuojelu- ja kehittämisopas 2001, 21.)

2.3.2 Hyvä työkyky

Henkilöstön hyvästä terveydestä huolehtiminen on työn laadun kannalta välttämätöntä. Työkyky, jota ihminen tarvitsee työssään, on tärkeä osa ihmisen toimintakykyä, jotta hän selviäisi jokapäiväisen elämän asettamista tehtävistä. Työkyky muodostuu motivaation, ammattitaidon ja työyhteisön lisäksi työympäristön turvallisuuden ja ergonomian vuorovaikutuksesta. Jotta työlle asetetut tavoitteet saavutettaisiin, on syytä kiinnittää huomiota hyvän työkyvyn kannalta myös rakennettuihin tiloihin ja sisustukseen. (Päivähoidon työsuojelu- ja kehittämisopas 2001, 15.)

Fyysisen kuormittumisen riski työpaikalla on suuri jos ympäristöä ei suunnitella huolellisesti. Kiire, melu, vaikeat työasennot sekä työntekijän yksilölliset ominaisuudet voivat heikentää hänen työkykyään huomattavasti. Tämä heijastuu lapsiin ja heidän kehitykseensä. Siksi päiväkotiympäristöä suunniteltaessa tulisi pyrkiä kaikin tavoin ratkaisuihin, jotka vähentävät työntekijän kuormittavuutta.

Henkilökunnan osallistuminen oman työpaikkansa suunnitteluun lisää motivoituneisuutta, sitoutumista ja auttaa jaksamaan työssä paremmin. Heidän kokemuksensa toimivista työtavoista ja työolojen kehittämistarpeista ovat tärkeää informaatiota suunnittelua varten. (Päivähoidon työsuojelu- ja kehittämisopas 2001, 56.)

Viihtyvyys työpaikalla on myös osa hyvän työkyvyn ylläpitoa. Esimerkiksi tilojen värimaailma voi vaikuttaa työntekijä henkiseen jaksamiseen työpaikalla. Se voi myös olla suuri rasite, jos värien vaikutusta ihmiseen ei ole tutkittu. Esimerkiksi vihreä väri auttaa rauhoittamaan ihmistä ja vähentämään stressiä (Pinjola, [viitattu 9.9.2009]).

2.3.3 Ergonomia työympäristössä

Päivähoitoympäristön ergonomisten vaatimusten toteutuminen vaikuttaa olennaisesti koko henkilökunnan työkykyyn ja vähentää kuormittumista. Työntekijän kuormittuminen on seurausta työn kuormitustekijöiden ja työntekijän yksilöllisten ominaisuuksien vuorovaikutuksesta. Liiallinen kuormittavuus vaikuttaa alentavasti ihmisen työkykyyn ja siksi päiväkodeissa tulisi tarkasti huomioida näitä asioita. (Päivähoidon työsuojelu- ja kehittämisopas 2001, 56.)

Päivähoitotyössä työntekijöille fyysisiä riskitekijöitä ovat nostaminen, kantaminen, lihasvoiman käyttö, kumarat ja kiertyneet työasennot ja toistuvat työliikkeet. Huono työergonomia ilmenee erilaisina tuki- ja liikuntaelimistön oireina kuten niska- ja hartiasärkynä, selkäkipuna tai polvien kulumina. Oireet johtuvat usein väärin mitoitetuista ja säädetyistä työvälineistä, tilanahtaudesta, toistuvista työliikkeistä, nostoista ja kiertoliikkeistä sekä väärin opituista työtavoista.

Matalien työtasojen aiheuttamat vaikeat työasennot koettiin myös Urjalan vanhassa päiväkodissa hankaliksi. Lasten avustaminen syömisessä ja askartelussa aiheutti kuormittavia työasentoja kun toimittiin lasten tuoleilla matalien pöytien ääressä. Vaikka oppimisympäristöä suunnitellaan pääasiassa lasten hyväksi, on tärkeää huomioida

myös aikuiset, sillä heidän hyvinvoinnillaan ja jaksamisellaan on vaikutuksia myös lasten oppimiseen, turvallisuuteen ja hyvinvointiin.

Työturvallisuuslaki edellyttää, että työpisteet on suunniteltava ja rakennettava mahdollisimman ergonomisesti. Kalustevalinnoilla voidaan ehkäistä työn aiheuttamaa kuormittavuutta ja työntekijän väsymistä. Olemassa olevien työpisteiden epäkohtiin pitää työpaikalla puuttua ja huolehtia ne kuntoon. Työpisteiden suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon, että työntekijällä tulee olla riittävästi tilaa työn tekemiseen ja mahdollisuus vaihdella työasentoja. Työntekijöiden työtuoleiksi kannattaa valita säädettävät pyörillä varustetut toimistotyötuolit, jotta erikokoiset työntekijät voivat asentaa ne itselleen sopiviksi. (Päivähoidon työsuojelu- ja kehittämisopas 2001, 60.)

Haitalliset käsin tehtävät nostot ja siirrot tulisi tehdä mahdollisimman turvallisiksi, jolloin toistorasituksen työntekijälle aiheuttama haitta vältetään. Aikuinen voi esimerkiksi lasta pukiessaan istua tuolilla, välttääkseen raskaita nostoliikkeitä. Siksi kuraeteiseen tulisi sijoittaa ainakin yksi tuoli. Nostoergonomian parantamiseksi työntekijöille on hyvä järjestää koulutusta turvallisesta nostotekniikasta esimerkiksi osana työterveyshuollon toimintaa.

Päiväkodin ergonomian parantamiseksi työpaikalla tulee varata riittävästi myös aikuisille mitoitettuja kalusteita. Myös Urjalan päiväkodin 3-5-vuotiaiden lasten kotitilojen hoitohenkilökunnan mielestä tämä oli tärkeää (Rajoo 13.2.2009). Vaikka vanhat kalusteet kustannussyistä oli säästettävä, päätettiin muutamista pöytäryhmistä kuitenkin luopua ja hankkia tilalle muutama aikuisille mitoitettu pöytäryhmä, jotta työntekijöiden aikaisemmin huonosti toteutuneisiin ergonomiaratkaisuihin saataisiin muutosta.

Henkilökunnan osallistuminen oman työpaikkansa suunnitteluun varmisti ergonomisten asioiden toteuttamisen suunnittelun edetessä. Tiloihin valittiin säädettäviä kalusteratkaisuja, jotka ottavat huomioon työntekijöiden kehojen mittojen yksilölliset vaihtelut. Päiväkodin ergonomian parantamiseksi työpaikalla tulee varata riittävästi aikuisille mitoitettuja kalusteita.

Hankalat työasennot päiväkotiympäristössä voivat rasittaa työntekijöitä myös henkisesti. Jos osa työntekijöistä joutuu muita enemmän alttiiksi raskaille työasentoille, esimerkiksi työskentelemään paljon matalilla istuimilla, tämä voi aiheuttaa työyhteisössä ilmapiiriin negatiivisuutta. Jotta lapsen viesti voidaan vastaanottaa, hänen tasolleen on

konkreettisesti mentävä. Hyvän työkyvyn ja ergonomian vuorovaikutuksessa, työyhteisön yhteisen työtehtäväjaon on oltava joustavaa. (Päivähoidon työsuojelu- ja kehittämisopas 2001, 65.)

Hyvän työergonomian toteutuminen vaatii myös melun huomioon ottamisen työpaikalla. Toiminta lasten kanssa vaatii monenlaista äänenkäyttöä, siksi ääniergonomian vaatimusten toteutuminen meluisassa päiväkotiympäristössä säästää työntekijän ääntä ja tukee hänen terveyttään. Pahimmillaan äänihäiriö voi aiheuttaa työkyvyttömyyttä. Melussa puheen erottaminen vaikeutuu ja puhuminen voi muuttua huutamiseksi. Tällöin lapsen on vaikea erottaa puheesta esimerkiksi tärkeitä tunneilmaisuja. Toiminnan aikaista meluisuutta lisäävät myös suuret lapsiryhmät ja toimintatavat. (Päivähoidon työsuojelu- ja kehittämisopas 2001, 44.)

Urjalan päiväkodissa melu koettiin myös kuulolle haitalliseksi, puutteellisen äänieristyksen ja avariiden tilojen takia. Tällöin melu on merkityksellinen fyysinen kuormitustekijä ja sen psyykkiset haittavaikutukset estävät erityisesti lasten tunneilmaisun tulkinnan ja aikuinen voi tuntea olonsa riittämättömäksi. Ympäristön ääniergonomiaan vaikuttavia tekijöitä ovat hyvä äänieristys, riittävä kosteus sekä ilman pölyttömyys tiloissa. Akustisten materiaalien käyttö lattiassa seinissä tai katossa sekä tekstiilit auttavat myös kaiun ja melun vähentämisessä. (Päivähoidon työsuojelu- ja kehittämisopas 2001, 45.) On ehdottoman tärkeää, että tilat on tältä osin suunniteltu päiväkotitoimintaan sopiviksi.

Suunnittelun onnistumiseksi työnkuva on tunnettava hyvin. Parhaiten työnsisällön tuntee työpaikan henkilöstö. Urjalan päiväkodin henkilökunnan haastattelemisen ja työnkuvan kartoitus antoi hyvät puitteet 3-5-vuotiaiden lasten kotitilojen suunnittelulle. Hyvä pohjatyö ja taustatutkimus työntekijöiden työympäristöstä tukevat työn tavoitteiden toteutumista.

2.4 Esteetön ja joustava toimintaympäristö

Toimintayksikön esteettömyydellä tarkoitetaan sitä, että lapset ja aikuiset, joiden toimintakyky tai aistit ovat alentuneet, voivat saapua rakennukseen ja käyttää sen palveluja. Esteettömyyttä ei katsota ainoastaan liikuntaesteisten näkökulmasta, vaan sillä helpotetaan myös, lasten ja lyhytkasvuisten, sekä näkö- ja kuulovammaisten toimintoja normaalipituisille ihmisille mitoitetuissa tiloissa. Esteetön ympäristö mahdollistaa

kaikkien ihmisten turvallisen liikkumisen tiloissa ja luontevan kommunikoinnin muiden ihmisten kanssa. (Saarsalmi 2008, 71.)

Hahmojen, muotojen ja yksityiskohtien erottaminen perustuu kontrastien havaitsemiseen. Voimakkaat värierot parantavat kohteen näkyvyyttä ja kontrasteja. Hälinät ja korkeat äänet toimintayksikössä vaikeuttavat kuulovammaisten kuunteluolosuhteita. Akustisella suunnittelulla voidaan vähentää tilojen jälkikaiunta-aikaa. Häiriöääniä voidaan vähentää myös verhoilla, tekstiileillä, matoilla, tilanjakajilla ja kalusteiden jaloissa käytettävillä huopanapeilla. Sisätilojen opasteet tulee myös olla riittävä suuria ja sijoitettu näkyvälle paikalle. Kuulovammaisia varten tiloihin suositellaan asennettavaksi vaaratilanteesta varoittavia valo-opasteita. (Saarsalmi 2008, 72.)

Urjalan päiväkodissa ei suunnitteluhetkellä ollut hoidossa lapsia, joiden aistit tai toimintakyky olisivat alentuneet. 3-5-vuotiaiden lasten ryhmätilojen suunnittelussa toimintaympäristön esteettömyys kuitenkin otettiin tarkasti huomioon, jotta kaikkien ihmisten olisi helppo asioida kyseisessä yksikössä.

Ympäristön joustavuus:

Ympäristön joustavuus päiväkotisuunnittelussa merkitsee tilojen muunneltavuutta toiminnan vaatimusten mukaan. Päiväkodissa, jossa päivittäisiä toimintoja on paljon, on tärkeää että ympäristö on joustava. Tilojen muutokset tulee tapahtua hetkessä, ja siksi sen tulee olla vaivatonta ja kalusteiden helposti siirrettäviä tai kasattavia. Muun muassa lepotiloissa voidaan ottaa käyttöön kaappisängyt, jotka voidaan kasata vaivattomasti, kun tilaa tarvitaan esimerkiksi liikuntakäyttöön. (Päivähoidon työsuojelu- ja kehittämisopas 2001, 13.)

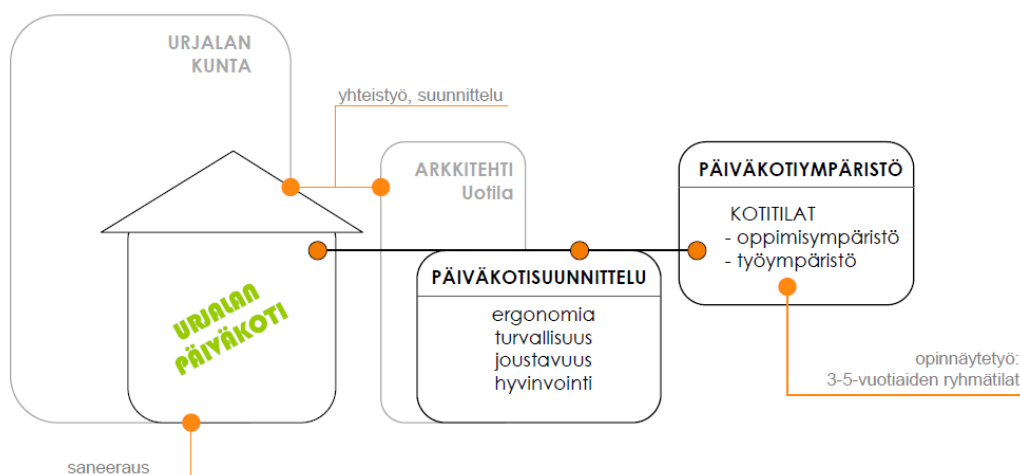
2.5 Urjalan päiväkotisuunnittelun tavoitteet

Projektin arkkitehtisuunnittelusta vastannut Mikko Uotila oli ratkaissut vanhojen tilojen käytön hyvin taitavasti. *Päiväkodin ryhmätilojen muutos* -liitteessä (liite 1) nähdään saneeratun tilan konkreettiset muutokset. Kävimme useaan kertaan luonnospii-rustuksia läpi yhdessä päiväkodin henkilökunnan ja teknisen puolen asiantuntijoiden kanssa. Luonnossuunnitelmia läpi käydessämme, mietimme tarkasti päiväkodin tilojen toiminnallisia piirteitä ja vanhojen tilojen epäkohtia. Kun toiminnan puutteet tiedostettiin, oli helpompi lähteä suunnittelemaan uutta.

Tilalliset vaatimukset uuden päiväkodin suunnittelussa olivat selvillä alusta alkaen. Toimintojen sujuvuuden kannalta ja päiväkodissa tuli olla muun muassa kuraeteinen, sisäeteinen, lepo- ja ryhmätila sekä riittävä määrä saniteettitiloja ja käsienpesu pisteitä. Urjalan päiväkodin henkilökunta toivoi tilasuunnittelulta lasten valvottavuutta. Tilasuunnittelulta toivottiin kekseliäisyyttä ja toiminnan tehokkuuden huomiointia. Tiloista haluttiin parhaat mahdolliset, mitä pikkurahalla voi saada. (Rajoo19.1.2009)

Tilasuunnittelu kiteytyi 3-5-vuotiaiden lasten ryhmätiloihin, jotka olivat hankkeen ensimmäinen remonttikohde. Tavoitteena koko suunnittelu- ja tutkimustyölle oli luoda päiväkodin 3-5-vuotiaiden lasten ryhmätiloista toimivat, liikkumiseen kannustavat, esteettömät, ergonomiset ja turvalliset. Sellainen varhaiskasvatusympäristö, joka tukee lapsen kasvua ja kehitystä sekä edistää henkilöstön hyvää työkykyä. Lähtökohtana työssä olivat vanhat 70-luvulla rakennetut tilat, jotka olivat jääneet pahasti ajassa jälkeeseen. Tämä näkyi muun muassa toiminnallisuuden heikkona toteutumisena ja työntekijöiden rasittumisena. Nämä epäkohdat vaikuttaisivat ajan myötä myös lasten hyvinvointiin.

Kaavio 1. Opinnäytetyön viitekehys

Opinnäytetyön viitekehys kuvaa projektin organisaatioiden välistä vuorovaikutusta, projektin kulkua sekä koko työhön vaikuttavia ja huomioonotettavia asioita.

Toiveena oli vaikuttaa lasten liikuntakasvatukseen tilasuunnittelun avulla. Liikunnan merkitys päiväkodin henkilökunnan mielestä on valtaisa lapsen kasvun ja kehityksen kannalta ja tätä arvoa haluttiin kehittää entisessään kasvatustoiminnassa tilaratkaisujen tukemana.

Tiloilta toivottiin myös muunneltavuutta, raikasta yleisilmettä ilmettä ja teemaväriä ryhmälle. Ergonomia, joustavuus ja tilojen esteettömyys haluttiin ottaa huomioon sekä lasten että aikuisten näkökulmasta, jolloin myös työolot helpottuisivat. Lasten oma-toimisuutta haluttiin korostaa toimintaympäristössä entisestään. Materiaalien oli oltava helposti puhdistettavia ja kestäviä. Saniteettitiloihin sekä kuraeteiseen haluttiin saada suihkutettava lattia, jotta puhtaanapito olisi mahdollisimman vaivatonta.

Koska uudet tilat syntyivät vanhan rakennuksen saneerauksen pohjalta, muun muassa vanhat suuret ikkunat säilyivät ennallaan. Tämä toi suunnitteluun uusia haasteita ratkaistavaksi. Suunniteltaviin ryhmätiloihin kuuluivat kura- ja sisäeteinen, käytävä, saniteettitilat, ryhmähuone sekä lepotila.

2.5.1 Työ- ja oppimisympäristön parantaminen

3-5-vuotiaiden lasten uudelta oppimisympäristöltä toivottiin joustavuutta ja parempia liikuntamahdollisuuksia sekä ympäristöä, jossa kaikille aisteille olisi käyttöä. toiminnan suunnittelulla voidaan tilojen käyttöä porrastaa tai jopa vaihtaa toiminnan luonteen mukaan. Päiväkodin johtaja Riitta Rajoo (19.1.2009) halusi korostaa liikunnan tärkeyden merkitystä tilasuunnittelussa. Lapsilla tulisi olla enemmän virikkeitä omaehtoiseen liikuntaan kannustavassa ympäristössä. Köydet, kiipeilymahdollisuudet, juoksu- ja hyppelyradat sekä palikat ovat erityisesti lapsiryhmän mieleen.

Koska ryhmätilojen lepoaunetta tullaan käyttämään myös liikunta- ja leikkikäytössä, sen tulee olla hyvin joustava ja muunneltava. Päiväkodissa on iso yhteinen jumppasali erikseen, jossa myös erilaiset liikuntavälineet ovat käytössä. Yhteinen jumppasali ei ole aina kaikkien käytössä, joten lepotilan merkitys liikuntatilana on tärkeä. Siellä lapsi voi suorittaa hänen kasvulleen ja kehitykselleen tärkeää omaehtoista liikkumista ja toiminnan luovuutta haluamallaan hetkellä (Kokljuschkin 2001, 69). Lepotilan suunnitteleminen liikunnallisesti houkuttelevaksi on toteuduttava ilman, että tilaan tuodaan suuria liikunta välineitä.

Toiveena oli myös, että kalusteiden mitoitus suunniteltaisiin enemmän aikuisille sopiviksi. Tämä tukisi lasta oppimaan toimintatapoja, joita hän kohtaa sekä kotona että myös päiväkodin ulkopuolisessa ympäristössä, esimerkiksi julkisissa saniteettitiloissa. Osa kalusteista on kuitenkin hyvä suunnitella lapsille ja lyhytkasvuille sopiviksi, jotta lapset oppivat toimimaan myös omaehtoisesti. Suurin osa vanhan päiväko-

din lapsille mitoitetuista pöytäryhmistä säilytetään niiden hyvän kunnon vuoksi, eikä uusia välttämättä tarvita. On kuitenkin tärkeä muistaa, että matalat kalusteet ovat ergonomialtaan suunniteltu pienille ihmisille ja rasittavat huomattavasti normaalikokoisia ihmisiä käytön ollessa jatkuvaa.

Työympäristöltä toivottiin viihtyisää, toimintaa ja kasvatusta tukevaa ympäristöä, jossa ylimääräinen stressaantuminen on pyritty minimoimaan. Tilojen värimaailman toivottiin olevan yleisilmeeltään iloinen ja piristävä, mutta kuitenkin yksinkertainen. Ryhmätiloihin tuli valita yksi tehosteväri, joka olisi 3-5-vuotiaiden lasten ryhmän tunnusväri.

Melun hallinta oli huomioitava kaikissa tiloissa. Vanhassa päiväkodissa meluisuus oli todella haitallista ja vaikutti henkilökunnan hyvinvointiin ja työkykyyn. Myös lasten sanallisesti ilmaistut tarpeet oli vaikea ottaa huomioon hälinän keskeltä. Akustiikan suunnittelu tilaan oli välttämätöntä. Ryhmätilojen yhteyteen henkilökunta toivoi työpistettä, joka olisi siirrettävissä tai kasattavissa pois tarpeen tullen. Oli tärkeää huomioida työpisteen mitoitus, kun toiveena oli, että lapset eivät pääsisi käsiksi työpöydän tavaroihin. Työpiste tuli myös sijoittaa ryhmätilaan siten, että lapset ovat valvottavissa joka hetki (Hartvig, 13.2.2009).

Kaikkien ihmisten hyvinvointi ja toiminnan mahdollisuus haluttiin varmistettavan myös turvallisuuden ja esteettömyyden toteutumisella tiloissa. Ympäristön käytön ja toiminnan tulee olla luotettavaa ja luontevaa kaikille rakennuksessa vieraileville henkilöille.

2.5.2 Ergonomiset ja haasteet

Uudet tilat toivat tavoitteiden saavuttamiseksi paljon haasteita. Normaalia matalampi katto ja valtavat ikkunat ryhmähuoneessa vaikuttivat osaltaan tilojen akustiikan suunnitteluun. Ryhmähuoneen matalat kalusteryhmät, jotka tiloissa tuli säilyttää, huolestuttivat suunnittelijan mieltä ergonomian ja työntekijöiden hyvinvoinnin kannalta. Henkilökunta oli tyytyväinen vaatimattomiin olosuhteisiin, eikä matalien kalusteiden haittavaikutuksia aikuisille ihmisille ollut tarpeeksi mietitty. Matalista pöytäryhmistä huolimatta ryhmähuoneesta toivottiin mahdollisimman ergonomista työympäristöä aikuisille. (Rajoo 13.2.2009.)

Kuraeteiseen haluttiin mahdollisimman paljon säilytystilaa. Haastavaa toteuttamisessa oli se, että tilat olivat hyvin rikkonaiset ja ehjää seinäpintaa vain vähän. Kuravaatteiden pesualtaat haluttiin mitoittaa normaalille korkeudelle, mutta osa naulakoista ja kenkäsäilytys haluttiin sijoittaa lasten yltämällä korkeudella toiminnan helpottamiseksi. (Rajoo 13.2.2009.)

Saniteettitilojen ergonomisiksi haasteiksi katsottiin mitoituksen suunnittelu. Toimintojen kannalta tuli miettiä, minkälainen kalusteiden mitoitus tukisi kokonaisvaltaisesti siellä tapahtuvaa toimintaa. Wc:n käytössä lapsi tarvitsee aikuisen avustusta useita kertoja päivässä. Ryhmän pienimpien lasten kanssa matala mitoitus voi käydä kasvat-
tajalle raskaaksi, jos hän joutuu tekemään useita toistoja lasta avustaessaan. Toisaalta taas matalat allastasot saniteettitiloissa kannustaisivat lasta hyvään käsihygieniaan (Kunnas 2008, 48).

Sisäeteisen naulakot päätettiin suunnitella mittatilaustyönä ja niiden mitoitus suunniteltiin lapsille ja lyhytkasvuisille sopivaksi. Naulakoissa tuli olla lapselle oma henkilökohtainen lokero ja muutama ripustuskoukku vaihtovaatteita ja reppua varten. Myös istumatason rakentaminen kiintokalusteeseen toivottiin otettavan huomioon. (Hartvig 13.2.2009.)

2.5.3 Visuaaliset haasteet

Visuaalisina haasteina pidettiin etenkin suuria ikkunoita, jotka sijaitsevat ryhmä ja lepotilassa. Suuret ikkunat vaativat isolta tilalta yhä parempaa äänieristystä. Ne vaikuttavat osaltaan myös tilan lämpötilaan ja vetoisuuteen. Tila voi näyttää kalsealta, jos verhojen käyttöä joudutaan rajoittamaan tai niitä jostain syystä ei voida tilaan laittaa.

Myös leikkitarvaroiden ja lelujen sijoitus ja säilytys vaikuttaa osaltaan tilojen viihtyvyyteen ja ulkonäköön. Lelut ovat yleensä hyvin värikkäitä, jotta lapsi erottaisi niiden luomat kontrastit hyvin. Värikkäät leikkitarvat tekevät tilan tunnelmasta hyvin rauhattoman, jos niitä on tilassa ympäriinsä. Liikuntaa ajatellen on hyvä jos tila on hie-
man rauhaton ja energinen, mutta satuhetkeä ajatellen on tärkeää siivota leikkivälineet omille paikoilleen, jotta tilasta saadaan mahdollisimman seesteinen ja lapsi pystyy keskittymään satua lukevaan aikuiseen.

Myös lapset ja jopa heidän äänensä, värittävät tilaa kirjavilla vaatteillaan ja korkeilla äänenkiljahduksillaan. Kiljahdukset ovat tietenkin ääniä, jotka täyttävät tilan, mutta jos ympäristö on kovin värikäs ja lisäksi hyvin meluisa, niillä voi olla yhteisesti hyvin kuormittavia vaikutuksia ihmisiin.

Kuraeteisessä säilytettävien vaatteiden kirjavuus vaikuttaa tilan visuaalisuuteen hyvin paljon. Haasteeksi jää, miten saada kuraeteisistä siistin näköinen tila, kun siellä säilytetään 21 lapsen kura- ja muut ulkovaatteet. Kuraeteinen toimii myös lasten vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan kohtaamispaikkana.

2.5.4 Liikunta, elämykset ja estetiikka ympäristössä

Lapsen oppimisprosessin tukeminen visuaalisesti, vaatii suunnittelulta kekseliäisyyttä ja tilanteiden konkreettista pohtimista. Lasten on oppimisen kannalta tärkeää saada käyttää omaa luovuuttaan ja tilanteiden ratkaisukykyä. Jos kaikki on valmista, mitään ei jää luovuuden varaan, jota seuraa pitkästymisen ja mahdolliset käyttäytymishäiriöt.

Liikkumalla lapsi purkaa luontaisesti energiaa ja siksi tilojen tuomia liikuntaan johdattavia virikkeitä toivottiin paljon. Toiveena oli ruutuhyppelyruutuja lattiaan, inspiroivia seinäkuvia, selkeitä värejä sisutuksessa, ja omatoimisuuden johdattavia lelujen sijoitteluratkaisuja.

Lapset tarvitsevat energian purkamisen lisäksi myös paikkoja joissa he voivat olla yksinään ja rauhoittua. Esimerkiksi erilaisilla sermeillä voitaisiin jakaa tiloja pieniin sopukoihin, joissa lapset voivat keksiä erilaisia leikkejä.

Esteettisyys vaikuttaa myös olennaisesti lapsen oppimiseen. Hän sisäistää niin sanotun esteettisen orientaation. Kaikki mitä lapsi tilassa kuulee, näkee, tuntee ja havaitsee synnyttävät hänessä aistimuksia kauneudesta, harmoniasta, tyylistä, rytmistä, jännityksestä ja ilosta. Näiden ympäristön tuomien aistimusten oppiminen auttaa lasta asenteissa sekä arvostuksen että näkemysten kehittymisessä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 23.)

3 SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 Tavoitteiden saavuttaminen

Otettuani yhteyttä Urjalan kuntaan, sovimme ensi tapaamisen teknisen johtajan Jari Lehtosen kanssa. Hän kertoi tulevasta rakennusprojektista ja ehdotti yleispätevän sisustussuunnitelman tekoa yhden lapsiryhmän tiloihin. Suunnitelman tuli olla sellainen, jota voidaan pintamateriaaleiltaan soveltaa kaikkiin päiväkodin ryhmätiloihin. Projekti vaikutti hyvin kiinnostavalta ja haasteelliselta ja otin työn vastaan. Päiväkodilla oli minulle tunnearvoa, sillä se oli ensimmäinen kodin ulkopuolinen oppimisympäristöni lapsena. Työtehtävän kannalta aluevaltaus ei ollut ennestään tuttu, mutta päiväkodin ympäristö ja henkilökunta kyllä.

Kun projekti oli saatu alulle ja sopimukset kirjoitettu, sovittiin tapaaminen päiväkodin henkilökunnan kanssa ja samalla tutustuttiin päiväkodin tiloihin. Heti ensitapaamisen yhteydessä selvitettiin alkuperäisen kohteen ominaisuudet kuten tilojen koko, käyttäjät sekä tarve- ja toimintakartoitus. Seuraavaksi oli palaveri arkkitehti Mikko Uotilan kanssa, joka oli tehnyt saneerattavasta rakennuksesta useita luonnoksia. Niiden pohjalta lähdimme yhdessä Urjalan päiväkodin henkilökunnan kanssa pohtimaan nykyisten tilojen toiminnallisuutta ja epäkohtia, sekä koko päiväkodin toimintaympäristön kehittämistä paremmaksi kasvatus- ja työympäristöksi. Emme valinneet vielä työn konkreettista suunnittelun kohdetta, sillä ensin oli tiedostettava mitä halutaan, kunnes sitä voitiin soveltaa tiettyyn tilaan.

Kun tavoitteet oli selvitetty pääpiirteittäin, jäimme odottamaan arkkitehdin lopullista suunnitelmaa saneerattavista tiloista. Sillä aikaa oli tärkeää tutustua, muihin päiväkodeihin ja haastatella kasvattajia, jotka toimivat erilaisissa oppimisympäristöissä, sekä verrata Urjalan päiväkodin toimintatarpeita ja toiveita muissa päiväkodeissa toteutettuihin ratkaisuihin.

Työn tavoitteiden saavuttamiseksi oli tutustuttava erilaisiin lakeihin ja määräyksiin, joihin julkitilasuunnittelun tuli osaltaan pohjautua. Koska päiväkotitoiminta toimii sekä työ- että kasvuympäristönä, on erilaisia asetuksia laadittu lukuisia määriä. Osa niistä on pelkästään suosituksia, joita sovelletaan tilojen ja toimintojen mukaan.

Lopullisen päiväkodin pohjapiirustuksen valmistuttua, valitsimme tämän työn suunnittelu- ja tutkimuskohteeksi 3-5-vuotiaiden lasten ryhmätilat, koska kyseiset tilat olivat päiväkodissa ensimmäinen saneerattava ryhmätila.

Tehtävänannon jälkeen alkoi laaja tutkimustyö varhaiskasvatuksesta ja oppimisesta ergonomiasta, laeista ja määräyksistä päiväkotisuunnittelussa sekä työympäristö vaatimuksista. Erilaisia tutkimusmetodeja käyttäen saatiin paljon suunnittelulle tärkeää kattavaa tietoa varhaiskasvatusympäristöstä ja sen vaikutuksista lapsen kasvuun ja kehitykseen sekä aikuisen työkykyyn.

Materiaalit ja tilojen ulkonäölliset seikat otettiin huomioon vasta siinä vaiheessa, kun tutkimus oli edennyt tarpeeksi pitkälle. Soveltamalla tutkittua tietoa, henkilökunnan toiveita ja tarpeita tiloille, sekä lakeja ja määräyksiä, pystyttiin vasta vaikuttamaan kalusteratkaisuihin, materiaalivalintoihin ja tilojen estetiikkaan.

Suunnittelun edetessä luonnosvaiheeseen, suunnitelmista tehtiin kolme tarkkaa konseptivaihtoehtoa ja niiden materiaalikartat, jotka esiteltiin päiväkodin johdolle. Konseptivaihtoehtojen esittelyn jälkeen työt kierrätettiin kaikilla työntekijöillä, ja mielipiteistä pidettiin palaveri. Kolmesta vaihtoehdosta 3-5-vuotiaiden tiloihin valittiin yksi vaihtoehto, jonka perusteella lopulliset piirustukset tiloista tehtiin. Valittuun luonnosuunnitelmaan tehtiin pieniä muutoksia, joiden perusteella lopulliset piirustukset tehtiin. Asiakkaalle luovutettu työ sisälsi pohja- sekä mittapiirustuksen koko ryhmätiloista, seinäprojektiot kaikista huoneista, sisäeteisen naulakoiden kiintokalustesuunnitelman mittapiirustuksineen, verhosuunnitelmat ryhmä- ja lepotilaan, suunnitelmat lasten pehmustetuista rakennelmapalikoista ja istuintyynyistä sekä kattavan materiaalikartan, luettelot ja hintatiedot hankittavista materiaaleista, kalusteista sekä niiden valmistajista.

3.1.1 Tutkimusmenetelmät apuna ryhmätilojen suunnittelussa

Alusta asti pitämäni projektipäiväkirja oli korvaamaton apu laajassa suunnitteluprojektissa ja tutkimustyössä, jossa lähes kaikki vastaanotettu tieto oli uutta. Kirjaamalla ylös ja analysoimalla saatua tietoa pikimmiten, riski menettää arvokasta tietoa pienee. Lisäksi aihepiirien mukaan jaotelluista tiedoista on helppo löytää tarvitsemansa asiat myöhemmin esimerkiksi luonnosteluvaihetta aloiteltaessa.

Haastattelemalla ja vierailemalla eri päiväkodeissa sain kattavat tiedot varhaiskasvatustyöympäristöjen toiminnasta, lasten kasvua ja kehitystä tukevista tilaratkaisuista ja myös toiminnan toteutumisen epäkohdista. Kenttätutkimus auttoi hahmottamaan projektin kokonaisvaltaisen sisällön.

Koska kyseessä oli sekä lasten kasvu- ja kehitysympäristö että aikuisten työympäristö, oli mielestäni tärkeää ja inspiroivaa antaa myös lasten osallistua unelmien päiväkodin suunnitteluun. Pienten lasten haastattelemisen sijaan, annoin heille tehtäväksi kuvallista ilmaisua käyttäen kertoa unelmien päiväkotiympäristöstä ja siitä mitä se pitää sisällään. Piirustukset osoittautuivatkin hyväksi inspiroitumisen lähteeksi luonnosvaihetta aloitettaessa. Myös haastattelujen yhteydessä otetut valokuvat auttoivat muistamaan suunnittelun kannalta tärkeitä asioita.

Tutkimuksessa keskityin erityisesti tutkimaan varhaiskasvatustyöympäristöä ja lapsen oppimista liikunnan tukemana, ja yleisesti lapsen taitojen ja motoriikan kehittymistä, soveltaen näitä tietoja ryhmätilojen tilasuunnittelussa. Toinen näkökulma suunnittelutyölle oli varhaiskasvatustyöympäristö työympäristönä. Mitä tilallisia, toiminnallisia ja ergonomisia ominaisuuksia päiväkodilta työympäristönä vaaditaan?

3.1.2 Kolmen konseptivaihtoehdon esittely ja tulkinta

Inspiroituminen lasten piirustusten ja tarinoiden pohjalta oli mielenkiintoista ja suunnittelun rikkain vaihe. Päiväkoteja kierrellessäni totesin, että värimaailman tulee olla pääasiallisesti vaalea, sillä lapset ja heidän leikkitarvikkeensa tuovat tiloihin runsaasti väriä. Tiloihin haluttiin kuitenkin vaaleiden neutraalien värien lisäksi yksi tehosteväri, joka olisi lapsiryhmän kotitilojen tunnusväri.

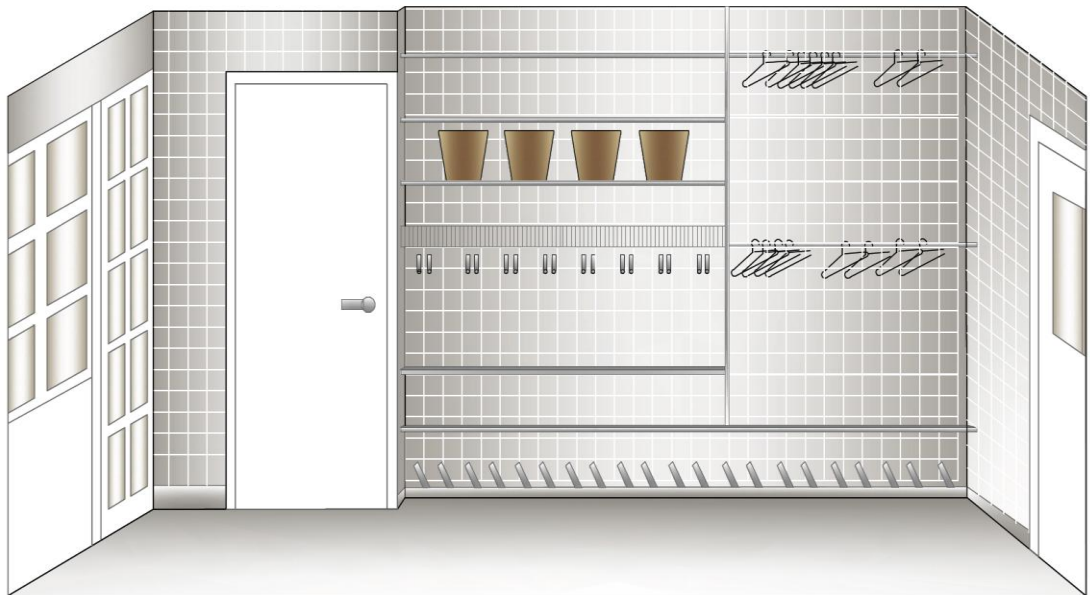
Asiakkaalle luovutettiin kolme konseptivaihtoehtoa, joista jokainen poikkesi hieman toisistaan. Kaikissa suunnitelmissa oli otettu huomioon ergonomia, esteettömyys, akustiikka, toiminnan tehokkuus, mitoitus, tilojen muunneltavuus ja virikkeellisyys sekä hygienia. Luonnossuunnitelmat olivat pelkistettyjä, inspiroivia ja suuntaa antavia, joiden pohjalta tarkka lopullinen tuotos on piirretty.

Oranssi luonnos:

Oranssin suunnitelman idea sai alkunsa lasten piirustuksista ja erityisesti värinkäytöstä sekä eläinpiirustuksista. Oranssia väriä oli käytetty piirustuksissa paljon etenkin puiden ja lintujen kuvituksissa.

Otin idean käsittelyyn konkreettisesti ja tilojen teemaksi tuli valkoinen puukuvio lintuineen oranssilla tehosteseinällä. Oranssi väri toistuu muun muassa ruokailutilassa, naulakoissa, isossa wc-tilassa, sekä lepotilassa. Yleisilmeeltään tilat ovat kauttaaltaan vaaleat ja lattiamateriaalit harmaan erisävyjä. Harmaa väri lattiassa ehkäisee lian erottumista.

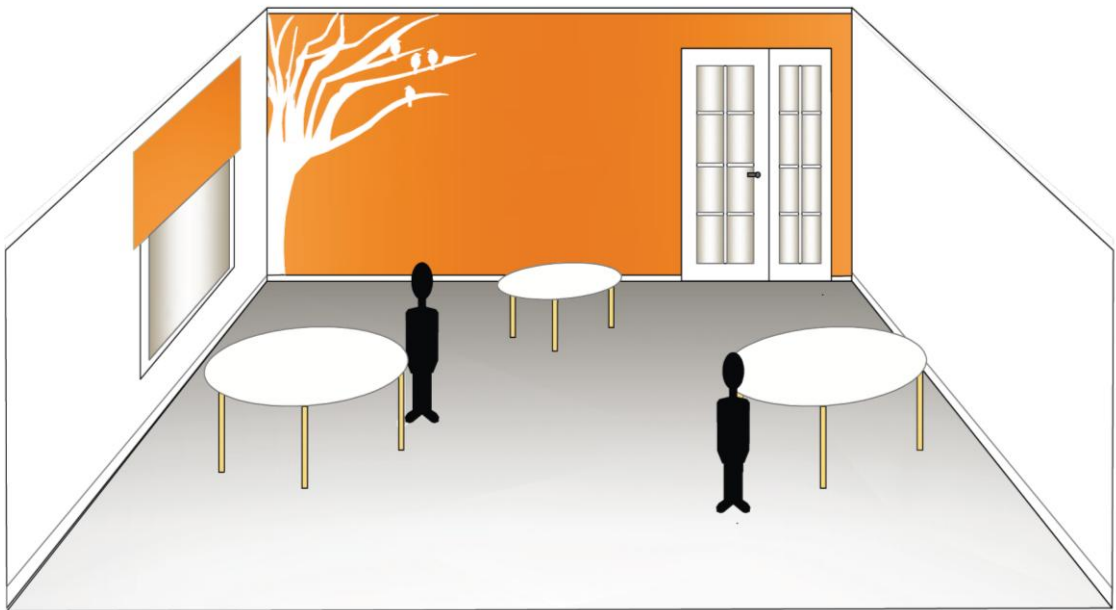
Kuraeteiseen valittiin tummanharmaa Altro Maxis -lattia, jossa on siistijöiden toivoma pur -pinnoite. Pinnoite helpottaa lian irrottamista lattiasta eikä vahvoja ja myrkyllisiä pesuaineita tarvitse käyttää lattiaa puhdistettaessa. Lattiassa on myös liukastumista ehkäisevä karkea pintastruktuuri. Kuraeteisen säilytysratkaisuksi valittiin yksilöllinen Elfa -hyllyjärjestelmä (kuva 7), joka mahdollistaa tilan muokattavuuden tarpeen mukaan. Osa naulakoista ja kenkäsäilytyksestä sijoitettiin sellaiselle korkeudelle, jonne myös lapsi yltää. Seinäpinnoille valittiin vaalea laatta, koska se on helppo pitää puhtaana.

Kuva 7. Kuraeteinen – Oranssi luonnos

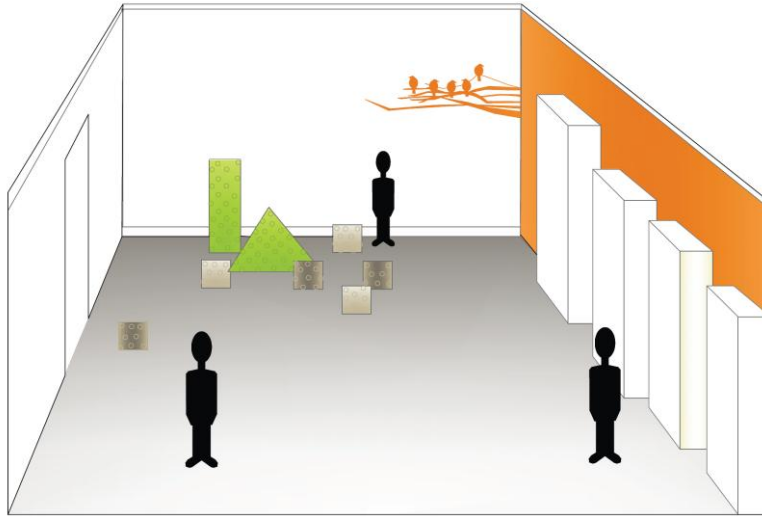
Ryhmätilan väritys on kauttaaltaan vaalea. Oranssi väri sopii hyvin tilaan, jossa myös ruokaillaan, sillä sen on tutkittu kiihottavan ruokahalua. (Pinjola, [viitattu 9.9.2009].) Oranssi väri on valittu yhdeksi ryhmätilan tehosteseinäksi. Seinälle on maalattu valkoinen puu- ja lintusilhuetti (kuva 8).

Idea on peräisin päiväkodin lasten piirtämistä kuvista ja tarinoista. Ajatuksena oli tehdä seinästä taidenäyttelyseinä, johon laitetaan magneettimaali, jotta lapset voivat myös itse kiinnittää töitään seinään turvallisesti ilman vaarallisia nastoja. Syksyllä puuhun voi kiinnittää myös ruskan värjäämiä lehtiä.

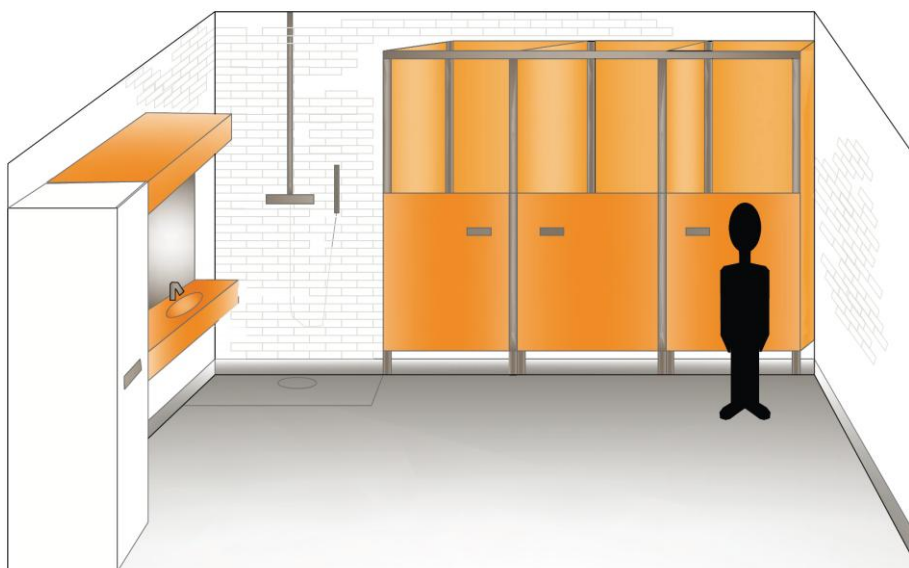
Kuva 8. Ryhmähuone – Oranssi luonnos

Lepotilassa on käytetty myös oranssia tehosteseinää. Se on sijoitettu kaappisänkyjen taakse, jotta levon hetkellä se ei häiritse lapsia. Lepotilan päätyseinälle on maalattu myös pieni oksasilhuetti (kuva 9). Lattia tilassa on vaalean harmaa akustiikkalattia. Lapsille on suunniteltu rakenteluleikkejä varten pehmustettuja palikoita, joiden muotoilussa geometrisillä muodoilla vahva rooli. Palikoiden kangas on paloturvallista ja sen voi pestä.

Kuva 9. Lepotila – Oranssi luonnos

Saniteettitiloissa haluttiin jatkaa oranssia teemaa, ja tiloista suunniteltiin jopa hieman leikkisät (kuva 10). Seiniin valittu tiililadonta laatoitus on hauska, mutta yksinkertainen yksityiskohta tilassa. Wc:n seinäelementit on maalattu vaaleammalla oranssin sävyllä kuin muiden tilojen tehosteseinät. Matalat ovet mahdollistavat lapsen yksityisyyden ja samalla hänen valvottavuutensa. Wc-istuimet on mitoitettu asiakkaan toiveesta normaalikorkuisiksi. Allastasoksi valittiin, hygieeninen, helppohoitoinen ja kestävä corian -taso. Kaksi ovaalin mallista allasta ovat samaa materiaalia, joten turhia, likaa kerääviä saumoja allastasossa ei lainkaan ole. Saniteettitilan hanat ovat Oraksen automaattihanat, jotka on varustettu liiketunnistimella.

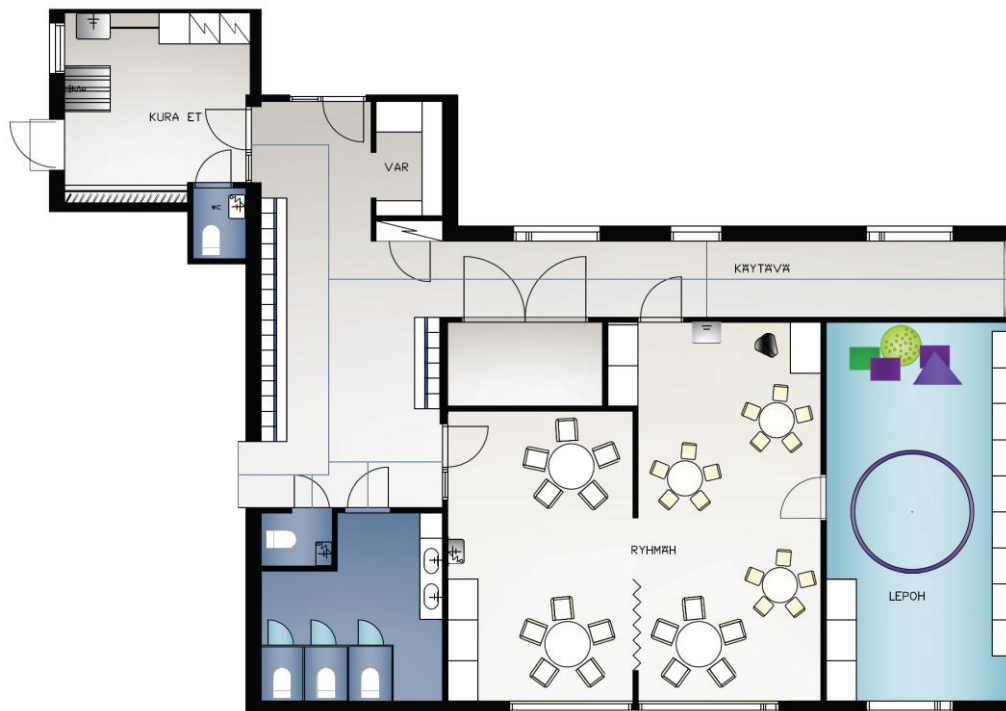

Kuva 10. Saniteettitilat – Oranssi luonnos

Oranssi luonnossuunnitelma on kokonaisuutena ilmeeltään raikas ja kontrastinen. Valitut materiaalit ovat laadukkaita ja toimintaa tukevia. Alkuperäinen lasten keksimä teema on persoonallinen.

Sininen suunnitelma:

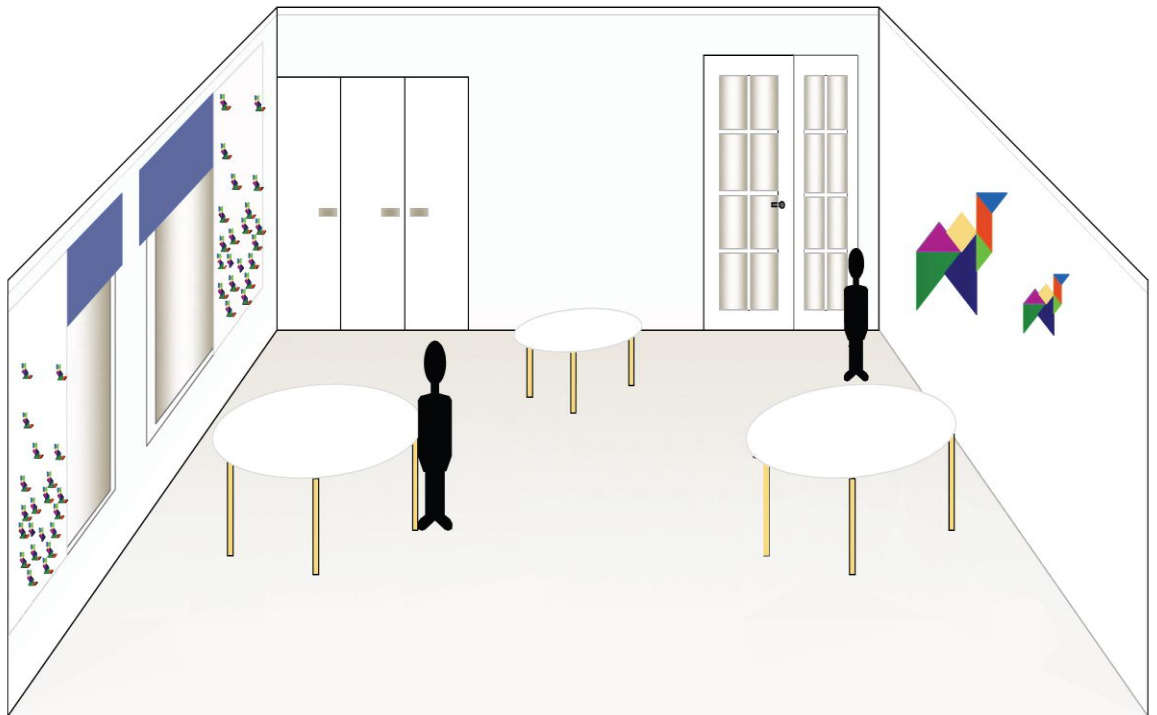
Sinisen suunnitelman idea lähti myös yhdestä lasten piirustuksesta, jossa Alekski oli piirtänyt kuvan, jonka kuvatekstissä luki: ”*Uimakoirat taivaalla*”. Idean kruunasi ihana Kvadratin kangas, jonka löysin sattumalta hakiessani lisäinspiraatiota tekstiileistä. Kankaaseen oli kuvitettu kahta erikokoista kolmiota käyttäen geometrisia tangram -kuvioita, jotka kuvasivat värikkäitä eläinhahmoja vaaleansinisellä pohjalla. Kankaan ja piirustuksen inspiroimana luonnoksen teemaväriksi valittiin sininen. Halusin tehdä tilasta kuitenkin mahdollisimman neutraalin ja vaalean sävyisen, joten sinistä väriä käytettiin isoina pintoina vain lattioissa. Saniteettitiloihin valittiin tummempi sininen Altro maxis -lattia, joka on turvallinen ja suihkunkestävä lattiapinnoite. Ryhmätilojen sekä eteistilojen lattian värit ovat hyvin vaalean siniharmaat (kuva 11). Eteistilan lattiaan on tummemmalla lattiamateriaalilla tehty kulkua johdattava viiva. Lepohuoneen lattian väriksi valittiin turkoosinsininen ja siihen on tummemmalla lattiansävyllä tehty ympyrä, jakamaan lasten leikkejä ja inspiroimaan heitä keksimään uusia.

Kuva 11. Pohjapiirustus – Sininen luonnos

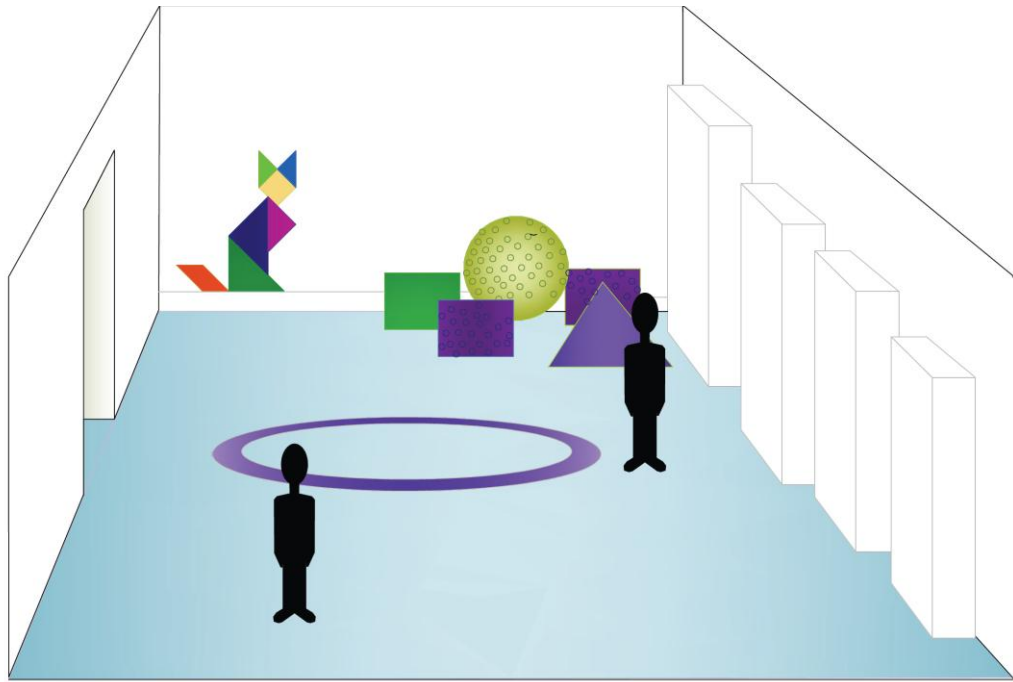
Pohjapiirustuksessa ryhmätilaan on sijoitettu kaksi vesipistettä, jotta käsihygienian ylläpito olisi vaivatonta. Ryhmätilassa on kaikille lapsille oma paikka. Kasvattajan työpiste on sijoitettu lähelle pöytäryhmiä, jotta lapsia voidaan valvoa kaiken aikaa. Ryhmätilan keskelle on mahdollista hankkia taiteovi, jos tilaa halutaan jakaa. Se ei kuitenkaan ole välttämätöntä.

Ryhmätilojen väri on hyvin vaalea ja harmoninen. Lattia, kalusteet ja seinäpinnat noudattavat kaunista värien harmoniaa. Isolle ikkunoiden vastaiselle seinälle on maalattu kaksi eläinhahmoa, jotka jäljittelevät Kvadratin verhoon ja Aleksi-pojan piirustuksen tangram -eläimiä (kuva 12).

Kuva 12. Ryhmätilat – Sininen luonnos

Lepuhuoneen tunnelma on vaaleansininen, joka tukee lasten rauhoittumista päiväunien aikaan. Tilojen ollessa leikkikäytössä ja sängyt nostettuna seinälle, lapset voivat leikkiä pehmustetuilla palikoilla rakennellen niistä esimerkiksi majoja (kuva 13). Tilojen akustiikka on huomioitu kattoon asetettavilla Ecophonin akustiikkakalevyillä sekä paksuilla verhoilla lepo- ja ryhmätilassa.

Kuva 13. Lepotila – Sininen luonnos

Saniteettitilojen yleisilme on sama kuin oranssissa suunnitelmassa, mutta väritys on vedensininen. Tilaan haluttiin säilytystilaa tarvittaville papereille ja kertakäyttöpyyhkeille (kuva 14). Mitoitus tilassa on suunniteltu aikuisille sopivaksi, jotta lapsia avustettaessa työntekijät eivät kuormittuisi liikaa.

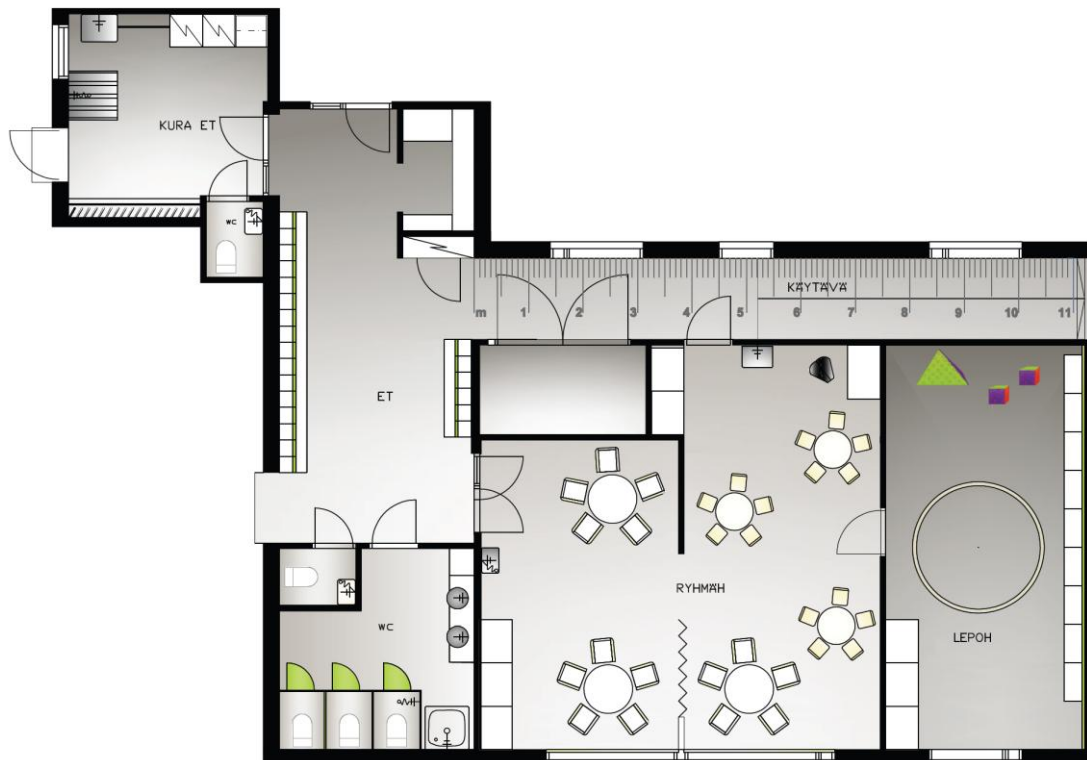

Kuva 14. Saniteettitila – Sininen luonnos

Vihreä suunnitelma:

Vihreän konseptiluonnoksen pääajatuksena oli tilojen joustavuus ja lasten omatoimisuuden kannustaminen tilasuunnittelun avulla. Tehosteväriksi valittiin raikas limenvihreä valkoisen rinnalle. Lattiapinnat haluttiin pitää harmaana tummuusasteita vaihdellen tilojen mukaan. Kuraeteiseen valittiin tummempi lattia herkän likaantumisen vuoksi ja ryhmätiloihin vaaleahko lattiamateriaali. Eteistiloissa olevan pitkän käytävän lattiaan tehtiin tummemmalla akustiikkalattiamateriaalilla metrimitta, jonka avulla lapset voivat kehittää liikunnallisia leikkejään, juoksemalla ja hyppelemällä numeroiden ja viivojen päällä (kuva 15). Ryhmä- lepo ja sisäeteeseen valittiin lattiaksi Tarkein akustiikkalattia, joka vaimentaisi tilojen meluisuutta ja kaiuntaa.

Vaikka henkilökunta vannoni vanhojen matalien pöytäryhmien nimeen, tilaan ehdotettiin henkilökunnan ergonomian toteutumiseksi kahden normaalikorkuisen pöytäryhmän hankkimista pienten pöytien rinnalle. Näin ollen henkilökunnan työkyvyn ylläpitäminen parantuisi.

Kuva 15. Pohjapiirustus – Vihreä luonnos

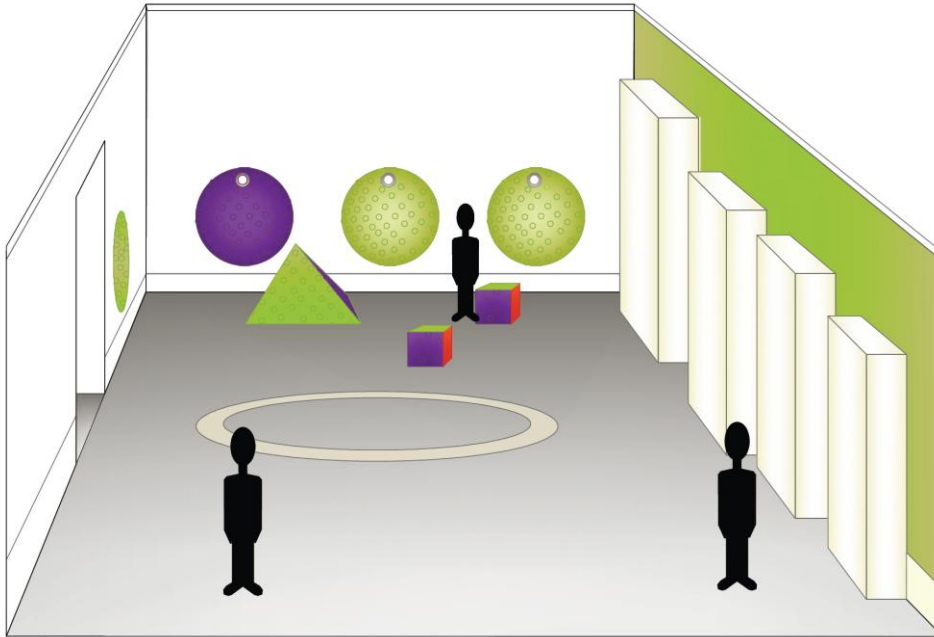
Ryhmä ja lepohuoneen seinien tehosteväri limenvihreä toistuu kahdella seinällä jakajan tilaa nurkkauksiin (kuva 16). Ikkunoiden eteen on suunniteltu pimennysrullaverhot, joiden väritys on haluttu pitää melko huomaamattomana.

Kuva 16. Ryhmähuone – Vihreä luonnos

Lepotilan rauhallinen ja stressitön väritys auttaa lapsia rauhoittumaan päiväuniaikaan. Limenvihreä on myös samalla virkistävä väri, joka kannustaa lasta iloiseen ja virikkeelliseen toimintaan. Tilaan on suunniteltu lasten omaehtoisen toiminnan tukemiseksi seinälle koukkuihin purjerenkaiden avulla ripustettavat istuintyynyt, jotka lapsi yltää itse ottamaan käyttöönsä (kuva 17).

Tyynyjen sijainnin avulla lapsi oppii myös korjaamaan käyttämänsä tavarat takaisin omalle paikalleen. Samalla tyynyillä on myös oiva säilytyspaikka seinällä ja ne ovat helposti jokaisen saatavilla

Kuva 17. Lepotila – Vihreä luonnos

Saniteettitilojen ovimoduulit mitoitettiin normaali-ovien mittaisiksi ja niihin leikattiin lasten valvottavuutta helpottava ikkuna. Ovien lukot ovat turvallisuussyistä avattavissa sekä sisä- että ulkopuolelta. Allastaso on corian -levyä, johon on upotettu rosterialtaat (kuva 18). Hanat ovat Oraksen, liiketunnistimella varustetut automaattihanat, joiden käyttö säästää muun muassa vettä ja on hygieeninen. Lattiamateriaaliksi valittiin suihkuveden pitävä ja pinnaltaan liukastumista ehkäisevä kovapintainen Altro maxix 25 -lattia.

Kuva 18. Saniteettitila – Vihreä luonnos

Tilasuunnittelulla tähdättiin varhaiskasvatukselle tärkeiden fyysisten, psyykkisten ja sosiaalisten asioiden tukemiseen. Rakennetut tilat, lähiympäristö, materiaalit ja väli-
neet huomioitiin kaikissa luonnoksissa eri tavalla, jotta asiakas voisi punnita eri rat-
kaisuita tilan, toiminnan ja tarpeen kautta. Kaikissa konseptiluonnoksissa hygienia,
ergonomia, liikunnan virikkeisyys, oppimisen tukeminen oli tuotu esiin eri tavoilla.

3.1.3 Naulakoiden suunnittelu

Sisäeteiseen haluttiin teettää naulakot puusepällä, koska pitkälle seinälle oli vaikea
löytää oikean kokoisia valmiita naulakoita. Naulakot toivat tilaan persoonallista ilmet-
tä ja niissä toistui myös ryhmätilojen tunnusväri limenvihreä (liite 2). Naulakot mitoi-
tettiin lapsille sopiviksi, jotta kasvattajien toivoma lasten omaehtoinen toiminta lisään-
tyisi. Naulakoissa on istuintaso, lokero kippiovella ja pienet väliseinät, jotka helpotta-
vat tavaroiden säilyttämistä ja luovat jokaiselle lapselle pienen henkilökohtaisen pai-
kan säilyttää tavaroitaan. Naulakoiden välitila on hygienian ja kestävyuden takia laa-
toitettu. Näin ollen koukkuihin ripustetut vaatteet ja reput eivät kuluta seinäpintaa.

3.2 Valmis suunnitelma Urjalan päiväkodin ryhmätiloihin

Tilasuunnittelulla tähdättiin varhaiskasvatukselle tärkeiden fyysisten, psyykkisten ja
sosiaalisten asioiden tukemiseen. Rakennetut tilat, lähiympäristö, materiaalit ja väli-
neet huomioitiin kaikissa luonnoksissa eri tavalla, jotta asiakas voisi punnita eri rat-
kaisuita tilan, toiminnan ja tarpeen kautta. Hyvän työkyvyn ja henkilökunnan viihty-
vyyden ja työtehokkuuden parantaminen olivat myös tähtäimessä.

Päiväkodin henkilökunnan kanssa läpikäydessämme suunnitelmia, kaikki saivat tasais-
ta kannatusta. Suunnitelmien ominaisuuksia kuten värejä, materiaaleja, tila- ja kaluste-
ratkaisuja, hygieniaa, ja liikuntamahdollisuuksia sekä viihtyisyyttä punnitessaan, hen-
kilökunta päätyi vihreään konseptiluonnosvaihtoehtoon. Sen yleisilme oli houkuttele-
va, harmoninen ja pirteän energinen. Vihreässä luonnoksessa vihreä väri toi tiloihin
mukanaan luonnonomaisuutta, joka tukee valtavien ikkunoiden tuomaa maisemaku-
vaa. Limenvihreän, ja harmaan luoma värimaailma oli raikas ja loi tiloihin sopivaa ja
leikkisää kontrastia.

Oranssista ja sinisestä luonnossuunnitelmasta valittiin toteutettavaan vihreään suunnitelmaan joitakin materiaaleja kuten lattiamateriaali oranssista suunnitelmasta. Pääasiassa vihreän luonnosvaihtoehdon tuomat asiat kiteyttivät henkilökunnan mielestä kaikki päiväkodin toiveet ja tarpeet. Turvallisuus oli huomioitu hyvin materiaalien ja hygienian kautta, akustiikka, tilojen muunneltavuus, liikuntamahdollisuudet virikkeineen, lasten omaehtoisuuden tukeminen ja hyvän työkyvyn ylläpitäminen. Näillä eväillä oli hyvä lähteä viemään unelmien päiväkodin suunnitelmia toteutettavalle asteelle.

Lattiamateriaaleihin päätettiin tehdä joitakin pieniä muutoksia. Oranssin tuotoksen akustiikkalattia haluttiin valita kustannussyistä lopulliseen suunnitelmaan. Valintaan vaikuttavana tekijänä oli myös rakennuksen matala katto. Tilaan sopivien akustiikkalevyjen asentaminen olisi laskenut katon vielä alemmas, eikä ajatus saanut kannatusta. Myös kuraeteiseen valittiin Oranssiin luonnosvaihtoehtoon suunniteltu pintamateriaali, sen hyvän värisävyn ja pinnoitteen takia. Kaikissa Altro Maxis 25 -lattioissa on liukastumisen estävä pinnoite ja se on myös täysin suihkuvedenpitävä. Käytävälle, sisäeteeseen ja ryhmähuoneeseen valittiin vaaleanharmaa sävy akustiikkalattiasta ja lepotilaan tummempi keskiharmaa sävy. Harmaa väri on neutraali, huomamaton ja tuo kontrastia valkoisen ja limenvihreän kanssa. Siinä ei myöskään näy lika hyvin, koska lattian pintakuvio ei ole aivan tasainen. Tarketin akustiikkalattiamateriaalissa on myös siivoushenkilökunnan toivoma pur-pinnoite, joka helpottaa lattian puhdistamista. Myös saniteetti tiloihin valittiin suihkuvedenpitävä oranssin suunnitelman Altro VM20 -lattia, joka on turvallinen ja liukastumista ehkäisevä kostean tilan lattiapinnoite. Selkeyden vuoksi valituista lattiamateriaaleista tehtiin erillinen pohjakuva, josta tilojen lattiamateriaalit on nähtävissä (liite 3).

Asiakkaalle tehtiin tuotoksesta myös pohjapiirustus päämitoilla (liite 4) ja pohjapiirustus, josta näkyvät leikkaukset (liite 5). Nämä helpottavat tilojen mittasuhteiden hahmottamista ja seinäprojektiopiirustusten tulkintaa.

3.2.1 Ryhmätila

Ryhmätilan raikas, mutta rauhallinen yleisilme on henkilökunnan mielestä mieltä virkistävä ja elinvoimainen. Ryhmätilaan valittu akustiikkalattia sai tuekseen myös Eco-phonin kolme seinäakustiikkalevyä, jotka yhdessä lattian verhojen ja kalusteiden alle laitettujen huopanappien avulla vaimentavat melua ja kaiuntaa mahdollisimman pal-

jon. Akustiikkalevyt ovat kangaspäällysteisiä ja niihin voidaan kiinnittää kuvia tai piirustuksia (liite 6). akustiikkalevyjä on hyvä olla tilassa ainakin kahdella eri tasolla (Saarsalmi 2008, 64). Levyt ovat kiva yksityiskohta myös sellaisenaan, koska niitä on saatavilla monissa eri väreissä. 3-5-vuotiaiden lasten ryhmätilaan valittiin valkoinen ja kaksi harmaata levyä, toistamaan lattian harmaata sävyä ja tukemaan tilan raikkautta ja myös rauhallisuutta.

Työntekijöiden työpiste sijoitettiin pöytäryhmien läheisyyteen lasten valvottavuuden helpottamiseksi. Työpöydän toivottiin olevan joustava käyttää (Rajoo 13.2.2008), ja mikä tahansa taso, johon lapset eivät yletä. Työpiste mitoitettiin aikuisen seisomakorkeudelle ja se kiinnitettiin seinään tukipuulla ja on tarvittaessa laskettavissa alas (liite 6). Sen alla lapset voivat myös keksiä omia leikkejään koska mitoituksen vuoksi mahtuvat pöydän alle. Työtuoliksi pöydän eteen valittiin Satula-tuoli, joka on ergonominen ja ryhdikkääseen istumiseen suunniteltu säädettävä työtuoli. Työpisteen viereen hankittiin lukollinen laatikosto tärkeitä papereita varten.

Ryhmätiloissa haluttiin ehdottomasti säilyttää lasten matalat kalusteryhmät, koska ne olivat edelleen hyväkuntoisia. Henkilökunnan mielestä matalilla tuoleilla oli myös ihan hyvä istua. Suunnittelijana halusin kyseenalaistaa väitteet ja tutkimusteni pohjalta perustelin henkilökunnalle, miksi olisi niin tärkeää heidän terveytensä ja hyvinvointinsa kannalta panostaa myös aikuisille mitoitettuihin ergonomisiin kalusteisiin päiväkotiympäristössä. Ehdotin Tevellan normaalikorkuisiksi mitoitettuja pöytäryhmiä, jotka tukevat aikuisen ihmisen ergonomiaa. ne sopivat hyvin myös lasten käyttöön sillä lapset käyttävät samankokoisia kalusteita myös kotona. Asiaa pohdittuamme, tilaan päätettiin valita kolme normaalikorkuista pöytäryhmää joiden lisäksi tarvittava määrä vanhoja matalia pöytäryhmiä jätettiin tilaan tarvittava määrä. Isommat pöytäryhmät jaettiin tilassa hieman eripuolille jotta, ryhmätilan lasten valvottavuus säilyy ja aikuiset voivat istua normaaliksi mitoitetuilla tuoleilla. Vanhat matalat lasten pöytäryhmät hiottiin ja pinnat tuoleista ja pöydistä maalattiin valkoisella maalilla. Myös uusien pöytäryhmien istuin- ja pöytäpinnat oli laminoitu valkoisiksi.

Koska ryhmätiloihin jäi myös matalia lapsille mitoitettuja kalusteryhmiä, valittiin työntekijöiden käyttöön muutama pyörällinen jakkara, jonka avulla on helppo liikkua. Näin työntekijä välttyy hankalilta työasennoilta (Päivähoidon työsuojelu- ja kehittämispas 2001, 60).

Tilaan suunniteltiin säilytystilaksi viisi korkeaa kaappia, jotka sisälsivät riittävän määrän säilytystilaa askartelutarvikkeille, papereille, leikkivälineille ynnä muille tarvikkeille. Vanhan päiväkodin osa matalista hyllyköistä säilytettiin lasten leluja varten.

Ryhmähuoneen sisääntuloseinä maalattiin limenvihreällä tehostevärillä, jotta huoneen muu ilme sinne saavuttaessa olisi rauhallinen. Päälle laitettiin lisäksi magneettimaali, jotta lasten taidenäyttelyn olisi helppo järjestää ja lapset voisivat olla myös itse mukana kiinnittämässä töitään.

Isoihin ikkunoihin suunniteltiin paloturvallisesta ja pölyämättömäksi käsitellystä kankaasta pimennysrullaverhot. Niitä on leveissä ikkunoissa useita, jonka avulla tilaan tulevaa luonnonvaloa voidaan säädellä.

3.2.2 Lepotila

Lepotilan värimaailma jatkaa samaa vihreän ja valkoisen linjaa. Sänkyjen taakse sijoitettu tehosteväriseinä ei häiritse lasten rauhoittumista päiväuniaikaan, mutta vaikuttaa leikin ja jumpan hetkellä piristävästi.

Tila on päivittäin myös liikunta- ja leikkikäytössä, tuli sängyiksi mieltää helposti kassattavia ratkaisuita. Tilan toiminta- ja ergonomiavaatimusten pohjalta parhaaksi vaihtoehtoksi jäivät kaappisängyt, jotka toteuttivat kohtuullisen hyvää ergonomiia kaikille käyttäjille ja ne oli helppo koota kasaan ja sulkea kaappi. Näin lepoalueen käyttömahdollisuudet kasvoivat kun tyhjää lattiapinta-alaa saatiin lisää.

Liikunnan tueksi lattiaan kuvioitiin suuri ympyrä, joka inspiroi lasta keksimään ja luomaan erilaisia leikkejä ja pelejä. Seinälle suunnitellut, palamattomasta kankaasta ommellut istuintyynyt kannustavat lasta omatoimisuuteen. Ne ovat myös hygieeniset, koska päälliset ovat irrotettavat ja vesipesun kestävä. Lattian palikkatyyny on päällystetty samasta kankaasta (liite 7). Lepotilan liikuntamahdollisuuksien muuttamiseen vaikutettiin myös kattoon asennettavilla vanhoilla koukuilla, johon voidaan helposti ripustaa esimerkiksi kiipeilyköysiä.

3.2.3 Eteistilat

Kuraeteisen toimivuus oli yksi tärkeimmistä ryhmätilojen suunnittelun toiminnallisista tavoitteista. Koska seinät olivat hyvin rikkonaisia, säilytystilan järjestäminen tuli miettiä hyvin tarkkaan. Kuraeteiseen hankittiin Elfa -hyllyjärjestelmä, joka on muunneltavissa tilan vaatimusten mukaan. Eteiseen hankittiin välttämätön pesuallas ja taso kuravaatteiden huuhtelemista varten. Pesualtaan päälle kiinnitettiin pitkä vaatetanko, johon kosteat vaatteet voidaan ripustaa kätevästi kuivumaan. Tangon viereen hankittiin lisäksi kaksi kuivauskaappia ja yksi säilytyskaappi (liite 8).

Toiselle ehjälle seinälle tehtiin koko seinän kattava säilytysjärjestelmä vaatteille ja kengille, joka sisältää koreja ulosvedettävillä mekanismilla, hyllyjä, tankoja ja tasoja (liite 9). Osa naulakoista ripustettiin alemmalle tasolle, jotta myös lapset yltävät ripustamaan vaatteita naulaan ja avustamaan aikuisia tilan toiminnoissa. Aikuisille hankittiin penkki, jossa voi istua kun lasta puetaan tai riisutaan. Tämä vähentää rasittavien työasentojen tuomaa fyysistä kuormitusta.

Kuraeteisen lattia on täysin vedenpitävä ja suihkutettava sekä liukastumista ehkäisevä. Tilan kaikkiin seiniin valittiin helposti puhdistettava vaalea laatta. Vaalea väri tuo tilaan selkeyttä kirjaviiden vaatteiden taustalla.

Sisäeteinen:

Sisäeteiseen valittiin vaaleanharmaa, helposti puhdistettava akustiikkalattia. Seinienväriä haluttiin pitää vaaleina, koska naulakoihin ripustettavat vaatteet tuovat tilaan paljon väriä (liite 10). Tilaan mittatilaustyönä suunnitellut naulakot suunniteltiin lasten mitoitukselle sopiviksi. Naulakoiden ja istuimen välitila laatoitettiin, jotta vaatteet ja reput eivät kuluttaisi kalustelevyä. Naulakoissa toistuu 3-5-vuotiaiden lasten kotitilan tunnusväri limenvihreä.

Sisäeteisessä oleva pitkä käytävä hyödynnettiin liikuntakäyttöön. Käytävän lattiaan kuvioitiin tummemmalla harmaalla värillä jättimitta numeroin, joka kannustaa lasta mielikuvitusleikkeihin ja juoksukilpailuihin (liite 3). Pitkä käytävä seinä maalattiin magneetti maalilla, jotta siihen voidaan helposti kiinnittää lasten askartelemia kuvia ja piirroksia. Seinään kiinnitettiin myös kiipeilemiseen houkuttelevia kiipeilykahvoja, joihin on helppo tarttua.

3.2.4 Saniteettitilat

Saniteettitilojen lattiamateriaaliksi valittiin liukastumista ehkäisevä, suihkuveden pitävä helppohoitoinen materiaali. Vihreässä luonnossuunnitelmassa wc:n ovimoduulit oli mitoitettu normaalikorkuisiksi, mutta niistä päätettiin kuitenkin luopua lasten heikon valvottavuuden takia. Matalat ovet toimivat saniteettitiloissa valvomisen kannalta paremmin luoden kuitenkin myös yksityisyyttä.

Säilytystilaa papereille ja hygieniatarvikkeille järjestyi korkeasta kaapista ovensuusta ja kippiovikaapeista peilin yläpuolelta (liite 11). Allastaso mitoitettiin ergonomian kannalta aikuisille sopivaksi ja lapsille hankittiin tason eteen korokkeita, jotta käsienpesu olisi tason korkeudesta huolimatta vaivatonta ja rutiininomaista. Näin säästetään henkilökunnan fyysisiä voimia ja tuetaan hyvän terveyden ja työkyvyn ylläpitoa vähentämällä vaikeita työasentoja.

Saniteettitilojen yleisilme on vaalea ja tiilikuvioitu laatta on hauska yksityiskohta ja tuo mieleen lasten lego-palikka maailman. Wc-moduulit on maalattu leikkimielisesti vihreiksi, joka tekee, usein hieman ankeista pesutiloista, pirteän ja raikkaan näköiset.

Kokonaisuudessaan koko lopullinen suunnitelma on toimiva ja materiaaleiltaan tarpeita ja toimintoja tukeva. Ohessa liitteenä materiaalikartta, joka helpottaa tilojen ja materiaalien hahmottamista (liite12).

4 TYÖN TULOKSET

Unelmien päiväkodin ”tekeminen” oli ikään kuin kiinnostava seikkailu, jossa tavoitteet oli asetettu hyvin korkealle. Projekti oli kokonaisuudessaan äärimmäisen haastava ja opettavainen.

Tutkimuksen, haastatteluiden avulla pääsimme asiakkaan kanssa yhteisymmärrykseen vaadittavista tarpeista ja lapsen kasvun kannalta tärkeistä ja huomioonotettavista seikoista, jotka oppimisen ja turvallisuuden tunteen luomiseksi ovat tärkeitä. Yhteisten päämäärien ja periksiantamattomuuden ansiosta Urjalan päiväkodin unelmiin tähdännyt tila- ja toimintasuunnittelu mahdollisti unelmien toteuttamisen. Kaikkia unelmia ei pystytä kerralla saavuttamaan, mutta jotain on hyvä jättää myös kehitteille uusia haasteita varten.

4.1 Ympäristö työn ja kasvun tukena

3-5-vuotiaiden lasten uudet ryhmätilat tukevat hyvin oppimisprosessia, johon vaikuttavat osaltaan liikuntamahdollisuudet, kalusteratkaisut, turvallisuuden tunne ja virikkeellisyys. Asiakkaan mielestä myös tilojen suunnittelu tuki odotettua paremmin myös työkyvyn ja henkilökunnan viihtyvyyden ja hyvinvoinnin ylläpitoa. Aikuisille sopivat ergonomiset ratkaisut olivat lopulta paras valinta tiloihin. Näin toimintatapoja pystyttiin muuttamaan, ja vanhoista asenteista, kuten että lapsilla tulee olla lapsille mitoitettut kalusteet, päästiin eroon. Suunnittelu käänsi päiväkodin toiminta ajatukset ja tavoitteet kohti muutospaineista tulevaisuutta.

4.2 Lapsilähtöinen ympäristö ja muunneltavuus

Tilojen joustavuus ja virikkeellisyys, mahdollistavat mielikuvituksen käytön toiminnan ja oppimisen tukena. Liikuntamahdollisuudet ja niiden muuttaminen ovat tilojen rikkaus. On tärkeää, että tilat muuntautuvat tarpeiden mukaan, ilman suuria ponnistuksia.

Lapsilähtöisyys ja lapsen hyvinvointi ovat Urjalan päiväkodin tärkeimmät arvot. Nämä arvot ovat myös yhdet varhaiskasvatuksen tärkeimmistä tavoitteista, jotka päiväkotien tulee saavuttaa. Tilasuunnittelun ja tutkimuksen avulla näitä päämääriä haluttiin Urjalan päiväkodissa tukea ja muistuttaa henkilökuntaa siitä, mitä varten kyseistä kasvatustyötä tehdään.

Suunnittelussa ja tutkimuksessa yhdessä saavutettiin tärkeimmät tavoitteet ja unelmat. Asiakkaan tyytyväisyys ja yhteistyö tekivät koko projektista minulle hienon opetusmatkan. Oma lapsuuden päiväkotini sai uudet kauniit ja toimivat puitteet jatkaa lasten kasvattamista ja valmistamista tätä muuttuvaa maailmaa varten. Uusi päiväkotiympäristö pitää huolta myös työntekijöiden hyvinvoinnista ja auttaa heitä jaksamaan raskaassa, mutta niin palkitsevassa työssä.

LÄHTEET

Ergonomia. Työterveyslaitos. Saatavissa: <http://www.ttl.fi/Internet/Suomi/Aihesivut/Ergonomia> [viitattu 10.10.2009].

Kaskela, Hanna Sulonen ja Hanna Harju. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö ja Stakes.

Kokljuschkin, Mikael. 2001. Unelmien päiväkotit. Helsinki: Tammi.

Kunnas, Jouko. 2008. Tuomarilan päiväkotit. Projektuutiset 6/2008.

Pinjola, Nina. Vaikuttavat värit. Saatavissa: <http://www.mtv3.fi/helmi2005/kuudes-aiesti/artikkeli.shtml/396803> [viitattu 9.9.2009].

Päivähoidon työsuojelu- ja kehittämisopas 2001. Toim. Timo Suurnärkki ja Raimo Kajanne. Helsinki: Työturvallisuuskeskus.

Saarsalmi, Olli. 2008. Päivähoidon turvallisuussuunnittelu. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö ja Stakes.

Sosiaali- ja terveysministeriö, Oppaita 2005:28. Infektioriskin vähentäminen päivähoitossa. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.

Sosiaali- ja terveysministeriö, Oppaita 2003:1. Asumisterveysohje. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.

Tevella Oy. Kalusteet 2008, (2009). Tampere: Tevella Oy

Varhaiskasvattajana päivähoitossa. 2008. Julkisten- ja hyvinvointialojen liitto – JHL. C-Sarja. Toim. Tiina Hämäläinen, Anne Kaitainen, Jaana Kauppila, Tuula Haavaso- ja Kirsi Oksa, Minna Pirttijärvi, Anne Pokka, Riitta Vehovaara, Anita Vihervaara ja Paula Virolainen ja Ritva Väli-Heikkilä. Helsinki: JHL

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005. Toinen tarkistettu painos: Toim. Anna-Leena Välimäki, Päivi Lindberg, Liisa Heinämäki, Tuija Portell, Maili Malin, Marja

Zimmer, Renate 2001. Liikuntakasvatuksen käsikirja. Helsinki: LK-KIRJAT

Haastattelut:

Hartvig, Anne. Haastattelu 13.2.2009. Urjala: Urjalan päiväkoti.

Lehtonen, Jari. Haastattelu 13.2.2009. Urjala: Urjalan Kunta.

Luuri, Tarja. Haastattelu 4.2.2009. Ruutana: Ruutanan päiväkoti.

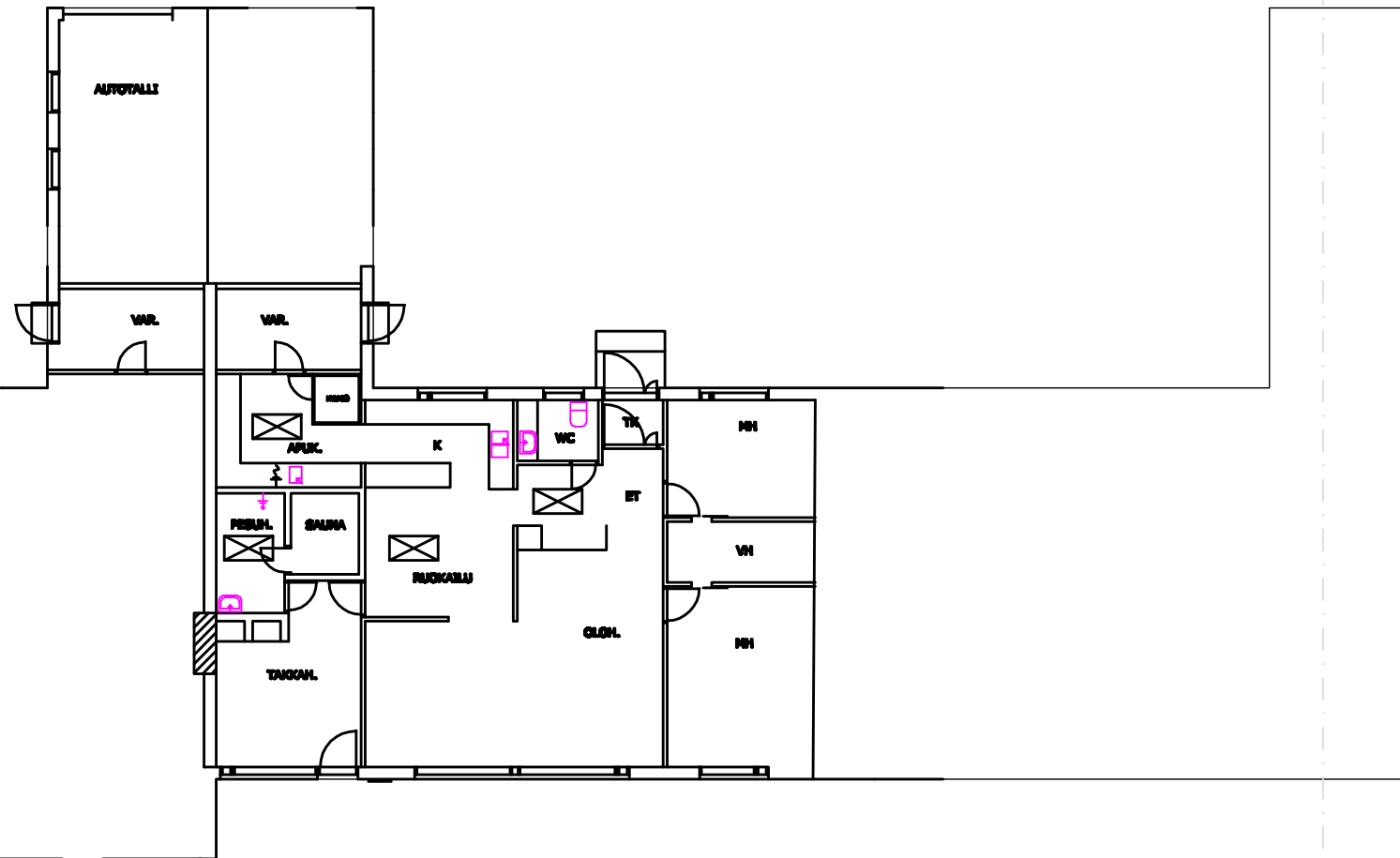
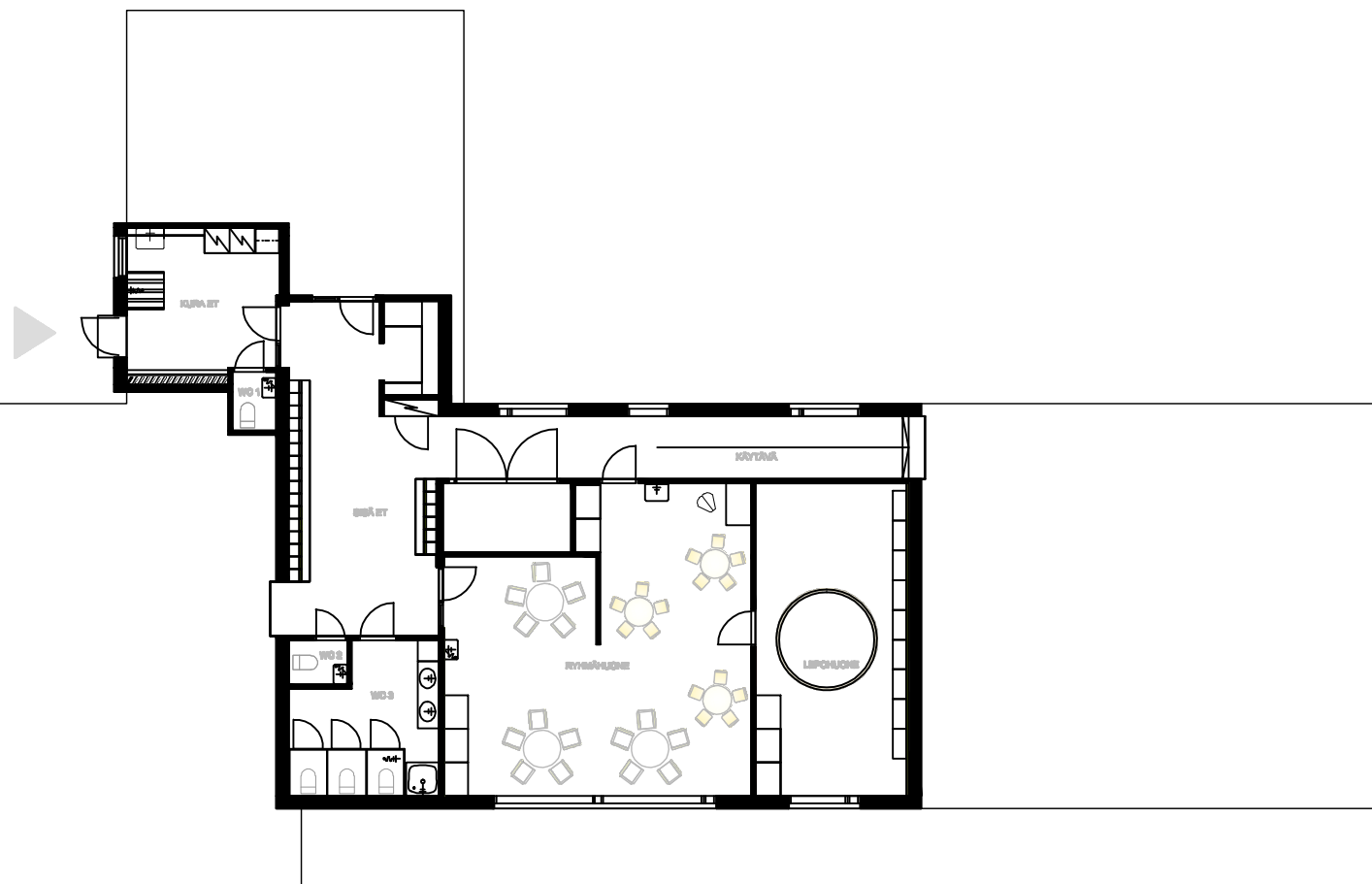
Rajoo, Riitta. Sähköpostihaastattelu. Urjala: Urjalan päiväkoti.

Rajoo, Riitta. Haastattelu 13.2.2009. Urjala: Urjalan päiväkoti.

Taipale, Anne. Haastattelu 4.2.2009. Ruutana: Ruusutarhan päiväkoti.

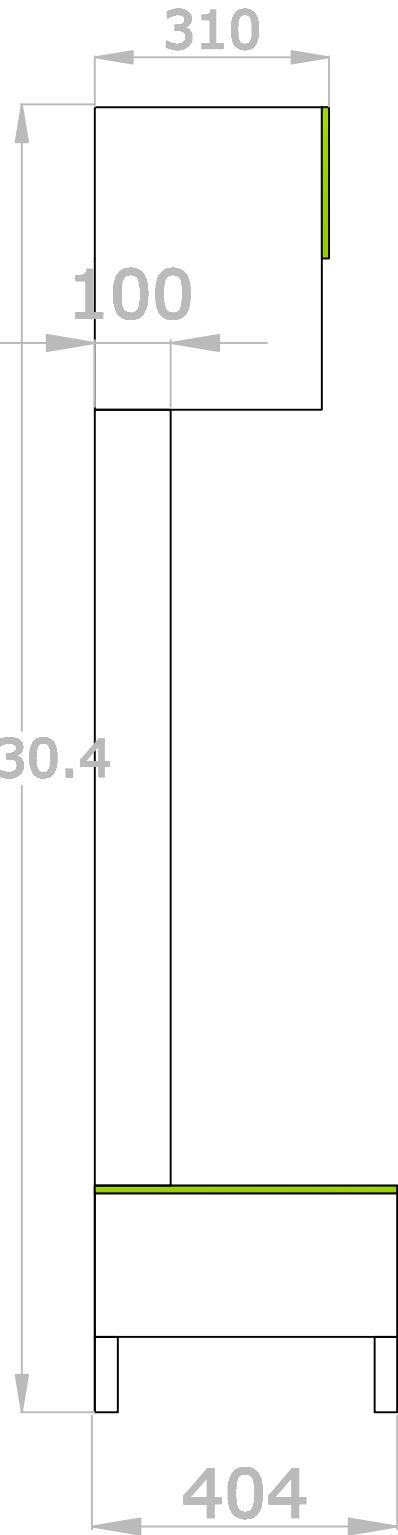
LIITTEET

- Liite 1. Päiväkodin ryhmätilan muutos
- Liite 2. Liite 1. Päiväkodin ryhmätilojen muutos
- Liite 2. Naulakoiden mittapiirustus
- Liite 3. Pohjapiirustus
- Liite 4. Pohjapiirustus ja päämitat
- Liite 5. Pohjapiirustus ja leikkaukset
- Liite 6. Projektit ryhmähuoneesta
- Liite 7. Projektit lepo- ja huoneesta
- Liite 8. Projektit kuraateisesta
- Liite 9. Kuraateisen Elfa -hyllyjärjestelmä
- Liite 10. Projektit sisäeteisistä
- Liite 11. Projektit saniteettitiloista
- Liite 12. Materiaalikaartta

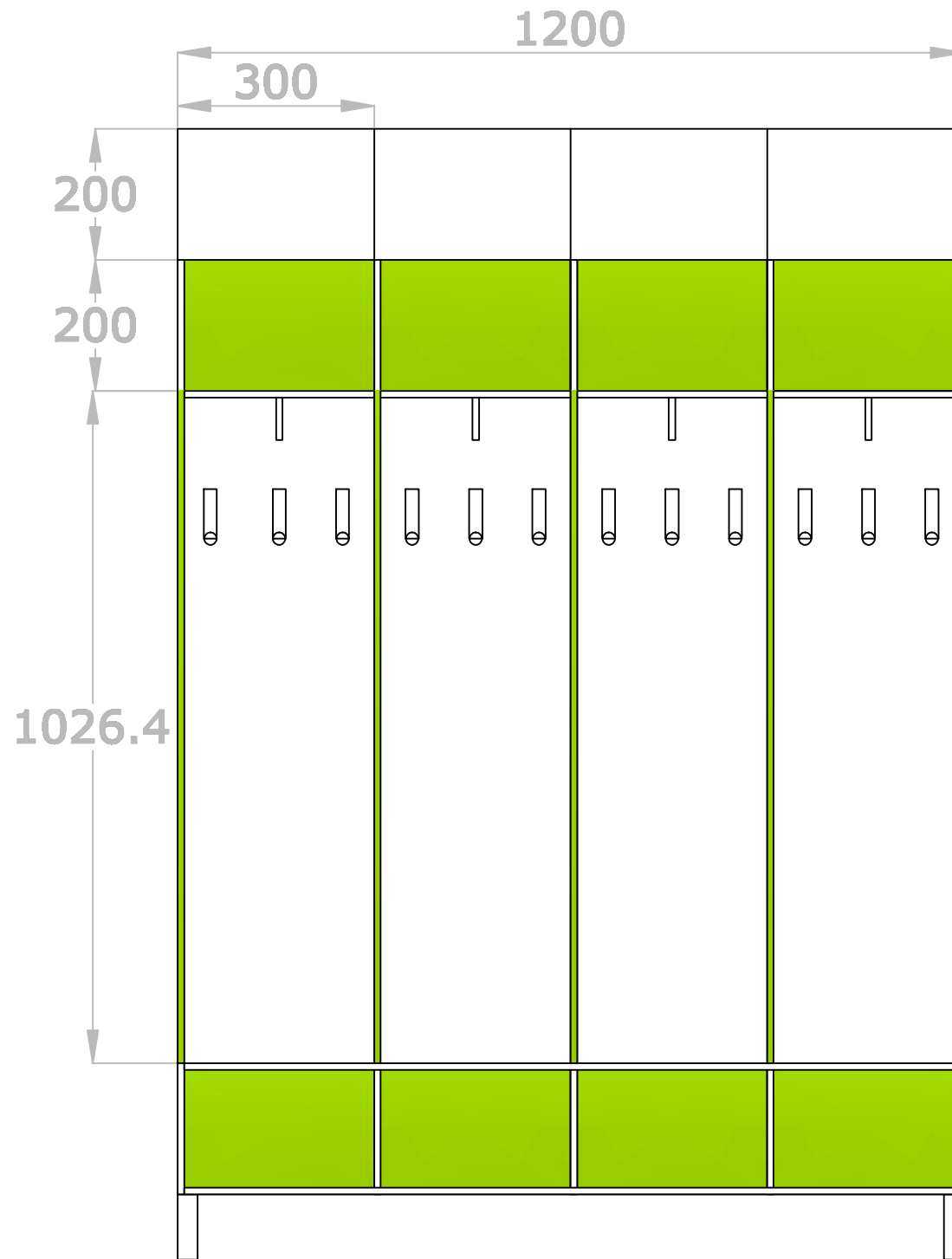
VANHA
POHJAPIIRUSTUSUUSI
POHJAPIIRUSTUS

Kaupunginosa/kylä URJALA	Korttel/Tila	Tontti/Rno	Viranomaisen merkintä	
Rakennustoimenpide SANEERAUS			Piirustusaj	Juokseva no
Rakennuskohde URJALAN PÄIVÄKOTI VIRKATIE 31760 URJALA			Piirustuksen sisältö VANHA POHJAPIIRUSTUS UUSI POHJAPIIRUSTUS	Mittakaava 1:150 1:150
Suunnittelijan yhteystiedot: yritys, osoite ja puhelinnumero NIINA JALASJOKI PUH. 044-5749237			Työnumero	Piirustuksen tunnus Muutos
Vastuullinen suunnittelija: nimi, tutkinto, allekirjoitus ja päiväys NIINA JALASJOKI, MUOTOILIJAMK 15.9.2009			Suunnitteluala SIS. ARK	Tiedosto

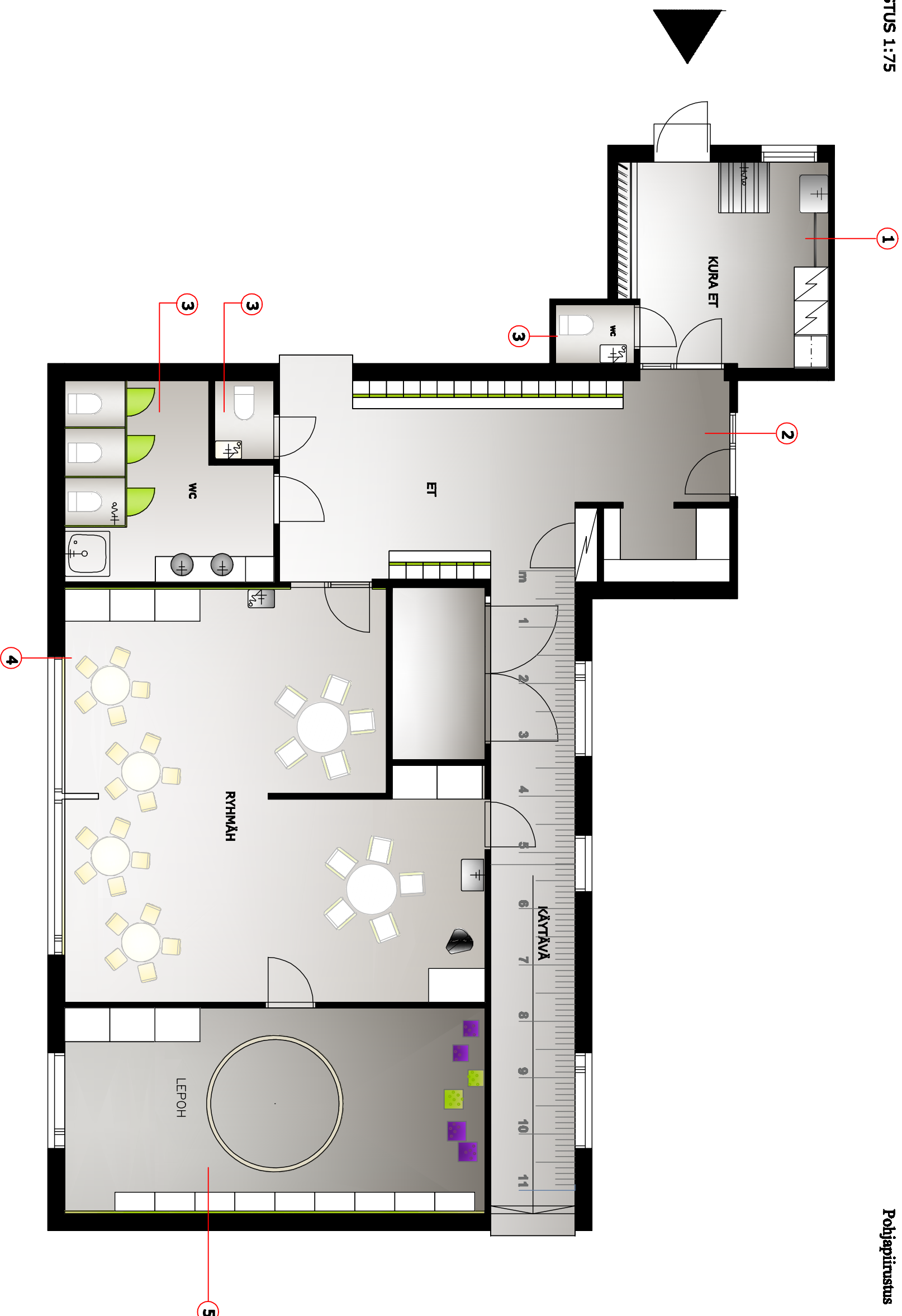
SIVUPROJEKTIO

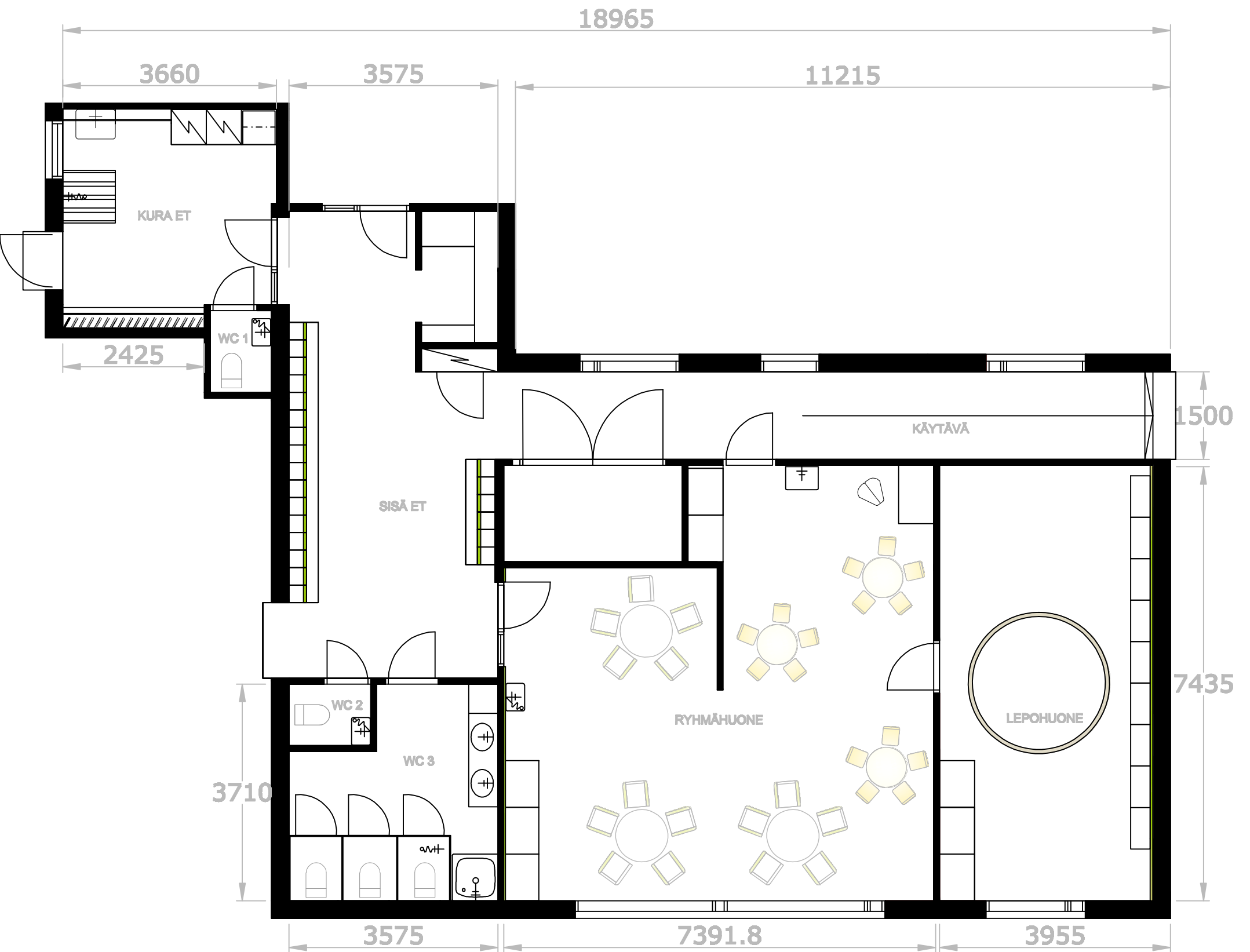
ETUROJEKTIO

Kaupunginosa/kylä URJALA	Korttel/Tila	Tontti/Rno	Viranomaisten merkintöjä
Rakennustoimenpide SANEERAUS			Piirustuslaji Juokseva no
Rakennuskohde URJALAN PÄIVÄKOTI VIRKATIE 31760 URJALA			Piirustuksen sisältö Mittakaava SISÄ ET SIVUPROJEKTIO ETUPROJEKTIO 1:10 1:10
Suunnittelijan yhteystiedot: yritys, osoite ja puhelinnumero NIINA JALASJOKI PUH. 0445749237			Työnumero 07-09 Piirustuksen tunnus Muutos
Vastuullinen suunnittelija: nimi, tutkinto, allekirjoitus ja päiväys NIINA JALASJOKI, MUOTOILIJAMK 15.9.2009			Suunnitteluala Tiedosto SIS.ARK

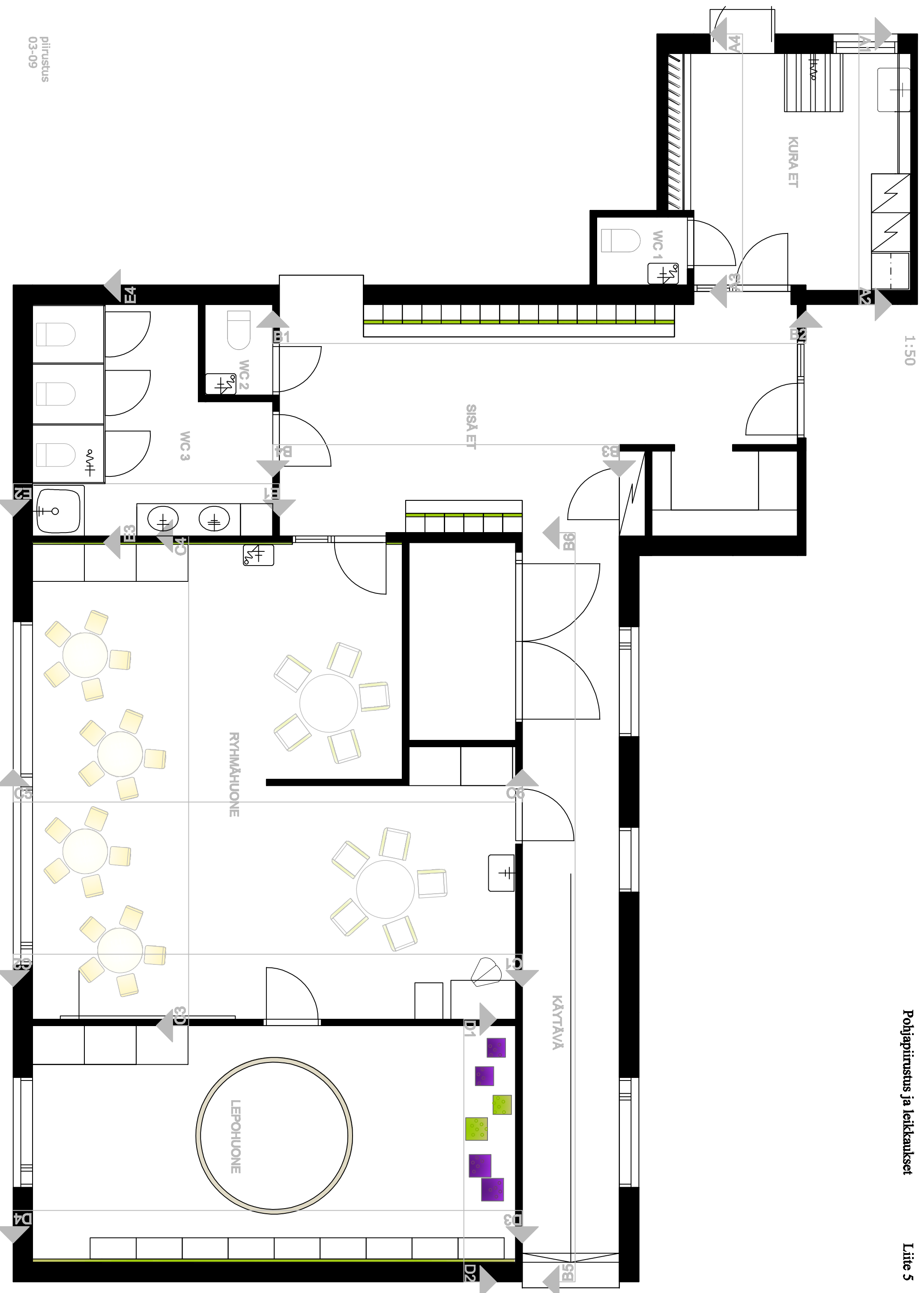

1. Lattia kura ET, Altro Maxis 25, Summit MXD 25206
2. Lattia sisä ET, Tarket, Accent Akustik, 3692 026/ 3777 026, v.harmmaa
Jättimitta, 3692 025 /3777 025, tummanharmaa
3. Lattia, WC-tilat, Altro VM20, Fog VM 20153, v. harmaa
4. Lattia, ryhmätilla, Tarket, Accent Akustik, 3692 027, v.harmmaa
5. Lattia, lepoteila, Tarket, Accent Akustik, 3692 026 /3777 026, keskiharmmaa
Ympyrä, 3692 025 /3777 025, tummanharmaa, (halkaisija 2400mm)

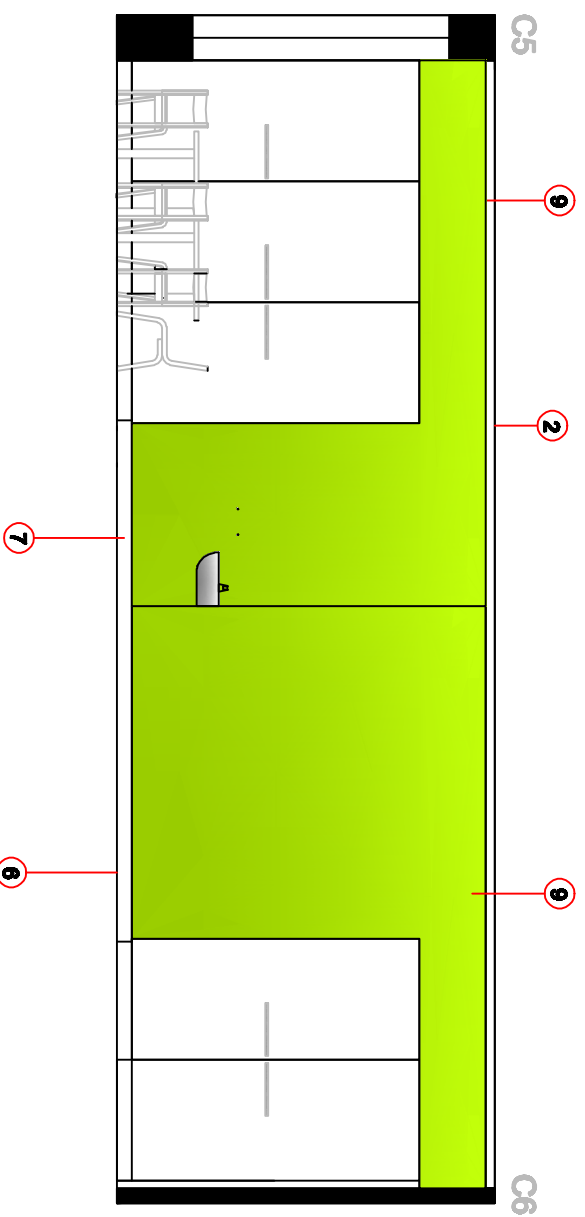
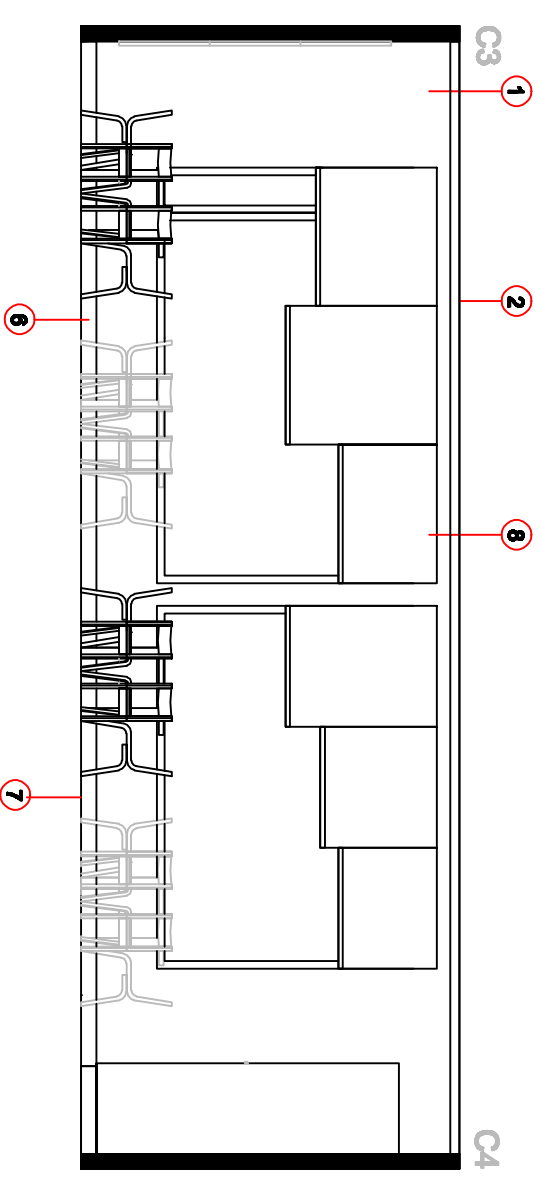
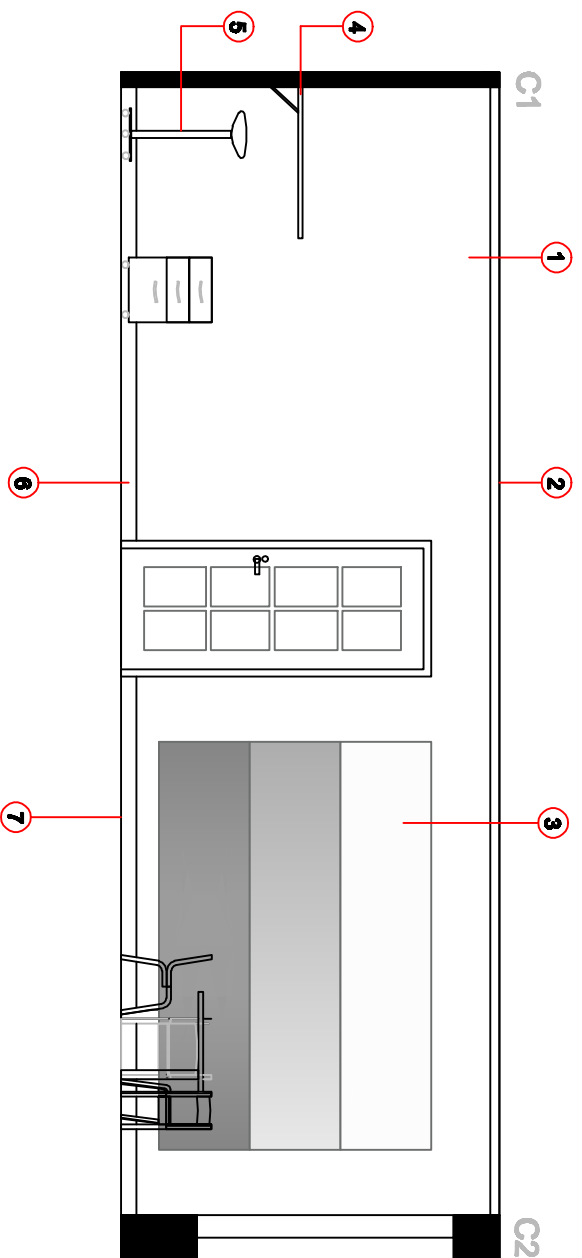

HUOMI MITAT TARKASTETTAVA PAIKAN PÄÄLLÄ

Kaupunginosa/kylä URJALA	Korttel/Tila	Tontti/Rno	Viranomaisten merkintöjä	
Rakennustoimenpide SANEERAUS			Piirustuslaji	Juokseva no
Rakennuskohde URJALAN PÄIVÄKOTI VIRKATIE 31760 URJALA			Piirustuksen sisältö POHJAPIIRUSTUS MITTAKUVA	Mittakaava 1:50
Suunnittelijan yhteystiedot: yritys, osoite ja puhelinnumero NIINA JALASJOKI PUH. 0445749237			Työnumero 01-09	Piirustuksen tunnus Muutos
Vastuullinen suunnittelija: nimi, tutkinto, allekirjoitus ja päiväys NIINA JALASJOKI, MUOTOILIJAMK 15.9.2009			Suunnittelualue SIS.ARK	Tiedosto

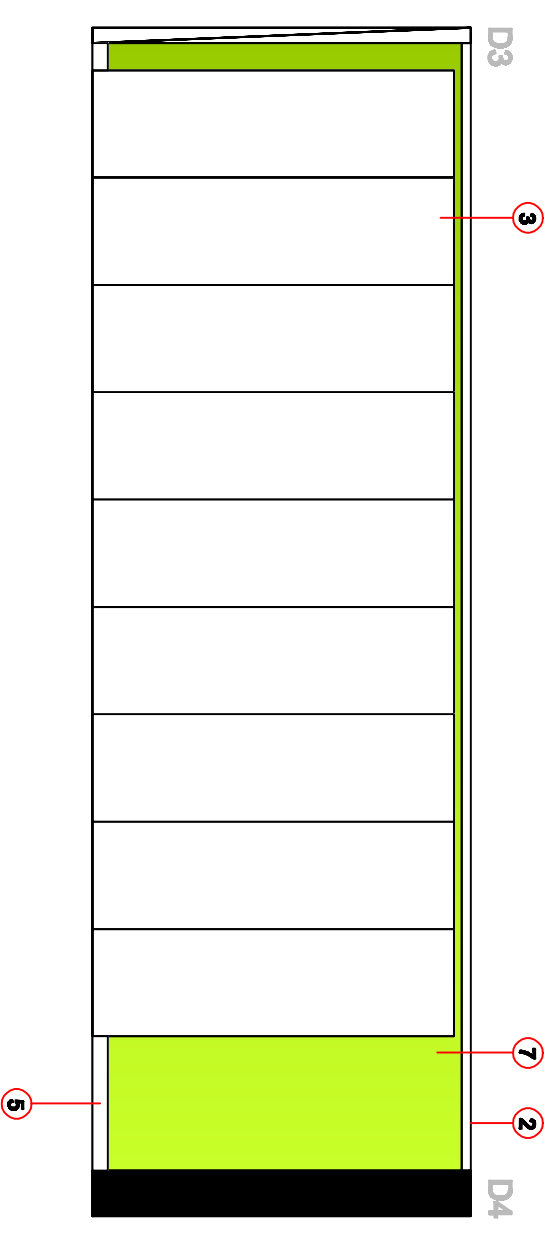
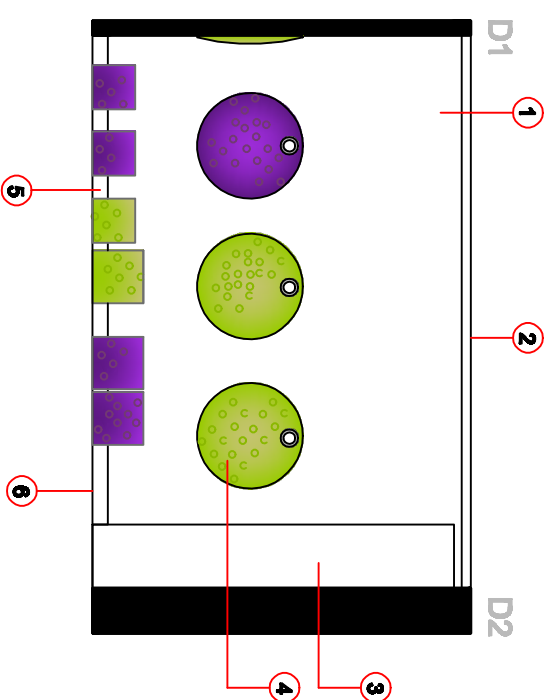
piirustus
03-09

1. Tikkurila Symphony, F 310, luonnonvalkoinen
2. Kattolista, 60mm, valkoinen
3. Ecophon Wall Panel, valkoinen 900, v.harmaa 910, harmaa 920
4. Tuettu taittopöytä
5. Setula-työtuoli
6. Lattialista, 100mm, valkoinen
7. Lattia, Tarket, Accent Akustik, 3692 027, vaaleanharmaa
8. Pimennyserilävalerit, Kvadrat, Zoom, 001, luonnonvalkoinen, Økpi

HUOMI MITAT TARKISTETTAVA PAIKAN PÄÄLLÄ

Kaupunginosa/ky/ä	Korttel/Tila	Tontti/Rno	Viranomaisen merkintä
URJALA			
Rakennusainempele			Piirustaja
SANEERAUS			Julkaisu no
Rakennuskorke			Piirustuksen sisältö
URJALAN PÄTVÄKOTTI			RYHMÄHUONE
VIRKATIE			LEIKKAUS C1-C2
31760 URJALA			LAIKKAUS C3-C4
			LAIKKAUS C5-C6
Mittakaava			
1:50			
1:50			
1:50			
Suunnittelijan yhteystiedot: yritys, osoite ja puhelinnumero	Työnumero	Piirustuksen tunnus	Muutos
NIINA JALASJOKI	08-09		
PUH. 0445749237			
Vastuullinen suunnittelija: nimi, tutkinto, allekirjoitus ja päiväys	Suunnitteluala	Tiedosto	
NIINA JALASJOKI, MUOTOILIJAN AMK 15.9.2009	SIS.ARK		

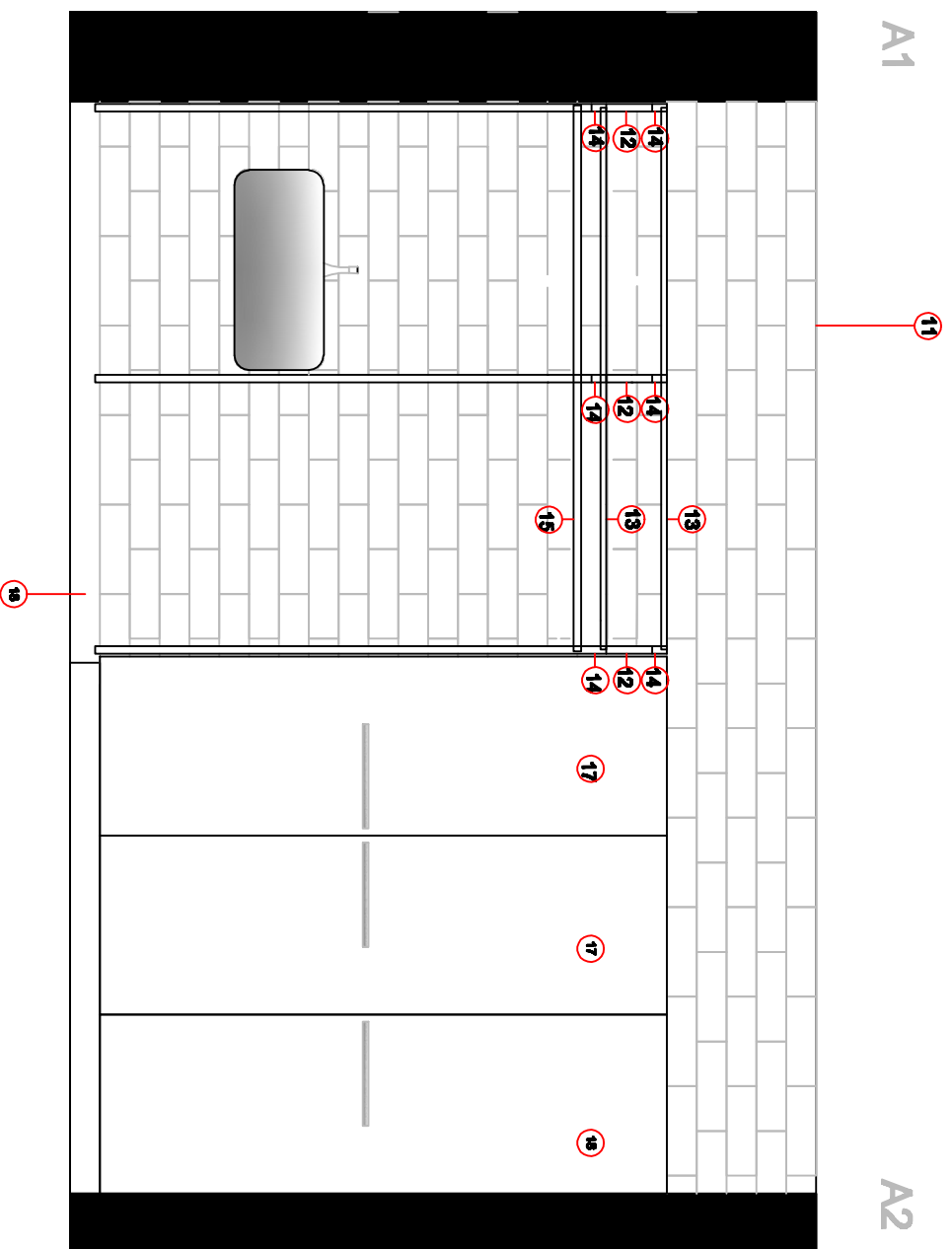

1. Seinät, Yleisväri, Tikkurila Symphony, F 310, luonnonvalkoinen
2. Kattolistat, 60mm, valkoinen
3. Tövellä, Kaappisänky Venla
4. Istuinyhdyt ja lattiatyyny, Kvadrat, Highfield 951, Ilmenvihreä, Highfield 681, violetti, 4 kpl
5. Lattialista, 100mm, valkoinen
6. Lattia, Tarkett, Accent Akustik, keskiharmaa, 3692 026 /3777 026
Lattian ympärillä, turmahanhaama, 3692 025 /3777 025, (halkaisija 2400mm)
7. Tehosteväri, Tikkurila Symphony, K 398, Ilmenvihreä

HUOMI MITAT TARKISTETTAVA PAIKAN PÄÄLLÄ

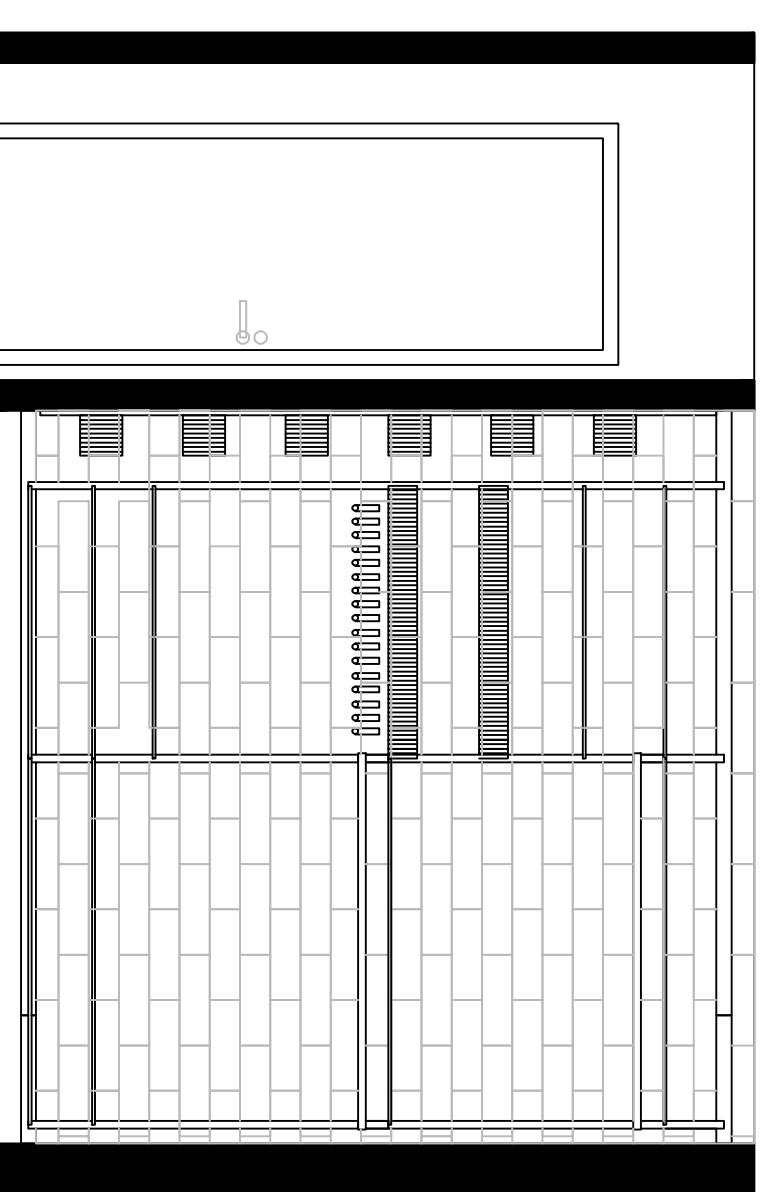
Kaupunginosa/kytä	Korttel/Tila	Tontti/Rno	Viranomaisen merkintöjä
URJALA			
Rakennusohjelmike		Piirustusaji	Julkaisena no
SANEERAUS		Piirustuksen sisältö	Mittakaava
Rakennuskohde	URJALAN PÄIVÄKOTI	LEPOHUONE	1:50
VIRKATTE	31670 URJALA	LAIKKAUS D1-D2	1:50
		LEIKKAUS D3-D4	

Suunnittelijan yhteystiedot: yritys, osoite ja puhelinnumero	Työnumero	Piirustuksen tunnus	Muutos
NIINA JALASJOKI	09-010		
PUH. 0445749237			
Vastuullinen suunnittelija: nimi, tutkinto, allekirjoitus ja päiväys	Suunnitteluala	Tiedosto	
NIINA JALASJOKI, MUOTOILLIJA AMK 15.9.2009	SIS.ARK		

KURA ET
ETUPROJEKTIOT
A1 - A2 LEIKKAUS

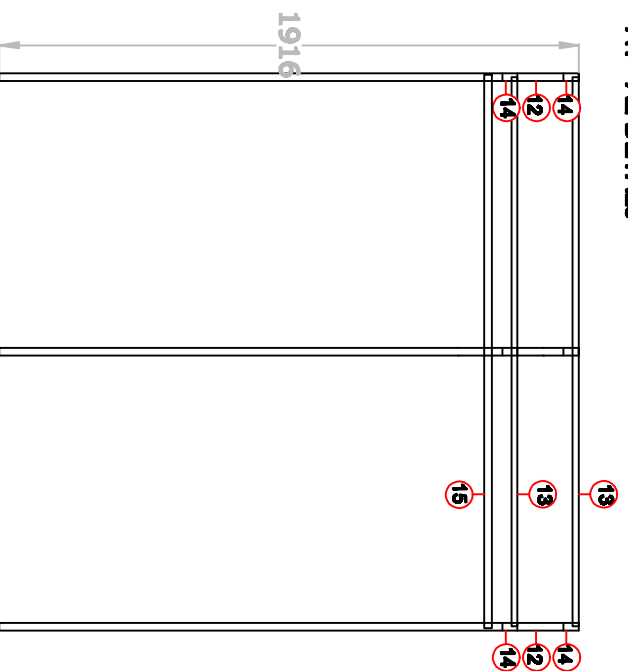
A1

A2

KURA ET
ETUPROJEKTIOT
A3 - A4 LEIKKAUS

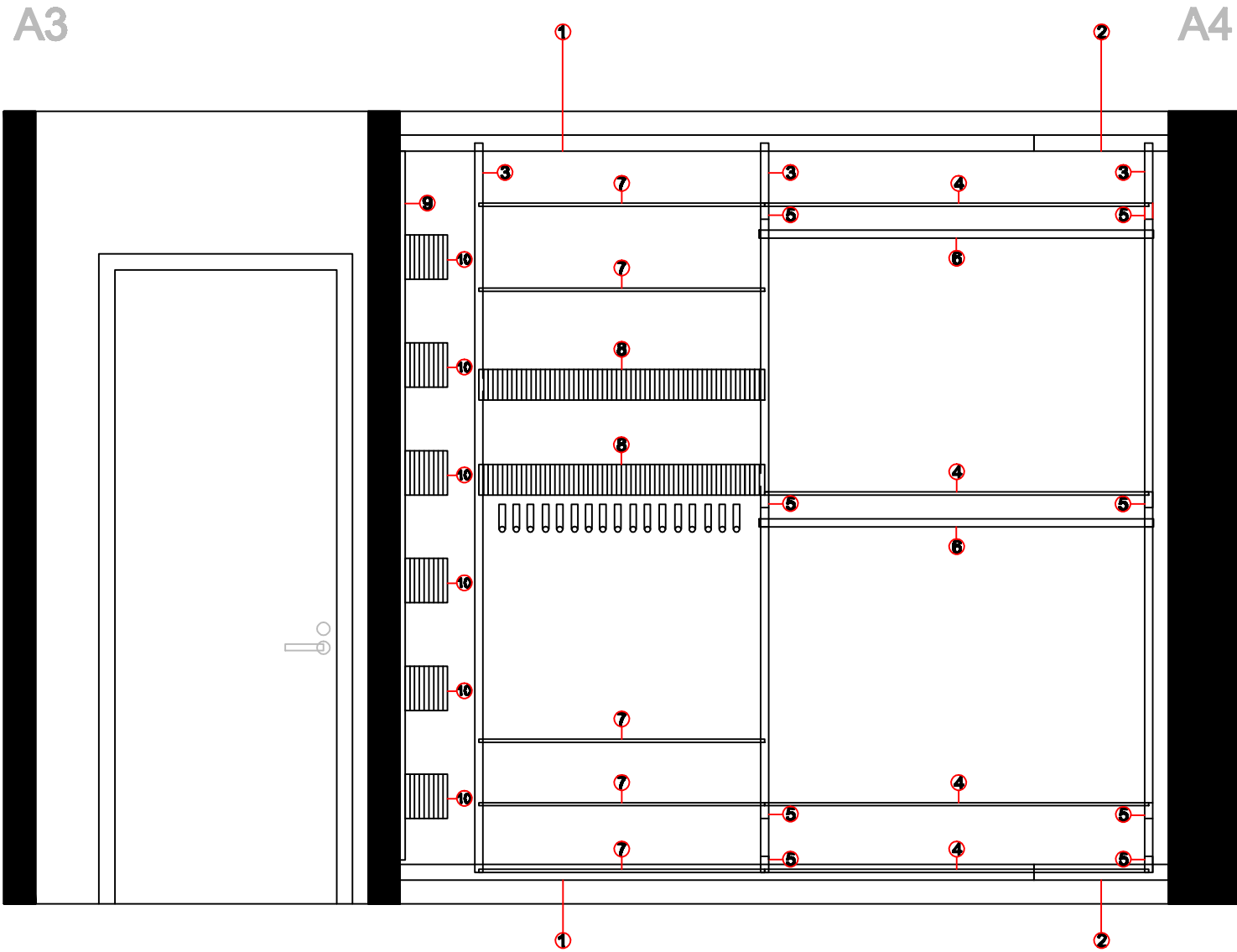
A3

A4

KURA ET
ELFA-HYLLYJÄRJESTELMÄ
A1 - A2 DETALJI

11. Seinälaatta, tälliladonta
Natura Muro Ghs, 10 x 30mm, himmeä hamma
12. Elfa-seinäkisko, 1916mm, 3 kpl
13. Elfa-työvy, 1816mm, 2 kpl
14. Elfa-työryn kannatin, 320mm, 6 kpl
15. Elfa-vaatehanko, 1830mm, 1 kpl
16. Roosterilasia
17. Kiviasekaappi
18. Tarkokaappi
19. Lattia, Altro Mante 25, Summit MXD 25206, hamma

Kaupunginosa/ky/ä	Kortteli/Tila	Tontti/Rno	Viranomaisen merkintä	Juokseva no
URJALA				
Rakennusohje SANEERAUS			Piirustaja	
Rakennuskohde URJALAN PÄIVÄKOTI VIRKATIE 31760 URJALA			Piirustuksen sisältö KURA ET LEIKKAUS A1-A2 LAIKKAUS A3-A4 DETALJI A1-A2	Mittakaava 1:25 1:25 1:25
Suunnittelijan yhteystiedot: yritys, osoite ja puhelinnumero NIINA JALASJOKI PUH. 0445749237			Työnumero	Piirustuksen tunnus
			04-09	Muutos
Vastuullinen suunnittelija: nimi, tutkinto, allekirjoitus ja päiväys NIINA JALASJOKI, MUOTOILIJÄ AMK 15.9.2009			Suunnitteluala	Tiedosto
			SIS.ARK	

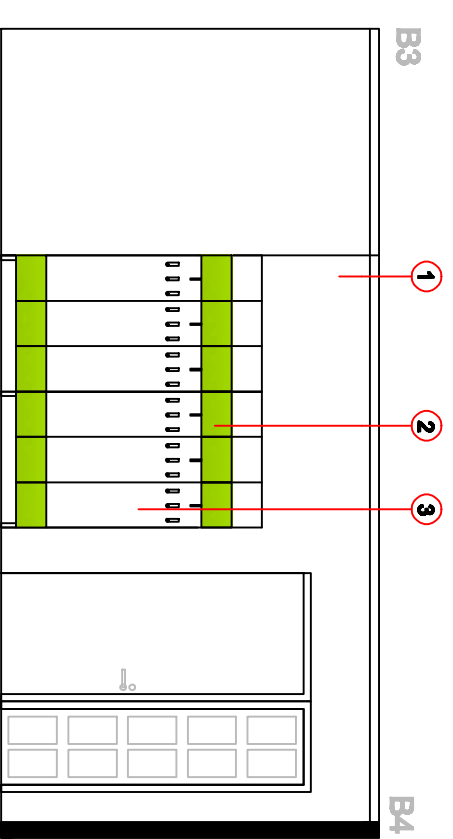
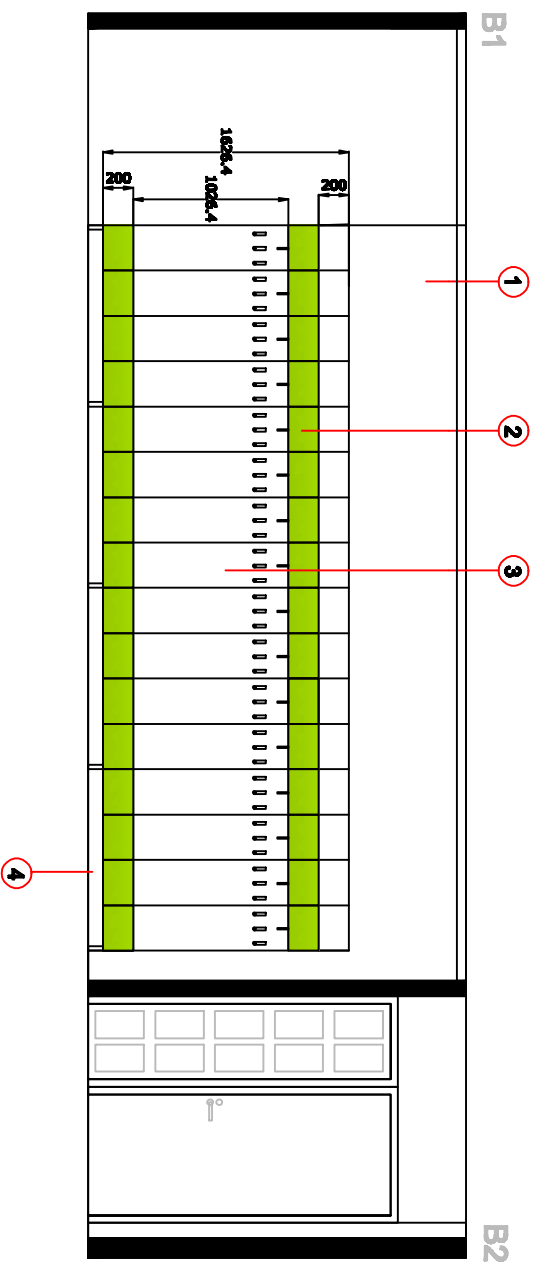

ELFA-HYLLYJÄRJESTELMÄ

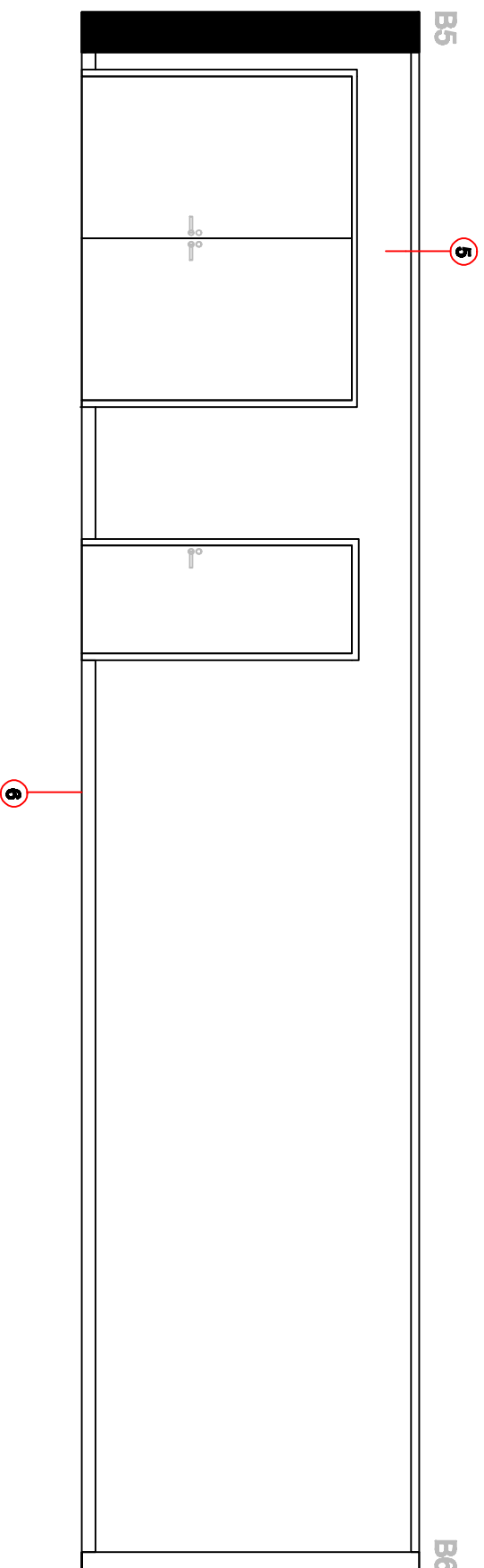
1. Kantokisko, 2000 mm, 2 kpl
2. Kantokisko, 1015mm (425mm), 2kpl
3. Riippukisko, 2300mm, 3kpl
4. Elfa-hylly, 1212 x 305 mm, 4kpl
5. Elfa-hyllyn kannatin, 320mm, 15 kpl
6. Vaatetanko, 1245mm, 2kpl
7. Elfa-hylly, 902 x 305mm, 5 kpl
8. Hyllykori, 902mm, 2kpl
9. Seinäkisko 2236mm, 1kpl
10. Seinäkori (L) 134 x 140mm, 2 kpl

HUOMI MITAT TARKISTETTAVA PAIKAN PÄÄLLÄ

Kaupunginosa/kylä URJALA	Kortteli/Tila	Tontti/Rno	Viranomaisten merkintöjä	
Rakennustoimenpide SISUSTUSSUUNNITELMA			Piirustuslaji	Juokseva no
Rakennuskohde URJALAN PÄIVÄKOTI VIRKATIE 31760 URJALA			Piirustuksen sisältö KURA ET A3-A4 DETALJ	Mittakaava 1:20
Suunnittelijan yhteystiedot: yritys, osoite ja puhelinnumero NIINA JALASJOKI PUH. 0445749237			Työnumero 05-09	Piirustuksen tunnus Muutos
Vastuullinen suunnittelija: nimi, tutkinto, allekirjoitus ja päiväys NIINA JALASJOKI, MUOTOILIJA AMK 15.9.2009			Suunnittelualue SIS.ARK	Tiedosto

KÄYTTÄVÄ
ETUPROJEKTIOT
B5 - B6 LEIKKAUS

1. Seinät, Yleisväri, Tikkurila Symphony, F 309, valkoinen
2. Nauhalakon lokero, Tikkurila Symphony, K388, ilmenvihreä
3. Nauhalakon välitilan laatta, RTV, Temmas Blanco, KL05, valamoselikki, valkoinen
4. Lattia, Tarketti, Accent Akustik, 3692 026 /3777 026, vaaleanharmaa
5. Seinät Yleisväri F309, valkoinen ja päällä magneettimaali
6. Lattian jättimä, Accent Akustik, 3692 025 /3777 025, keskiharmaa

HUOMI MITAT TARKISTETTAVA PAIKAN PÄÄLLÄ

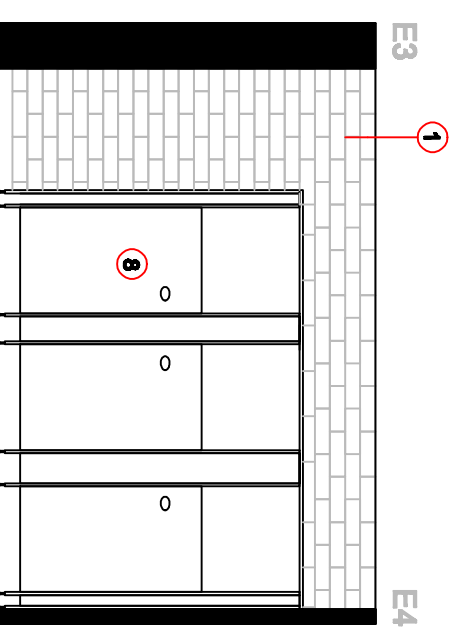
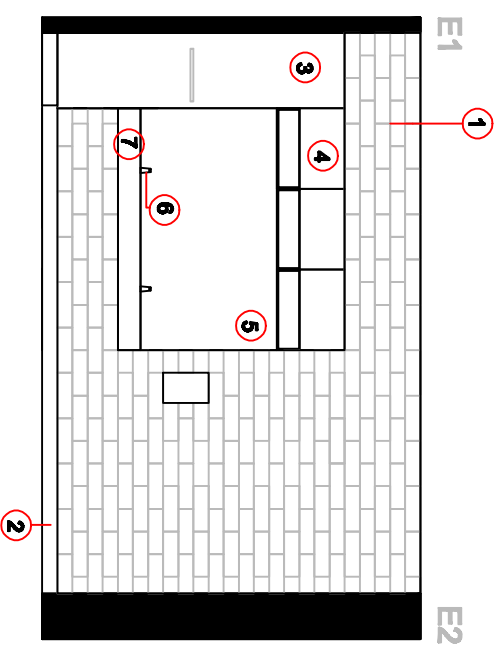
Kaupunginosa/ry/ä URJALA	Korttel/Tila	Tontti/Roo	Viranomaisen merkintäjä
Rakennusluokitus SANEERAUS			Piirustusseläjä
Rakennuskohde URJALAN PÄIVÄKOTI VIRKATIE 31760 URJALA			Piirustuksen sisältö
			SISÄ ET LEIKKAUS B1-B2 LEIKKAUS B3-B4 LEIKKAUS B5-B6
			Mittakaava 1:50 1:50 1:50
Suunnittelijan yhteystiedot: yritys, osoite ja puhelinnumero NIINA JALASJOKI PUH. 0445749237			Työnumero
			06-09
			Piirustuksen tunnus
			Muutos

Vastuullineen suunnittelija: nimi, tutkinto, allekirjoitus ja päiväys
NIINA JALASJOKI, MUOTOILIJIA AMK
15.9.2009

Suunnitteluala

Tiedosto

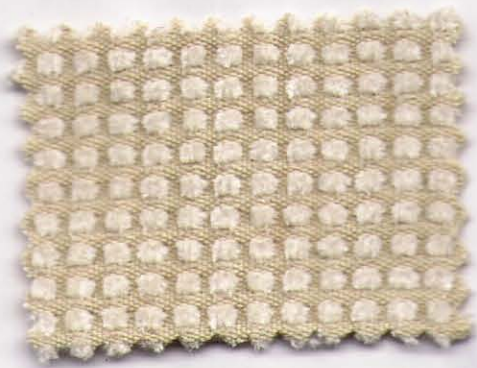
SIS.ARK

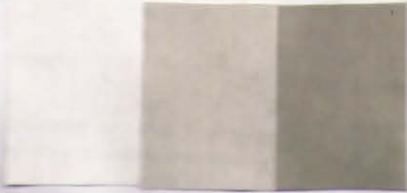
1. Seinälaatta, RTV, Blaqueta Bianco Mate, 100x300 mm, himmeä valkoinen
2. Lattia, Altro VM 20, Fog VM 20513, harmaa
3. Hyllykaappi, 500mm
4. Kippiovikaaপি, hyllyt, 533mm
5. Peili
6. Oras, Electra, ilkkunustinhana 6210, 2 kpl
7. Allas, Euraproducton, Dupont Corian, Cameo White , valkoinen, LxSxK, 1600x500x150 mm
8. Ovimoduulit, Tikkurila Symphony, N388, vaaleanvihreä

HUOMI MITTAT TARKISTETTAVA PAIKAN PÄÄLLÄ

Kaupunginosa/sy/jä URJALA	Korttelit/Tila	Tontti/Rno	Viranomaisen merkintäjä
Rakennustalmenpidde SANEERAUS			Piirustustajji Juokseva no
Rakennuskoride URJALAN PÄTVÄKOTTI VIRKATIE 31760 URJALA			Piirustuksen sisältö WC 3 LAIKKAUS E1-E2 LEIKKAUS E3-E4 Mittakaava 1:50 1:50
Suunnittelijan yhteystiedot: yritys, osoite ja puhelinnumero NIINA JALASJOKI PUH. 0445749237			Työnumero 010-010 Piirustuksen tunnus Muutos
Vastuullinen suunnittelija: nimi, tutkinto, allekirjoitus ja päivätys NIINA JALASJOKI, MUOTOILIJIA AMK 15.9.2009			Suunnitteluala SIS.ARK Tiedosto

Alakatot
Tikkurila Symphony
- F 309 valkoinen
- valkoinen

Seinät, ryhmätilat ja eteinen
Tikkurila Symphony
Yleisväri
- F 310 kermanvalkoinen
Tehosteväri, ryhmätilat
- K 388, limenvihreä

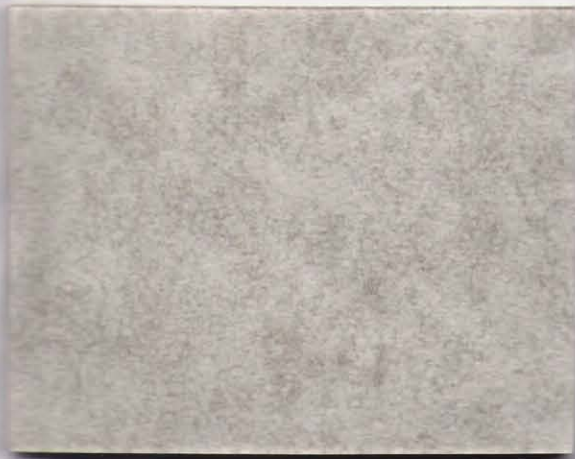

Ovimoduulit, WC
Tikkurila Symphony
- N388, vaalea limenvihreä

Istuintyyny, Kvadrat
- Highfield 951, limevihreä
- Highfield 681, violetti
- Highfield 651, punainen

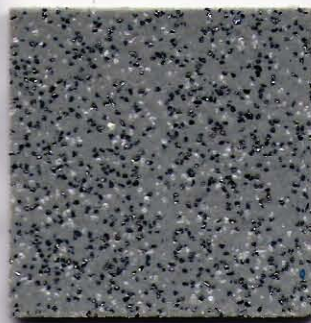
Pimennysverhot, Kvadrat
- Zoom, luonnonvalkoinen

Lattia, ryhmätila

Seinälaatta, kuraeteinen
RTV, Nature Muro Gris
- 10x30cm, himmeä harmaa

Seinälaatta, WC
Plaqueta Blanco Mate
- himmeä valkoinen, 10x30 cm

Lattia, WC

Lattia, sisäeteinen ja lepotila

Lattia, ryhmätila
Tarket, Accent Akustik
- 3692027, v.harmaa

Lattia, sisäeteinen ja lepotila
Tarket, Accent Akustik
- 3692026 /3777026, harmaa

Lattia, WC
Altro VM20
- fog VM20153, v.harmaa

Lattia, kuraeteinen
Altro Maxis 25
- Summit MXD 25206, harmaa

